

Tartalom

II Közlemények

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL, SZERVEITŐL, HIVATALAITÓL ÉS ÜGYNÖKSÉGEITŐL SZÁRMAZÓ KÖZLEMÉNYEK

Európai Bizottság

2023/C 264/01	A Bizottság közleménye – Iránymutatások a tagállamok alkalmazkodási stratégiáihoz és terveihez	1
---------------	--	---

IV Tájékoztatások

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL, SZERVEITŐL, HIVATALAITÓL ÉS ÜGYNÖKSÉGEITŐL SZÁRMAZÓ TÁJÉKOZTATÁSOK

Tanács

2023/C 264/02	Értesítés a súlyos emberi jogi jogsértések és visszaélések elleni korlátozó intézkedésekről szóló (KKBP) 2020/1999 tanácsi határozatban és (EU) 2020/1998 tanácsi rendeletben előírt korlátozó intézkedések hatálya alá tartozó érintettek részére	32
2023/C 264/03	Értesítés a súlyos emberi jogi jogsértések és visszaélések elleni korlátozó intézkedésekről szóló, a (KKBP) 2023/1500 tanácsi határozattal módosított (KKBP) 2020/1999 tanácsi határozatban és a súlyos emberi jogi jogsértések és visszaélések elleni korlátozó intézkedésekről szóló, az (EU) 2023/1495 tanácsi végrehajtási rendelettel végrehajtott (EU) 2020/1998 tanácsi rendeletben előírt korlátozó intézkedések hatálya alá tartozó személyek részére	34
2023/C 264/04	A Tanács határozata (2023. július 25.) a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi tanácsadó bizottság egy magyar póttagjának kinevezéséről	35
2023/C 264/05	A Tanács határozata (2023. július 25.) az Európai Szakképzésfejlesztési Központ (Cedefop) igazgatótanácsa egy holland póttagjának kinevezéséről	37
2023/C 264/06	A Tanács határozata (2023. július 25.) az Európai Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökség igazgatótanácsa egy magyar tagjának és póttagjának kinevezéséről	39

Európai Bizottság

2023/C 264/07	A pénzforgalomba szánt euróérmék új nemzeti előlapja	41
2023/C 264/08	Euroátváltási árfolyamok – 2023. július 26.	42

Európai Személyzeti Felvételi Hivatal

2023/C 264/09	Nyílt versenyvizsga-felhívás	43
---------------	------------------------------------	----

V *Hirdetmények*

EGYÉB JOGI AKTUSOK

Európai Bizottság

2023/C 264/10	Az (EU) 2019/33 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 17. cikkének (2) és (3) bekezdésében említett, egy borágazati elnevezéshez tartozó termékleírás standard módosításának jóváhagyásáról szóló értesítés közzététele.	44
2023/C 264/11	Elnevezés bejegyzése iránti kérelem közzététele a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek minőségrendszereiről szóló 1151/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 50. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján	63
2023/C 264/12	Elnevezés bejegyzése iránti kérelem közzététele a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek minőségrendszereiről szóló 1151/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 50. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján	67

Helyesbítések

2023/C 264/13	Helyesbítés a következőhöz: Nyílt pályázati felhívás – GP/DVQ/ReferNet_FPA/001/23 – ReferNet – A Cedefop európai szakképzési szakértői hálózata (VET) (HL C 243., 2023.7.10.)	70
---------------	---	----

II

(Közlemények)

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL, SZERVEITŐL, HIVATALAITÓL ÉS
ÜGYNÖKSÉGEITŐL SZÁRMAZÓ KÖZLEMÉNYEK

EURÓPAI BIZOTTSÁG

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE

Iránymutatások a tagállamok alkalmazkodási stratégiáihoz és terveikhez

(2023/C 264/01)

Tartalomjegyzék

	<i>Oldal</i>
Bevezetés	2
Az alkalmazkodással kapcsolatos szakpolitika fő jellemzői	3
Az alkalmazkodási stratégiák/tervek kidolgozásának vagy aktualizálásának legfontosabb lépései	4
1. lépés: Az intézményi keret kialakítása és az érdekelt felek bevonásának biztosítása	4
2. lépés: Az éghajlatváltozással kapcsolatos kockázat- és sebezhetőségi értékelések elvégzése	9
3. lépés: Az alkalmazkodási alternatívák azonosítása és rangsorolása	15
4. lépés: Cselekvési terv kidolgozása és az alkalmazkodási intézkedések végrehajtása	17
5. lépés: Nyomon követés és értékelés	19
I. melléklet – Példa alkalmazkodási stratégiai sablonra	23
II. melléklet – Az alkalmazkodással kapcsolatos szakpolitika új területei	27
Igazságos reziliencia	27
Hibás alkalmazkodás	27
Természetalapú megoldások	29
Éghajlati stressztesztek	30

Bevezetés

A közelmúlt szélsőséges eseményei – erdőtüzek, aszályok, áradások és végzetes hőhullámok – mind Európa-szerte, mind világszerte megmutatták, hogy az éghajlatváltozás következményei a tudomány által előre jelzettnél keményebben és gyorsabban sújtják társadalmainkat. A szélsőséges időjárási események és a természeti katasztrófák számának növekedése egyre komolyabb hatást gyakorol az emberek fizikai és mentális egészségére, a természet többi részére és a gazdasági eszközökre. **Az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület (a továbbiakban: IPCC) hatodik értékelő jelentése** ⁽¹⁾ megállapította, hogy „a globális alkalmazkodás túlnyomórészt lassú, elszigetelt és fokozatos” és „még a Párizsi Megállapodás céljainak eléréséhez elegendő kibocsátáscsökkentés mellett is szükség lesz átalakításra” ⁽²⁾.

Sajnálatos módon ezek az események, valamint az IPCC jelentése rámutatott a felkészültség hiányára, valamint az éghajlatváltozás veszélyei és a meglévő reagálási mechanizmusok és struktúrák közötti aránytalanságra is. Bár a jövőbeli éghajlati kockázatok becslése bizonytalan, az, hogy 2100-ra milyen lesz a végjáték hőmérsékleti szempontból – jó, rossz vagy csúf – nem igazán befolyásolja a klímaalkalmazkodási politika jelenlegi lehetőségeit. Az éghajlatváltozás egyre erősödő hatásaira való társadalmi felkészültség növelése érdekében egyértelmű, hogy a közszférának még nagyobb szerepet kell játszania az éghajlati reziliencia és a szükséges fenntartható beruházások megvalósításában. Emellett tovább kell fejleszteni és meg kell teremteni a megfelelő szabályozási feltételeket és tervezési képességeket is annak érdekében, hogy a különböző szereplők és piacok bizalommal és biztonsággal követhessék azokat, és a reziliencia felé irányíthassák a beruházásokat.

A 2013. évi európai alkalmazkodási stratégia valamennyi uniós tagállamot átfogó alkalmazkodási stratégiák elfogadására ösztönözte. A Bizottság emellett iránymutatásokat tett közzé az alkalmazkodási stratégiák kidolgozására vonatkozóan, hogy segítse az uniós tagállamokat saját stratégiájuk kidolgozásában. 2013 és 2018 között az alkalmazkodási stratégiával rendelkező uniós tagállamok száma jelentősen, 15-ről 25-re nőtt, és 2020-ra valamennyi uniós tagállam kidolgozta stratégiáját. Ezek azonban hatókörüket, megvalósításukat és végrehajtási módszerüket tekintve igen eltérőek.

Az energiaunió és az éghajlat-politika irányításáról szóló 2018. évi rendelet kétféleképpen foglalkozik az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodással. Először is meghatározza az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra vonatkozó jelenlegi jelentéstételi kötelezettségeket az uniós tagállamok számára. Másodszor kijelenti, hogy minden uniós tagállamnak integrált nemzeti energia- és klímatervében adott esetben egyéb célkitűzéseket és célokat, többek között alkalmazkodási célokat is meg kell határozni.

A változó helyzetre való reagálás és a strukturális változások megvalósítása érdekében az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásra vonatkozó új uniós stratégia (2021) ambiciózusabb törekvéseket foglalt magában, és új területekre és prioritásokra is kiterjedt, hogy hozzájáruljon az éghajlatváltozás hatásaival szembeni reziliencia felé vezető folyamathoz, valamint az alkalmazkodási stratégiák kidolgozására vonatkozó 2013. évi iránymutatások felülvizsgálatára szólított fel.

Emellett 2021 júliusában hatályba lépett az európai klímarendelet. Míg korábban az energiaunió irányításáról szóló rendelet alkalmazkodással kapcsolatos kötelezettségei inkább eljárási jellegűek voltak, a klímarendelet alkalmazkodási „kötelességet” írt elő. Nevezetesen azt a követelményt határozta meg, hogy a Párizsi Megállapodás 7. cikkével összhangban biztosítani kell a folyamatos előrehaladást az alkalmazkodóképesség fokozása, a reziliencia megerősítése és az éghajlatváltozással szembeni kiszolgáltatottság csökkentése terén. A klímarendelet rendelkezéseket tartalmaz a nemzeti alkalmazkodási stratégiákra és tervekre vonatkozóan (az uniós szint mellett), és az alkalmazkodással kapcsolatos szakpolitika minőségével és eredményeivel kapcsolatos elvárásokat fogalmaz meg. Előírja a Bizottság számára, hogy rendszeresen értékelje a vonatkozó nemzeti intézkedéseknek az alkalmazkodás terén elért előrehaladással való összhangját, és amennyiben úgy találja, hogy egy uniós tagállam intézkedései nem állnak összhangban az alkalmazkodóképesség fokozása, a reziliencia megerősítése és az éghajlatváltozással szembeni kiszolgáltatottság csökkentése terén elért előrehaladás biztosításával, ajánlásokat adjon ki.

E rendelkezésekkel összhangban ezen iránymutatás célja a következő:

- az uniós tagállamok támogatása **alkalmazkodási stratégiáik felülvizsgálatában és alkalmazkodási terveik kidolgozásában/felülvizsgálatában** az előttük álló, alkalmazkodással kapcsolatos kihívások kezelése érdekében, figyelembe véve az igazgatási struktúráik és a már alkalmazott alkalmazkodási tervezési útvonalak közötti különbségeket,

⁽¹⁾ A II. munkacsoport hozzájárulása: Climate Change 2022: Impacts, Adaptation and Vulnerability [Éghajlatváltozás 2022, Hatások, alkalmazkodás és sebezhetőség].

⁽²⁾ Az IPCC (2023) AR6 összefoglaló jelentése (Összefoglaló politikai döntéshozók számára) szerint az átalakító erejű változásokat „a méltányosságot, a társadalmi igazságosságot, az éghajlati igazságosságot, a jogalapú megközelítéseket és az inkluzivitást előtérbe helyező alkalmazkodási és mérséklési intézkedések” támasztják alá. Ezekről úgy vélik továbbá, hogy „fenntarthatóbb eredményekhez vezetnek, csökkentik a kompromisszumokat [...] és előmozdítják az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens fejlődést”.

- az alkalmazkodással kapcsolatos minőségi szakpolitika és eredmények megvalósításához elengedhetetlen **fő jellemzők** kiemelése. Mivel az éghajlatváltozás hatásai rendszerszerűbb és sürgősebb választ igényelnek, ehhez már nem elegendők az olyan alkalmazkodási stratégiák és tervek, amelyek nem integrálják az összes szakpolitikai területet, és nem épülnek be minden szinten a döntéshozatalba. Ezért az elvek az alkalmazkodással kapcsolatos átfogó nemzeti szakpolitikai keretre vonatkoznak, míg az alkalmazkodási stratégiák és tervek támogatják a jó alkalmazkodási eredmények elérését,
- **példa bemutatása a stratégia struktúráját felvázoló sablonra**, amely megkönnyíti az e stratégiákhoz való hozzáférést és azok összehasonlítását, valamint az uniós szintű felkészültség és a tervezett intézkedések összehasonlítható áttekintésének biztosítását,
- az alkalmazkodással kapcsolatos szakpolitika új területekkel való megerősítése.

Ezen iránymutatások mellett az Európai Környezetvédelmi Ügynökség (EEA) által kifejlesztett és fenntartott alkalmazkodást támogató eszköz (AST) részletesebb és jó példákkal szolgál az iránymutatásokban lefedett területen túlmutató végrehajtási elvekre, folyamatokra és lehetőségekre.

Európa-szerte a regionális hatóságokkal közösen konkrét alkalmazkodási útvonalak és átalakító erejű megoldások szemléltetései is kidolgozás alatt állnak az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásra irányuló, 2021 szeptemberében indított Horizont Európa küldetésen keresztül.

Az alkalmazkodással kapcsolatos szakpolitika fő jellemzői

Határozott alkalmazkodási stratégiákra és tervekre van szükség annak biztosítása érdekében, hogy a társadalmi, politikai és gazdasági felkészültség folyamatosan javuljon (az európai klímarendeleettel összhangban), célja pedig a klímaválságból való kilábalás (a végső gyakorlati indok). Ugyanakkor a stratégiák és tervek sikeres végrehajtását az érdekelt felek elkötelezettsége és a rendelkezésükre álló erőforrások határozzák meg. A következő jellemzők elengedhetetlenek a támogató jogi kereten alapuló, erős alkalmazkodási stratégiák és tervek (újra)tervezéséhez és az alkalmazkodással kapcsolatos magas színvonalú szakpolitika megvalósításához.

E jellemzők némelyike az alkalmazkodással kapcsolatos szakpolitika lényeges építőelemét alkotja, míg mások inkább a folyamatokhoz és az eszközökhöz kapcsolódnak. Ezek együttesen egy sor olyan előfeltételt jelentenek, amelyek a jó minőségű alkalmazkodási eredmények eléréséhez szükségesek, és szélesebb körű, gyorsabb és rendszerszerűbb választ adnak az éghajlatváltozásra.

Mi (lényeges építőelemek)

1. **Jogi keretek, amelyek meghatározzák az „alkalmazkodás kötelességet” nemzeti szinten**, beleértve a kötelező érvényű, rendszeresen frissített (ágazati) alkalmazkodási célokat az éghajlatváltozás hatásaival szembeni reziliencia kiépítése terén elért általános előrehaladás mérése érdekében.
2. **Rendszeresen frissített alkalmazkodási stratégiák és tervek**, amelyek meghatározzák az alkalmazkodással kapcsolatos átfogó szakpolitikát és annak stratégiai és operatív szintű végrehajtását (a fenti 1. pontban szereplő alkalmazkodási célokkal összhangban).
3. **Az alkalmazkodással kapcsolatos szakpolitika prioritásai**, amelyek meghatározzák azokat az **ágazatokat vagy területeket**, amelyeket be kell vonni és amelyekre az alkalmazkodási tervezés kiterjed, valamint azokat a **hatásokat vagy kockázatokat**, amelyekkel az alkalmazkodási tervezés során foglalkozni kell. A prioritásokat a **célok és célkitűzések** sorrendjében kell meghatározni, majd egyértelmű alkalmazkodási útvonalakat kell meghatározni, amelyek leírják a megvalósítási folyamatot a **lehetőségek és intézkedések** sorrendje révén (ezek megjelennek a 2. pontban az alkalmazkodási stratégiákban és tervekben).
4. Az éghajlatváltozással kapcsolatos legújabb tudományos eredményeken alapuló, **rendszeresen frissített és megalapozott éghajlatváltozási hatásvizsgálatok és sebezhetőségi értékelések**, amelyek célja az éghajlatváltozásnak különösen kitett lakosság, alapvető infrastruktúra (eszközök) és ágazatok (tevékenységek) azonosítása, az alkalmazkodással kapcsolatos szakpolitika általános stratégiai irányának meghatározása és a folyamatos információszolgáltatás a döntéshozatalhoz (hozzájárulva az 1., 2. és 3. ponthoz).
5. **A (kritikus) infrastruktúra és rendszerek stressztesztelése**, amely kulcsfontosságú hozzájárulást jelent az éghajlatváltozással kapcsolatos kockázatértékelésekhez (hozzájárulva a 4. ponthoz).

Hogyan (folyamatok és eszközök)

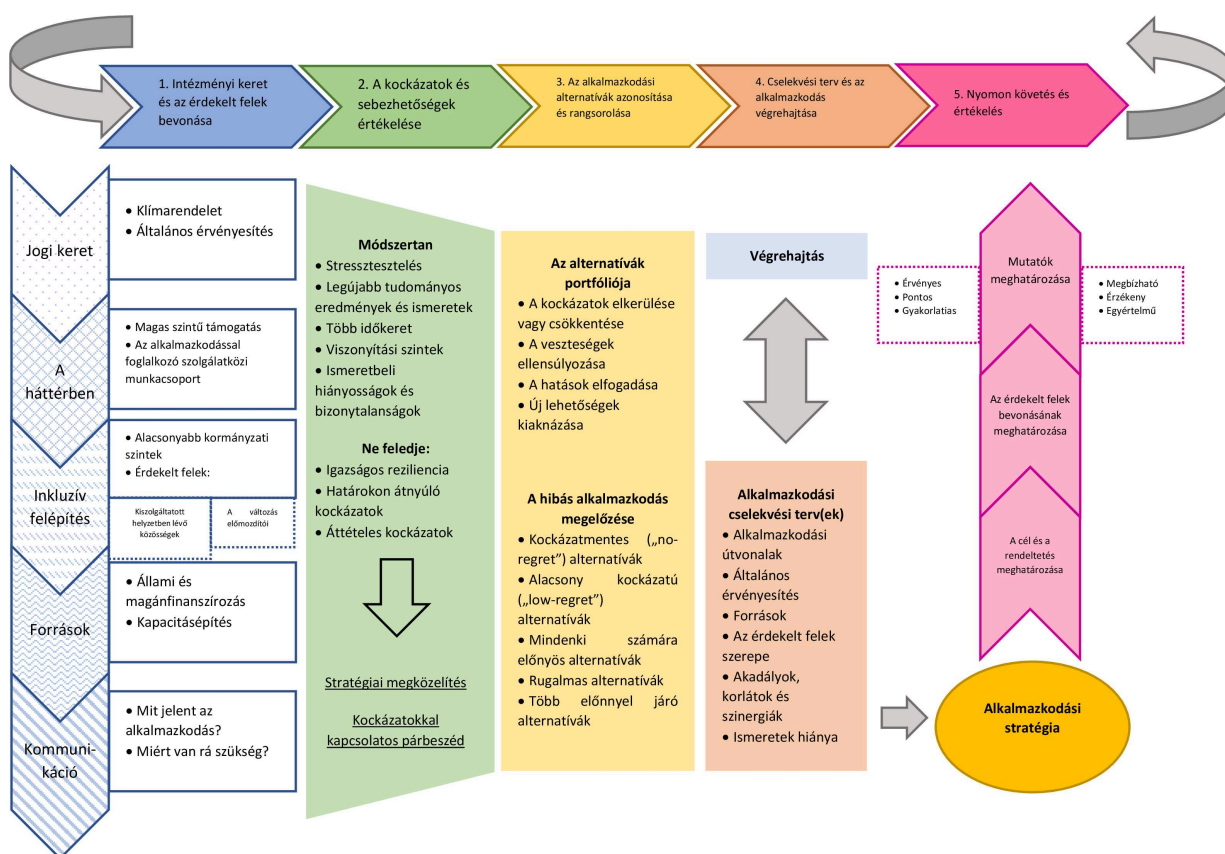
6. **Elegendő, tájékozott személyzet és pénzügyi erőforrások valamennyi kapcsolódó intézménynél és igazgatási szervezeti egységnél** a tevékenységek koordinálásához és az intézkedések végrehajtásához a kormányzás valamennyi szintjén (nemzeti, regionális, helyi).

7. **Valamennyi olyan érdekelt fél** (magánszektor, nem kormányzati szervezetek, egyes közösségek stb.) **bevonása**, amelyek különösen kitétek/kiszolgáltatottak és/vagy ismeretekkel/erőforrásokkal/kapacitásokkal rendelkeznek az alkalmazkodási intézkedésekkel kapcsolatos tájékoztatás és/vagy azok végrehajtása tekintetében.
8. **Többszintű koordináció és általános érvényesítés** az alkalmazkodási intézkedések tervezése és végrehajtása során, mind horizontálisan (pl. minisztériumok között), mind vertikálisan (pl. a közigazgatás más szintjeivel).
9. Az alkalmazkodási intézkedések **végrehajtásának folyamatos nyomon követése és értékelése**, amely kiterjed a folyamatokra, a hatásokra és az eredményekre, hozzárendelve a szükséges eszközöket. Az alkalmazkodás eredményeinek nyomon követésére szolgáló infrastruktúra fontos szinergiákat hozhat létre a korai előjelzéssel.

Az alkalmazkodási stratégiák/tervek kidolgozásának vagy aktualizálásának legfontosabb lépései

1. ábra

Az alkalmazkodási stratégia/terv kidolgozása vagy aktualizálása előkészítő lépéseinek áttekintése

Forrás: Európai Bizottság.

Az alkalmazkodási stratégiák és tervek kidolgozásának vagy aktualizálásának főbb lépéseit az 1. ábra foglalja össze az alábbi részletesebb szakaszok előtt.

1. lépés: Az intézményi keret kialakítása és az érdekelt felek bevonásának biztosítása

Az iránymutatások 1. lépése a következőket segíti elő:

- az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó stratégiák folyamatának előkészítése,
- olyan intézményi keretek kialakítása, amelyek bevonják az érdekelt feleket,
- a szubnacionális kormányzatok bevonása,
- források mozgósítása az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás érdekében,

- az alkalmazkodás szükségességéről szóló kommunikáció
- az éghajlat-politika integrálása az ágazati politikákba (általános érvényesítés)

Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó politikák, stratégiák és tervek törekvéseinek és hatékonyságának fokozása alapvető fontosságú, figyelembe véve az éghajlatváltozás növekvő hatásait az Európai Unióban (EU).

A törekvés megerősítésének első lépése lehet a nemzeti éghajlat-politika jogi keretének (a továbbiakban: éghajlat-politikai jogszabályok) elfogadása, amely kötelező érvényű, rendszeresen frissített alkalmazkodási célokat határoz meg a rezilienciaépítés terén elért általános előrehaladás mérésére. A nemzeti éghajlat-politikai jogszabályok további támogatást nyújthatnak az alkalmazkodási stratégiákban és tervekben meghatározott alkalmazkodással kapcsolatos szakpolitikai keretekhez.

A jó alkalmazkodási eredmények elérésének támogatása érdekében a stratégiákat és terveket rendszeresen naprakésszé kell tenni ⁽³⁾. Ezenkívül ezekben a dokumentumokban nagyobb hangsúlyt kell fektetni arra, hogy az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást beépítsék az érintett ágazatok egyéb szakpolitikáiba – ezt „**általános érvényesítésnek**” ⁽⁴⁾ is nevezik –, eközben egyértelműbben az alkalmazkodási erőfeszítések közvetlen eredményeire összpontosítva.

Ezért az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra vonatkozó hatékony stratégia és/vagy terv kidolgozásához elengedhetetlen, hogy a kormányzás és a civil társadalom valamennyi szintjét bevonják. Az alkalmazkodási stratégiák és tervek kidolgozásához, koordinálásához és végrehajtásához elengedhetetlen, hogy elegendő képzett személyzet, technikai eszköz és pénzügyi erőforrás álljon rendelkezésre a kapcsolódó intézmények és igazgatási osztályok valamennyi (nemzeti, regionális, helyi) szintjén.

A szomszédos uniós tagállamok közötti koordináció biztosítása alapvető fontosságú a hatékony alkalmazkodási intézkedések szempontjából a határ menti területeken, ahol a kockázatoknak való kitettség nem korlátozódik a határ egyik oldalára, hanem mindkét szomszédos uniós tagállamot érinti. Ezért a határ menti régiókban hozott alkalmazkodási intézkedések csak akkor lehetnek hatékonyak, ha azokat közösen dolgozzák ki.

1.a) lépés: Magas szintű támogatás megszerzése

A magas szintű politikai támogatás, azaz a miniszterelnöki hivatal vagy az elnöki hivatal támogatása jelentős szerepet játszik a kormányzati és civil társadalmi szereplőknek az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás általános érvényesítése érdekében történő mozgósításában és bevonásában. Biztosítja továbbá az alkalmazkodással kapcsolatos szakpolitikák, stratégiák és tervek iránti magas szintű és hosszú távú elkötelezettséget.

1.b) lépés: A folyamat kialakítása

— Egy, az alkalmazkodással foglalkozó nemzeti szolgálatközi munkacsoport létrehozása

Az alkalmazkodási stratégiák kulcsfontosságú eszközök az éghajlatváltozás elkerülhetetlen hatásaival szembeni társadalmi felkészültség javításához, valamint a legkiszolgáltatottabb és leginkább érintett lakosság és ágazatok védelméhez. Ezeknek a stratégiáknak kell az összehangolt kormányzati fellépés alapját képezniük. A szükséges szerepvállalás és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásnak a különböző ágazati szakpolitikákba való sikeres integrálása érdekében javasoljuk egy szolgálatközi munkacsoportnak vagy bizottságnak a miniszterelnöki hivatal (vagy annak megfelelője) keretében történő létrehozását és irányítását. Ennek a csoportnak kell felelnie az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra vonatkozó stratégia és/vagy terv kidolgozásának felügyeletéért. Egyértelmű megbízatást kell kapnia a végrehajtás irányítására is.

Meg kell határozni az éghajlatváltozás hatásainak fokozott kockázatával járó ágazatokhoz kapcsolódó minisztériumokat és/vagy ügynökségeket, és be kell őket vonni ebbe a munkacsoportba. A legfontosabb érintett minisztériumok közé tartozik az éghajlatváltozás, a környezetvédelem/természet, a közegészségügy, a polgári védelem/belügyek, az infrastruktúra, az energiaügy, a gazdasági ügyek/pénzügy, a mezőgazdaság, az erdészet, a halászat, a vízgazdálkodás, valamint a foglalkoztatási és szociális ügyek minisztériuma. A határ menti régiókban a szomszédos uniós tagállamok közötti összehangolt fellépések biztosítása érdekében a határokon átnyúló szereplőket is be kell vonni. Ajánlott, hogy minden azonosított közigazgatási szerv „alkalmazkodási tisztviselőt” nevezzen ki annak biztosítása érdekében, hogy az érintett minisztériumok folyamatosan részt vegyenek az alkalmazkodás tervezésében.

⁽³⁾ Az európai klímarendelet 5. cikkének (4) bekezdése: A tagállamok rendszeresen naprakésszé teszik a stratégiákat, és a naprakésszé tett kapcsolódó információkat szerepeltetik az (EU) 2018/1999 rendelet 19. cikkének (1) bekezdése szerint benyújtandó jelentésekben.

⁽⁴⁾ Az általános érvényesítést kétirányú folyamatként kell kialakítani: figyelembe kell vennie azt is, hogy más ágazati politikák mennyiben járulnak hozzá az alkalmazkodási intézkedésekhez.

— A regionális és helyi kormányzati szint bevonása

A „**gondolkozz globálisan, cselekedj lokálisan**” kifejezés egyre fontosabbá válik az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra irányuló stratégiák és tervek megvitatásakor. A helyi és regionális önkormányzatok az alkalmazkodás fő előmozdítói, mivel számos, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra irányuló beavatkozásra helyi és regionális szinten kerül sor, és ezért a kontextusspecifikus körülményektől függ. A helyi önkormányzatok kulcsszerepet játszanak a nyilvánosság szerepvállalásának és a helyi fellépésnek az előmozdításában azáltal, hogy tájékoztatják az embereket az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás előnyeiről régiójuk számára. Ezen túlmenően a helyi önkormányzatok rengeteg fontos információval rendelkeznek az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás területén megvalósítható lehetséges helyi intézkedésekről. Az alkalmazkodással foglalkozó szolgálatközi munkacsoportnak ezért érdemi eszmecserét kell folytatnia a szubnacionális hatóságokkal annak érdekében, hogy figyelembe vegyék szakértelmüket az alkalmazkodással kapcsolatos szakpolitika kialakítása során, én a nemzeti alkalmazkodási politikával összhangban támogassák a regionális/helyi tevékenységeket. Különös figyelmet kell fordítani a regionális és helyi kormányzati szint bevonásának módjára. Például regionális szövetségek vagy régióközi helyi önkormányzati hálózatok – mint a Polgármesterek Szövetsége – megszólításával, amelyek keretében több mint 11 000, összesen 341 millió embert képviselő helyi és regionális önkormányzat készíti fel közösségeit arra, hogy hogyan éljenek az éghajlatváltozás következményeivel.

— Az érdekelt felek azonosítása és bevonása

Az éghajlatváltozás bizonytalansággal és hatásokkal jár a társadalom egésze számára, ami aláhúzza annak fontosságát, hogy a szolgálatközi munkacsoport **azonosítsa az összes olyan érintett érdekelt csoportot**, köztük a szociális partnereket és a civil társadalmi szervezeteket, **amelyeket be kell vonni az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó határozott intézkedések kialakítása céljából**. Az érdekelt felek részvétele **javitani** fogja az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodással kapcsolatos **döntéshozatal minőségét** azáltal, hogy biztosítja az érdekelt felek folyamattal kapcsolatos felelősségvállalását. Ez **javitani fogja** a szolgálatközi munkacsoport által kidolgozott, **az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra irányuló stratégia vagy terv általános minőségét**. Az érdekképviselői csoportok azonosításának folyamatát segítheti az érdekelt felek két csoportjának – a változás előmozdítóinak és az éghajlatváltozás által potenciálisan érintett szereplőknek – a megkülönböztetése:

- Az érdekelt felek egyik csoportját a **változás lehetséges előmozdítói** alkotják, amelyek további információk, erőforrások vagy kapacitások biztosításával járulhatnak hozzá a nemzeti és/vagy regionális/helyi közigazgatási szervek erőfeszítéseikhez. Az ebbe a kategóriába tartozó érdekelt felek az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodással kapcsolatos tudásbázist biztosító vagy azt fejlesztő kutatóintézetek; a magánszektor, amely értékes információkkal szolgál az alkalmazkodással kapcsolatos szakpolitikák jobb kiigazításáról, illetve finanszírozást biztosít; a határokon átnyúló szereplők, a határokon átnyúló területek és határ menti régiók jobb megértése érdekében; valamint a nem kormányzati szervezetek, különösen a helyi civil társadalmi szervezetek, amelyek segítenek a területek jobb megértésében, az alkalmazkodási intézkedések végrehajtásában és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás szükségességének kommunikálásában a helyi és regionális szintű változások elősegítése érdekében.
- Az érdekelt felek egy másik csoportja, amelyet be kell vonni az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás folyamatába, az **éghajlatváltozás által nagyobb valószínűséggel érintett érdekelt felek** csoportja. Ezek többnyire kiszolgáltatott helyzetben lévő közösségek (többek között, de nem kizárólag a szegénységben és a társadalmi kirekesztettségben élők, a fogyatékossgal élő személyek, az idősek és a már meglévő egészségügyi problémákkal küzdők, a terhes nők, a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek, a társadalom peremére szorult személyek, a káros hatásoknak kitett munkavállalók, valamint a gyermekek), vagy olyan ügyvédek és érdekcsoportok, amelyek ezeket a kiszolgáltatott közösségeket képviselik, akiket egyébként kizárnának a részvételi folyamatból. A különböző régiók és társadalmi-gazdasági csoportok éghajlati hatásoknak való egyenlőtlen kitettsége és az azokkal szembeni egyenlőtlen kiszolgáltatottsága rontja a már meglévő egyenlőtlenségeket és kiszolgáltatottságokat. Ezért alapvető fontosságú az igazságos átmenet biztosítása, amely csökkenti az éghajlati kockázat egyenlőtlen terhét, és biztosítja az alkalmazkodás előnyeinek méltányos elosztását.

Az érdekelt e két csoportjának fogalmi szétválasztása a szükséges szempontok teljes körű lefedettségének biztosítását szolgálja, de a közöttük fennálló átfedést el kell ismerni és értékelni kell. Más szóval, az éghajlatváltozásnak különösen kitett személyek még akkor is a változás lehetséges előmozdítói lehetnek, ha erőforrásaik bizonyos tekintetben korlátozottak. Akár erőforrásokkal is rendelkezhetnek, legfőképpen az éghajlatváltozással szembeni sérülékenység megtapasztalására és a beavatkozások valószínűsíthető hatékonyságára vonatkozó információkkal, amelyek kevésbé hozzáférhetőek azok számára, akik nem az ő helyzetükben vannak. Ezen kívül az éghajlatváltozással kapcsolatos magatartásformák és attitűdök nemek közötti különbségei⁽⁵⁾ szintén azt támasztják alá, hogy biztosítani kell a férfiak és nők kiegyensúlyozott részvételét a döntéshozatali és végrehajtási folyamatokban. A gyermekeket jellemzően nem vonják

⁽⁵⁾ A szakirodalom például arra enged következtetni, hogy a gazdagabb országok esetén a férfiak általában kevésbé aggódnak az éghajlatváltozás miatt, mint a nők. Lásd például: Bush és Clayton (2023).

be a nyilvános döntéshozatalba, de a döntéshozatalban való részvételhez való joguk az életüket érintő valamennyi kérdésben valójában bevett jogelv. Mivel a gyermekek minden egyes generációja örököli az előző generációk által okozott környezeti károkat, különösen erős érvek szólnak amellett, hogy a fiatalabb korcsoportokat bevonják ⁽⁶⁾ az éghajlatváltozási politikával kapcsolatos döntésekbe.

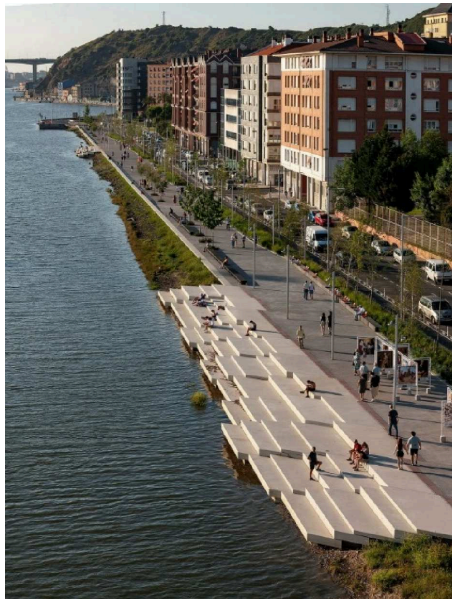
Ajánlott, hogy a szolgálatközi munkacsoport előzetesen állapodjon meg az érdekelt felek szerepéről, különösen a nemzeti hatóságokkal a konkrét alkalmazkodási intézkedések végrehajtásában együttműködő érdekelt felek esetében.

1.c) lépés: *Erőforrások mozgósítása*

1. esettanulmány: köz–magán társulás egy új árvízbiztos körzetért Bilbaóban (Spanyolország)

Bilbao „Zorrotzaurre” körzete egy árvízveszélyes ipari félszigeten található. Mivel az éghajlatváltozás miatt Baszkföldön a jövőben egyre gyakrabban várható szélsőséges csapadékmennyiség, továbbá új lakásokra van szükség a bilbaóiak elszállásolásához, jelenleg folyamatban van egy nagyszabású városrehabilitációs projekt, amelynek célja Zorrotzaurre körzetének egy új, árvízbiztos lakónegyeddé történő átalakítása. Az árvízvédelem öt kulcsfontosságú intézkedést foglal magában: 1. a Deusto csatorna megnyitása (szigetté változtatva a félszigetet), 2. árvízvédelmi fal építése, 3. új épületek esetében a talajszint 1,5 méterrel történő felemelése, 4. csapadékvíz-tartályok telepítése, és 5. az árvízi vizet is elnyelni képes zöld közterületek kialakítása.

E városrehabilitációs projekt megvalósítása érdekében köz–magán társulás jött létre a terv finanszírozására és irányítására. A felújítási munkálatok költségeit a köz- és magánszféra közötti partnerség – azaz a földtulajdonosok, a tulajdoni hányaduknak megfelelően – fedezi.

Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás költségei növekednek, és az alkalmazkodási intézkedések egyre sürgetőbbé válása miatt a következő évtizedekben rohamosan növekedni fognak. Az alkalmazkodás finanszírozását ezért ennek megfelelően növelni kell. Emellett hasznos lehet azonosítani az alkalmazkodás elmaradásának várható vagy már felmerült költségeit (azaz az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó pénzügyi veszteséget és kárt), mivel ez indokolhatja a meglévő források alkalmazkodásra történő átcsoportosítását. Ez azonban kihívást jelenthet a helyi, regionális és nemzeti hatóságok számára, mivel bizonytalanság övezi a szükséges források összegét, tekintettel a gyakran kiszámíthatatlan éghajlati kockázatokra és hatásokra. Bár meg kell vizsgálni az állami és magánfinanszírozás hagyományos forrásait, javasolt innovatív finanszírozási eszközöket keresni a magánszektornal való együttműködés révén ⁽⁷⁾. Az innovatív finanszírozási eszközök bevált gyakorlatainak két példája a következő:

⁽⁶⁾ Néhány bevált gyakorlat és iránymutatás található a Children’s participation in public decision-making – Why should I involve children? [A gyermekek nyilvános döntéshozatalban való részvétele – Miért kéne bevonnom a gyermekeket?].

⁽⁷⁾ A taxonómiai rendeletet kiegészítő felhatalmazáson alapuló jogi aktus további lehetőségeket nyit meg az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás keretében végzett tevékenységek előtt.

1. köz–magán társulás (PPP) az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó intézkedésekre Malmöben; valamint
2. köz–magán társulás egy új árvízbiztos körzetért Bilbaóban, amelyet a fenti háttérmagyarázatban található 1. példa röviden ismertet.

Az alkalmazkodási finanszírozás hiánya különösen a legtöbb alkalmazkodási intézkedés végrehajtásáért felelős alacsonyabb kormányzati szintek esetében szembetűnő. Amellett, hogy a finanszírozás nehezen hozzáférhető, ez a házon belüli kapacitás és szakértelem hiányának is betudható. Ahhoz, hogy az adminisztrációhoz és a végrehajtáshoz szükséges megfelelő kapacitás és szakértelem rendelkezésre álljon, célzott támogatást kell nyújtani, még a legkisebb helyi és regionális önkormányzatok részére is.

Az EU az eszközök széles skáláján keresztül finanszírozza az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást. Ezek közé tartoznak a következők:

- a LIFE program, az EU fő környezetvédelmi és éghajlat-politikai finanszírozási eszköze,
- a Horizont Európa keretprogram az EU legfontosabb kutatás- és innovációfinanszírozási programja,
- az Európai Regionális Fejlesztési Alap, különösen az INTERREG projekteken keresztül,
- a Kohéziós Alap, a környezetvédelembe és a transzeurópai közlekedési hálózatokba történő beruházások révén,
- az Igazságos Átmenet Alap, hogy enyhítse az átállás negatív hatásait a klímasemlegességre és a rezilienciára való átállás által leginkább érintett területeken.

És számos további példa van olyan uniós finanszírozási eszközökre, amelyek segíthetnek az alkalmazkodás finanszírozásában. Míg azonban az uniós finanszírozás bizonyos mértékig hozzájárulhat az alkalmazkodási intézkedések finanszírozásához, a nemzeti és magánfinanszírozás létfontosságú az alkalmazkodás finanszírozási hiányának megszüntetéséhez.

Ezeket a finanszírozási forrásokat fel kell gyorsítani, és a költségvetéseknek és a tevékenységeknek egyaránt be kell vonniuk a nőket és a férfiakat a döntéshozatali folyamat valamennyi szintjébe.

1.d) lépés: Az alkalmazkodás szükségességének folyamatos kommunikálása és a tudatosság növelése

A közösségek EU-szerte szélsőséges és változékony időjárási viszonyokat tapasztalnak. Az egyrészt a tudományos körök és a kormányok, másrészt a közösségek közötti éghajlat-politikai kommunikációs szakadék az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra irányuló helytelen fellépéshez, vagy akár teljes téltenséghez vezethet. A rendszerszerűbb éghajlat-politikai kommunikációnak egy könnyen érthető nyelven kell kialakítania a tudatosságot. Ez segít kikövezni az utat a közösségek előtt, hogy cselekedhessenek és bekapcsolódhassanak az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó intézkedésekbe. A különböző célközönségeknek (azaz az állami szektornak, a közösségeknek) különböző, megfelelő formátumú üzenetekre van szükségük a cselekvésre való felhívás létrehozásához.

— A terminológia pontosítása

A valamennyi érdekelt fél számára hozzáférhető közös nyelv kialakítása elengedhetetlen az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásról szóló kommunikációhoz a közös értelmezés kialakítása érdekében. A glosszárium épülhet az Egyesült Nemzetek Éghajlatváltozási Keretegyezményének (UNFCCC) szójegyzékében vagy az IPCC szójegyzékében szereplő, elfogadott nemzetközi fogalom meghatározásokra, ugyanakkor hozzáigazítható a helyi sajátosságokhoz és összefüggésekhez is.

— Tájékoztatás az éghajlatváltozásról és az alkalmazkodás szükségességéről

Az éghajlatváltozás lehetséges hatásaira és ezért az alkalmazkodás és a mérséklés szükségességére vonatkozó információk megosztása a reziliencia kiépítésének alapvető előfeltétele. Ezeket az üzeneteket felhasználóbarát módon finomítani kell, és stílusukat és tartalmukat egyaránt hozzá kell igazítani a különböző célközönségekhez, tükrözve az alkalmazkodással kapcsolatos szakpolitikában betöltött szerepüket (pl. a magánszektor vagy a szélesebb nyilvánosság), hátterüket (pl. városi vagy vidéki környezet, nem), valamint sebezhetőségüket és a kockázatoknak való kitettségüket. Mérlegelni kell az információhoz és a képzéshez való hozzáférés lehetséges akadályait. Kulcsfontosságú továbbá az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó intézkedések előnyeinek kommunikálása a társadalmi elfogadottság növelése és a magatartásbeli változások előmozdítása érdekében. Emellett számos alkalmazkodási intézkedés jelentős járulékos előnyökkel jár, ilyenek például a természetalapú alkalmazkodási intézkedések, amelyek fokozzák a biológiai sokféleséget és csökkentik a környezetszennyezést, a helyi és minőségi foglalkoztatási lehetőségek teremtése, vagy az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentése. Jelentős, ám sok esetben nem eléggé használt kommunikációs lehetőséget jelentenek az alkalmazkodás előnyei az egészség és a jóllét szempontjából: a mindenkit érintő, egyre növekvő egészségügyi kockázatok magas szintű tudatosítása segít elmagyarázni a cselekvés szükségességét és növelni annak elfogadottságát.

A nemzeti, regionális és helyi adminisztrátorokat például műhelytalálkozók és helyszíni látogatások révén is be lehetne vonni, ösztönözve a tényeken alapuló szerepvállalást az éghajlat-politikai fellépésben. A közösségeket nyilvános konzultációk, információmegosztás, valamint interaktív és informális lehetőségek, például kiállítások, versenyek, online játékok stb. révén kell bevonni. A civil társadalmi szervezetek és a nem kormányzati szervezetek szintén fontos partnerek, mivel hídként szolgálnak az érdekelt felek és a klímakommunikáció között, az érintett területeken és közösségekben az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás terén szerzett tapasztalataik, valamint az éghajlatváltozás hatásaival és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás szükségességével kapcsolatos figyelemfelkeltés révén. Annak biztosítása érdekében, hogy ez a kommunikáció hatékonyan eljusson a közösségekhez, megfelelő forrásokkal, finanszírozással és kapacitásépítéssel kell támogatni.

Az éghajlatváltozással és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodással kapcsolatos célzott információkat összegyűjtő nemzeti vagy regionális internetes portálok vagy platformok kiváló csatornát jelentenek a releváns információk terjesztésére. Ezeket a platformokat össze kell kapcsolni az ágazati szakpolitikákkal (pl. katasztrófakockázat-csökkentés, víz, egészségügy, biológiai sokféleség stb.) foglalkozó meglévő portálokkal az éghajlati szempontok érvényesítése érdekében. Az EU Climate-ADAPT honlapja központi szerepet játszik azáltal, hogy segíti az embereket az éghajlatváltozással és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodással kapcsolatos adatokhoz és információkhoz való hozzáférésben és azok megosztásában. A legtöbb európai országban az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodással kapcsolatos nemzeti internetes portálokat is létrehoztak, amelyek lehetőséget teremtenek arra, hogy tanuljunk más országok vagy régiók bevált gyakorlataiból. Ezek segíthetnek az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodással kapcsolatos intézkedések ösztönzésében. Az internetes portálokat és platformokat azonban más kommunikációs tevékenységekkel kell kiegészíteni az uniós tagállamok és régiók közötti digitális szakadék növekedésének elkerülése és az információkhoz való hozzáférés mindenki számára történő biztosítása érdekében.

Az intézményi keret létrehozásával és az érdekelt felek bevonásának biztosításával kapcsolatos további információkért lásd még az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást támogató eszköz „Az alkalmazkodás megalapozása” című szakaszát.

2. lépés: *Az éghajlatváltozással kapcsolatos kockázat- és sebezhetőségi értékelések elvégzése*

Az iránymutatások 2. lépése a következőket segíti elő:

- az éghajlatváltozással kapcsolatos kockázat- és sebezhetőségi értékelés alapvető elemeinek meghatározása,
- az éghajlatváltozás társadalmi hatásainak értékelése,
- a határokon átnyúló és az áttételes kockázatok értékelése,
- az „elfogadható” kockázatok kritériumainak meghatározása és az alkalmazkodási igények rangsorolása

Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra vonatkozó terv vagy stratégia támogatását célzó alapok lefektetését követően a második lépés az éghajlatváltozás hatásainak és sebezhetőségének értékelése. Ennek az értékelésnek az a célja, hogy megállapítsa, melyek lesznek az éghajlatváltozás lehetséges hatásai egy adott területen, illetve milyen kockázatokkal járnak ezek a hatások egy adott területen vagy ágazatban, valamint hogy rangsorolja, mely kockázatok igényelnek leginkább azonnali választ.

Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra irányuló stratégiák vagy tervek megfelelő hatékonyságának biztosítása érdekében bevált gyakorlatnak tekinthető az értékelés rendszeres frissítése, legalább a stratégia/terv minden frissítésével párhuzamosan. Ennek előnyei többek között a következők:

- a meglévő kockázatok és sebezhetőségek releváns változásainak nyomon követése, beleértve az infrastruktúra fizikai kockázatait, valamint a közösségekre gyakorolt társadalmi-gazdasági és egészségügyi hatásokat,
- azon új, újonnan felmerülő kockázatok és sebezhetőségek azonosítása, amelyek a jövőben jelentős gazdasági, társadalmi és/vagy környezeti hatásokkal járhatnak,
- az éghajlatváltozás következtében felmerülő új lehetőségek azonosítása.

Általánosságban az értékelésnek az éghajlatváltozással kapcsolatos legújabb tudományos eredményeken kell alapulnia az éghajlatváltozásnak különösen kitétt népességcsoportok, alapvető infrastruktúrák és ágazatok azonosítása, az alkalmazkodással kapcsolatos szakpolitika általános stratégiai irányának meghatározása és a döntéshozók folyamatos tájékoztatása érdekében.

2.a) lépés: Átfogó módszertan kidolgozása az éghajlatváltozás hatásainak értékelésére

2. esettanulmány: alkalmazkodás a hóhullámok hatásaihoz a változó éghajlat közepette Botkyrkában (Svédország)

Svédországban a hóhullámok egyre gyakoribbá váltak az elmúlt évtizedek során, ami a halálozás növekedéséhez vezet. 2010-ben Botkyrka városában tartósan magas volt a hőmérséklet, ami a nyugdíjasotthonokban és ápolási intézményekben élő idős emberek számára problémákat okozott. Botkyrka településen – részben a Climatedools program keretében végrehajtott projekt keretében – jelentős erőfeszítéseket tettek a hóhullámok egészségügyi kockázatának csökkentése érdekében. Az idősotthonokban, a nyugdíjasotthonokban és az ápolási intézményekben dolgozó személyzet képzésben részesült a hóhullámok kockázatairól és arról, hogy mit kell tenni hóhullámra való figyelmeztetés esetén. Szükség esetén további személyzetet lehet igénybe venni a megfelelő ellátás biztosításához szükséges további támogatás biztosítása érdekében. Ezért a 2018. évi hóhullám során az önkormányzat sokkal felkészültebb és felszereltebb volt, mint a korábbi években. Botkyrka olyan intézkedéseket is támogat, amelyek célja a beltéri hőkomfort javítása és „hűvös pontok” létrehozása a város különböző területein.

Az értékelés módszertana szolgál alapul a kockázatok és sebezhetőségek megfelelő becsléséhez. Biztosítja továbbá, hogy az értékelést a jövőben viszonylag gyorsan újra el lehessen végezni anélkül, hogy minden esetben új módszertant dolgoznának ki. Az éghajlati kockázatok és sebezhetőségek hiteles értékelésének biztosítása érdekében a megbízható módszertan alábbi elemei ajánlottak:

- **Az értékelésnek a legújabb tudományos eredményekre és ismeretekre kell épülnie** annak érdekében, hogy az éghajlatváltozás jövőbeli hatásaira vonatkozó jelenlegi előrejelzések révén garantálja a pontosságot és a relevanciát. Az értékelésnek ki kell terjednie a jelenlegi éghajlati viszonyok tendenciáira és a jövőbeli éghajlati forgatókönyvekre vonatkozó legfrissebb előrejelzésekre, beleértve a lassan bekövetkező és szélsőséges eseményeket is. Az országa jövőbeli fenyegetéseiről és lehetőségeiről rendelkezésre álló információk az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület, az Európai Környezetvédelmi Ügynökség, a Közös Kutatóközpont vagy a Horizont Európa 2020 kutatási program által készített jelentések és sebezhetőségi értékelések széles köre alapján gyűjthetők és elemezhetők.
- **Az értékelésnek a stresszteszt eredményein kell alapulnia**, különösen a kritikus szolgáltatásokat nyújtó infrastruktúrára és rendszerekre összpontosítva. Az éghajlati stresszteszt egy kijelölt ágazatban vagy rendszerben azonosítja az éghajlattal kapcsolatos veszélyekből, például az árvizekből, a hőségből, az aszályból, a viharokból stb. eredő potenciális (például népegészségügyi, vízbiztonsági vagy élelmiszer- és élelmézbiztonsági) kockázatokat. A stresszteszt első lépése az éghajlattal kapcsolatos potenciális veszélyek azonosítása egy adott területen. A második lépés egy adott ágazat éghajlati veszélyekkel szembeni általános sebezhetőségének feltárása, amely mélyreható sebezhetőségi értékeléssel egészíthető ki. A nem éghajlattal kapcsolatos katasztrófakockázatok szélesebb körére vonatkozóan végzett egyéb stresszteszteket és sebezhetőségi értékeléseket is figyelembe kell venni^(*). A stresszteszt eredményei felhasználhatók az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra vonatkozó stratégiához. A „kockázatokkal kapcsolatos párbeszéd” hollandiai alkalmazása jó példa az eredmények gyakorlati alkalmazására. A stressztesztekről és a kockázatokkal kapcsolatos párbeszédéről további információk a II. mellékletben találhatók.
- **Az értékelést viszonyítási szinten kell elvégezni**, amelyet az értékelés minden frissítésével aktualizálni kell. A viszonyítási szint itt az adott terület éghajlatának állapotához és területspecifikus sebezhetőségéhez kapcsolódó referenciapontra utal. A gondosan megtervezett viszonyítási értékek elengedhetetlenek a végrehajtás révén elért eredmények későbbi méréséhez, és javítják a nyomon követés és az értékelés folyamatát.

^(*) Az uniós polgári védelmi mechanizmusnak megfelelően kidolgozott kockázatértékelésekre, forgatókönyvekre és katasztrófavédelmi rezilienciacélokra való hivatkozással.

- **Az értékelésnek lehetőleg mennyiségi információkat kell tartalmaznia** az éghajlatváltozás hatásáról (fizikai kár, egészségügyi hatás, gazdasági és költségvetési hatás).
- **Az értékelésnek egyértelmű időkeretet kell tartalmaznia** magának az értékelésnek a végrehajtására, valamint a várható jövőbeli éghajlati kockázatokra. Például eltérő hatások várhatók rövid távon (2030-as évek), középtávon (2050-es évek) és hosszú távon (2100-as évek).
- **Az értékelésnek foglalkoznia kell az ismeretbeli hiányosságokkal és bizonytalanságokkal**, amelyek különös kihívást jelentenek az éghajlatváltozással kapcsolatos kockázatok kezelése és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás során. A stressztesztek módszertanának és a tágabb értelemben vett alkalmazkodási stratégiák kialakításának figyelembe kell vennie az ismeretek hiányának mértékét. Az ismeretek hiányának csökkentése érdekében az ismeretbeli hiányosságok egyértelművé tétele és kezelése az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra irányuló stratégiában ösztönözheti a bevált gyakorlatok megosztását, a kutatást és a társadalmi tanulást is. Továbbá a bizonytalanságok kezelése érdekében alapvető fontosságú egy olyan értékelési és alkalmazkodási politika kidolgozása, amely nem egyetlen jövőt, hanem több jövőbeli forgatókönyvet feltételez, amint arról korábban szó esett.

2.b) lépés: *Az éghajlatváltozás társadalmi hatásainak figyelembevétele*

A nem éghajlati tényezők jelentősen megváltoztathatják az éghajlati hatásokkal szembeni kitettséget. Az éghajlatváltozás egyes társadalmi csoportokat és földrajzi területeket aránytalan mértékben érint az éghajlatváltozás hatásainak való egyenlőtlen kitettség vagy az azokkal szembeni már meglévő sebezhetőségek miatt. Például a várandós nők, a gyermekek, az idősek és a bizonyos fogyatékossgal élő személyek biológiailag nagyobb mértékben vannak kitéve számos éghajlati hatásnak. A társadalmi kockázati tényezők ugyanilyen fontosak. A pénzügyi vagyoni például több forrást jelenthet az alkalmazkodásra, ezért említésre méltó, hogy a szegénységben élő nők száma még mindig magasabb az EU-ban, mint a szegénységben élő férfiaké, és szoros összefüggés van a női szegénység és a gyermekszegénység között. Az éghajlatváltozás ezért súlyosbíthatja a meglévő egyenlőtlenségeket, valamint új egyenlőtlenségeket teremthet. Az IPCC 2023. évi összefoglaló jelentésének a politikai döntéshozók számára készült összefoglalója szerint „a sebezhetőséget súlyosbítja például a nemhez, az etnikai hovatartozáshoz, az alacsony jövedelmekhez, az informális településekhez, a fogyatékossgához, az életkorhoz, valamint az egyenlőtlenség történelmi és folyamatos mintázataihoz, például a gyarmatosításhoz kapcsolódó egyenlőtlenség és marginalizálódás, különösen számos őslakos népesség és helyi közösség esetében”.

Ezért ajánlatos, hogy az értékelésbe ne csak az éghajlatváltozás fizikai hatásait vegyék figyelembe, hanem a társadalmi tényezőket is, figyelembe véve nemcsak az éghajlatváltozásnak a különböző társadalmi csoportokra és földrajzi területekre gyakorolt „objektív” hatásait, hanem például a kockázaterzékelés nemek közötti különbségeit is. Ez megerősíti az „igazságos reziliencia” kialakítását az értékelési és alkalmazkodási stratégiában, amely kulcsfontosságúnak tekinthető az alkalmazkodási intézkedések által a kiszolgáltatott helyzetben lévő közösségek számára nyújtott előnyök kihasználására és az azokban való részvételre való képesség fejlesztése szempontjából. Az igazságos reziliencia fontosságát részletesebben a II. melléklet fejti ki, a bevált gyakorlatokra vonatkozó példát pedig a fenti háttéranyag tartalmazza.

Az egyik különösen fontos szociális szempont a munka világára gyakorolt hatás. Ennek megfelelően az értékeléseknek be kell mutatniuk a foglalkozásokon belül a munkamódszerekben várható változásokat, beleértve a fizikai környezet változásaira tekintettel kialakított munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi előírásokat, a foglalkoztatás ágazati összetételének változásait, a munkavállalók igazságos és méltányos reziliencia érdekében történő átképzését és átképzését, valamint a munkahelyteremtést az alkalmazkodáshoz közvetlenül hozzájáruló tevékenységek – például az építőipar – területén. Biztosítani kell a szociális partnerek bevonását a fenti fejlesztések tervezésébe.

2.c) lépés: *A határokon átnyúló és az áttételes kockázatok figyelembevétele*

Az éghajlati kockázat közös valóságunk, mivel az éghajlattal kapcsolatos veszély nem feltétlenül korlátozódik egyetlen uniós tagállam területére, hanem határokon átnyúló területeken is előfordulhat, ezért két vagy több szomszédos uniós tagállam határ menti régióit is érintheti. Még ha az éghajlattal kapcsolatos veszély csak egy uniós tagállam területén fordul is elő, az a nemzeti határokon átnyúló, az emberek életét és megélhetését egy másik tagállamban érintő következmények sorozatát idézheti elő. Az országok közötti kölcsönös területi, gazdasági, környezeti és társadalmi függőségek miatt ezért ajánlott, hogy az értékelés vegye figyelembe a határokon átnyúló és az áttételes kockázatokat. Ahogy az éghajlati kockázat közös felelősség, az alkalmazkodásnak is közös felelősségnek kell lennie. Az európai régiókban, például az alpesi térségben, a Kárpátokban, Északnyugat-Európában, Délkelet-Európában, a Balti-tengeren és a Duna-medence országai között már folyamatban vannak az éghajlatváltozással foglalkozó határokon átnyúló tevékenységek és alkalmazkodási válaszleptések közös kidolgozása, amelyek mindegyikét uniós forrásokból támogatják.

Az alkalmazkodás saját, határokon átnyúló hatásokat válthat ki, egyesek ellenálló képességét mások kárára erősítheti meg, nem csökkentve, hanem átcsoportosítva a sebezhetőséget. Így a reziliencia kiépítése nemcsak nemzeti szinten történik, hanem regionális, határokon átnyúló és nemzetközi szinten is. A közvetlenül szomszédos országoknál szélesebb körben figyelembe vehető megfontolások magukban foglalják a kereskedelmet, a klímamigrációt, az instabilitást stb. Az ezeken a témákon alapuló kockázatértékelések tudásbázisként szolgálhatnak a reziliencia nemzeti határokon belüli vagy azokon túli kiépítésére összpontosító konkrét alkalmazkodási intézkedések kidolgozásához. A katasztrófakockázatok szélesebb körére vonatkozó kockázatértékeléseket ebben az összefüggésben a határokon átnyúló és az áttételes kockázatok kiegészítő értékeléseként is figyelembe kell venni.

2.d) lépés: *Az azonosított hatások és sebezhetőségek értékelése és rangsorolása az alkalmazkodási stratégia szempontjából*

Az éghajlatváltozási kockázatértékelés eredményei alapján, az azonosított hatások és sebezhetőségek ismeretében a legfontosabb veszélyeket/ágazatokat prioritásként lehet kezelni^(*). Az értékelés e részének szerkezete a következő két út egyikét követi: az egyes ágazatok vagy területek fő veszélyeire és kockázataira, vagy az éghajlatváltozás által rövid távon (2030-as évek), középtávon (2050-es évek) vagy hosszú távon (2100-as évek) érintett kulcsfontosságú ágazatokra vagy területekre való összpontosítás. Bevált gyakorlatnak tekinthető a következő területekre vagy ágazatokra való összpontosítás:

- az éghajlatváltozásnak különösen kitett ágazatok és/vagy területek,
- olyan ágazatok és/vagy területek, amelyek tevékenysége kulcsfontosságú más ágazatok rezilienciája szempontjából,
- olyan ágazatok és/vagy területek, amelyek kiemelkedő jelentőséggel bírnak a nemzetgazdaság vagy a közegészségügy szempontjából, még akkor is, ha az éghajlatváltozás az értékelés idején nem jelent jelentős veszélyt.

Annak kritériumai, hogy mely kockázatok számítanak „elfogadható” és melyek nem elfogadható kockázatnak, nagymértékben függenek a körülményektől, de bevált gyakorlati példa erre az úgynevezett kockázatokkal kapcsolatos párbeszédnek holland megközelítése, amelyet a II. melléklet tárgyal.

Általánosságban azonban a kiemelt választ igénylő **főbb aggályok** olyan hatások és kockázatok lehetnek, amelyek:

- előfordulnak napjainkban vagy várhatóan növekedni fognak az éghajlatváltozás, a társadalmi-gazdasági fejlődés vagy más nem éghajlati tényezők miatt,
- várhatóan hosszú élettartamú kritikus infrastruktúrákat vagy rendszereket érintenek. A kritikus infrastruktúrákat vagy rendszereket érintő éghajlati kockázatokkal kapcsolatos aggodalmak stressztesztekkel tovább vizsgálhatók, amelyeket a II. melléklet tárgyal,
- várhatóan visszafordíthatatlan hatást gyakorolnak a rendszerekre.

SMART-célkitűzés, 1. példa: a mezőgazdasági aszályok hatásainak megelőzése és csökkentése

- A célkitűzés egy **konkrét** területre irányul: mezőgazdaság vagy mezőgazdasági földterület.
- Mind a folyamatok, mind az eredmények tekintetében **mérhető**. A következő bekezdésekben említett mutatók példákul szolgálnak a szakpolitikai folyamatok és eredmények mérésének megközelítésére, figyelemmel az alternatív megközelítésekre és mutatókra.
- A folyamatindikátorok a bevezetett igazgatási, gazdasági, technológiai vagy ökoszisztéma-alapú intézkedéseket írják le. Például a közös agrárpolitika keretében támogatott mezőgazdasági területek százalékos aránya¹, a talaj párolgásának csökkentésére vagy az öntözővíz hatékony felhasználásának fokozására irányuló technikai intézkedések végrehajtásához nyújtott pénzügyi támogatás volumene stb.
- A mezőgazdasági aszály mérésére szolgáló eredménymutatók gyakran összetett mutatók, amelyek általában a csapadék, az evapotranszpiráció és a talajnedvesség mutatóira épülnek. Erre az összetett mutatóra példa az európai aszálymegfigyelő központ által kidolgozott kombinált aszálymutató, amelyet a közvetlen mezőgazdasági aszály által érintett vagy annak kockázatával fenyegetett területek felderítésére és nyomon követésére használnak. Alternatív megközelítés lehet a mezőgazdasági földterület teljes területének figyelembevétele, ahol a természetes infrastruktúra képessége az éghajlatváltozás hatásainak korlátozására megnövekedett.

^(*) A kockázatértékelés azonban ennél is tovább mehet a szükséges alkalmazkodási intézkedések meghatározásával és rangsorolásával.

- A célkitűzés a rendelkezésre álló irányítási gyakorlatok és technikai intézkedések alapján **elérhető**.
- A célkitűzés **releváns** a reziliencia kiépítésének végső célja szempontjából.
- Lehet **határidőhöz kötött**, legalábbis a stratégia vagy a cselekvési terv időhorizontja tekintetében. Ajánlott továbbá mennyiségi célokat meghatározni a következő 5–10 évre a mezőgazdasági aszályok hatásainak megelőzése és csökkentése érdekében. Az értékelést két évente kell elvégezni annak érdekében, hogy az (EU) 2018/1999 rendelettel összhangban adatokat gyűjtsenek az alkalmazkodás terén elért eredményekről szóló két éves jelentésekhez.

¹ A 2023–2027-es időszakra vonatkozó közös agrárpolitika keretében a jó mezőgazdasági és környezeti állapotra vonatkozó előírások várhatóan az EU mezőgazdasági területének közel 90 %-át fedik le (a 2023–2027-es időszakra vonatkozó közös agrárpolitika. 28 KAP-stratégiai terv áttekintése, a hivatkozás lekérdezve: 2023.2.10.).

Ezenkívül meg kell vizsgálni azokat a konkrét területeket vagy ágazatokat, amelyeket egyenlő több kockázat érint majd, mivel ezeknek nagyobb szükségük lesz az alkalmazkodásra.

Az értékelés eredményeit úgy kell bemutatni, hogy azok megkönnyíthessék a stratégiai irányítást a hosszú távú jövőkép, a középtávú stratégiai célkitűzések vagy területek és a rövid távú konkrét célkitűzések tekintetében. Amennyiben lehetséges, ezeknek a célkitűzéseknek konkrétan, mérhetőnek, elérhetőnek, relevánsnak és határidőhöz kötöttnek kell lenniük (SMART). Annak értékelése, hogy a célkitűzés SMART-e, mindig kontextusfüggő, és egyes esetekben előfordulhat, hogy nem lehet minden kritériumot teljesíteni. A célkitűzés mérhetősége például a megfelelő módszertan meglététől és az adatok rendelkezésre állásától függ. Az alábbi háttérmagyarázatokban mindazonáltal található néhány példa a SMART célkitűzésekre.

SMART-célkitűzés, 2. példa: a magas hőmérséklettel kapcsolatos kockázatok csökkentése a városi környezetben

- A célkitűzés egy **konkrét** területre irányul: városi környezet.
- Mind a folyamatok, mind az eredmények tekintetében **mérhető**. A következő bekezdésekben említett mutatók példákul szolgálnak a szakpolitikai folyamatok és eredmények mérésének megközelítésére, figyelemmel az alternatív megközelítésekre és mutatókra.
- A folyamatindikátorok a bevezetett igazgatási, gazdasági, technológiai vagy ökoszisztéma-alapú intézkedéseket írják le. Például a területrendezési szabályok konkrét kiigazítása, a városi területek környezetbarátabbá tételéhez nyújtott pénzügyi támogatás mértéke stb.
- Az eredménymutatók a következőket mérhetik:
 - A városi területek magas hőmérsékletnek való általános kitettsége. Például a havi átlaghőmérsékletnek a hosszú távú havi normálértéktől való eltérése, a trópusi éjszakák száma (amikor a hőmérséklet nem csökken 20 °C alá), a hőhullámok által sújtott napok száma stb. hasznos információt szolgáltat a nem városi területekről származó adatokkal összehasonlítva.
 - A városi területek alkalmazkodóképessége a magas hőmérsékletre. Például a zöldterületek százalékos aránya a városi környezetben, a legközelebbi zöld területtől való átlagos távolság¹, az aktív vagy passzív hűtéssel felszerelt épületek aránya, a beépített hőszigeteléssel rendelkező épületek aránya stb.
 - A városi területek magas hőmérsékletre való érzékenysége. Például a túlmelegedésre hajlamosnak minősülő városi területek százalékos aránya stb. A földhasználati adatok tekintetében a Föld-megfigyelési szolgáltatások, például a Kopernikusz vagy a Landsat hasznos forrásnak bizonyultak.

A magas hőmérséklettel kapcsolatos kockázatok mérésére szolgáló mutatók fontos csoportja – nemcsak a városi környezetben – az egészséggel kapcsolatos mutatók is. Például a hőhatásnak való kitettség vagy a kiszolgáltatott helyzetben lévő lakosság hőhullámoknak való kitettsége, mindkettőt a 2022. évi „Lancet Countdown 2022-es európai jelentése az egészség és a klímaváltozás helyzetéről” című dokumentum vezette be. Egyéb, Európa számára releváns, az éghajlattal összefüggő egészségügyi mutatók is elérhetők az Európai Éghajlat- és Egészségvédelmi Megfigyelőközpontnál.

- A célkitűzés a rendelkezésre álló alkalmazkodási alternatívák fényében **elérhető**.
- A célkitűzés **releváns** a reziliencia kiépítésének végső célja szempontjából.

- Lehet **határidőhöz kötött**, legalábbis a stratégia vagy a cselekvési terv időhorizontja tekintetében. Ajánlott továbbá mennyiségi célokat meghatározni a következő 5–10 évre a városi környezet magas hőmérséklettel kapcsolatos kockázatainak csökkentésére. Az értékelést két évente kell elvégezni annak érdekében, hogy az (EU) 2018/1999 rendelettel összhangban adatokat gyűjtsenek az alkalmazkodás terén elért eredményekről szóló két éves jelentésekhez.

¹ Például az IUCN Urban Alliance a 3–30–300 szabályt támogatja: eszerint mindenki számára lehetővé kell tenni, hogy otthonától legalább három (tisztes méretű) fát láthasson, minden környéken legalább 30 %-os lombkorona-fedettség legyen, és a legközelebbi (legalább 1 hektáros) zöld területtől való távolság legfeljebb 300 méter legyen. (Az egészség és a jóllét előmozdítása városi erdők révén – A 3–30–300 szabály bevezetése, a hivatkozás lekérdezve: 2023.2.10.).

SMART-célkitűzés, 3. példa: a kritikus szolgáltatások és a kritikus infrastruktúrák védelmének megerősítése

- A célkitűzés egy **konkrét** területre irányul: kritikus szolgáltatások és kritikus infrastruktúrák, azaz az energia- és vízellátás, a közlekedés stb.
- Mind a folyamatok, mind az eredmények tekintetében **mérhető**. A következő bekezdésekben említett mutatók példaként szolgálnak a szakpolitikai folyamatok és eredmények mérésének megközelítésére, figyelemmel az alternatív megközelítésekre és mutatókra.
- A folyamatindikátorok a bevezetett igazgatási, gazdasági, technológiai vagy ökoszisztéma-alapú intézkedéseket írják le. Például az energiaágazatban az ellátási láncok diverzifikálása a zavarok különböző típusainak kezelése érdekében, a legsérülékenyebb létesítmények áthelyezése stb.
- Az eredménymutatók – például a közlekedési ágazatban – a következőket mérhetik:
- Kitétség, beleértve az időjárással összefüggő tényezőkhez kapcsolódó balesetek százalékos arányát, az összes útkarbantartási kiadásnak az időjárással összefüggő infrastrukturális károk helyreállítására szánt százalékát, az európai úthálózat Q₂₀ árvizeknek¹ kitett területeken található százalékos arányát stb.
- Alkalmazkodóképesség, beleértve az ellenőrző és figyelmeztető rendszerek által lefedett infrastruktúra kiterjedését, a légkondicionált utasterű városi tömegközlekedési járművek százalékos arányát stb.
- Érzékenység, beleértve az infrastruktúra éghajlatváltozási rezilienciavizsgálatára vonatkozó, a 2021–2027-es időszakra szóló technikai iránymutatás hatálya alá tartozó infrastruktúra kiterjedését, a belvízi hajózásnak a teljes hajózási teljesítményhez viszonyított százalékos arányát stb.
- A célkitűzés a rendelkezésre álló alkalmazkodási alternatívák fényében **elérhető**.
- A célkitűzés **releváns** a reziliencia kiépítésének végső célja szempontjából.
- Lehet **határidőhöz kötött**, legalábbis a stratégia vagy a cselekvési terv időhorizontja tekintetében. Ajánlott továbbá mennyiségi célokat meghatározni a következő 5–10 évre a kritikus infrastruktúrák védelmének megerősítése érdekében. Az értékelést két évente kell elvégezni annak érdekében, hogy az (EU) 2018/1999 rendelettel összhangban adatokat gyűjtsenek az alkalmazkodás terén elért eredményekről szóló két éves jelentésekhez.

¹ Olyan árvizek, amelyek ismétlődési időszaka 20 év.

Az éghajlatváltozással kapcsolatos kockázat- és sebezhetőségi értékelések elvégzése az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra irányuló valamennyi stratégia szerves részét képezi. A módszertannal kapcsolatos közös megfontolások – például a bizonytalanságok és az időkeretek – mellett alapvető fontosságú az éghajlatváltozás társadalmi hatásainak a méltányos reziliencia ösztönzése révén történő figyelembevétele, valamint az éghajlatváltozással kapcsolatos kockázatok határokon átnyúló és áttételes jellegének figyelembevétele. Csak ezt követően lehet elvégezni a hatások és sebezhetőségek megfelelő értékelését és rangsorolását az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra vonatkozó átfogó stratégia biztosítása érdekében.

Az éghajlatváltozással kapcsolatos kockázatok és sebezhetőségek értékelésének elvégzésével kapcsolatos további információkért lásd még az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást támogató eszköz „Az éghajlatváltozással kapcsolatos kockázatok és sebezhetőségek értékelése” című szakaszát.

3. lépés: *Az alkalmazkodási alternatívák azonosítása és rangsorolása*

Az iránymutatások 3. lépése a következőket segíti elő:

- az alkalmazkodási alternatívák meghatározása,
- az alkalmazkodási alternatívák értékelése és rangsorolása,
- a hibás alkalmazkodás megelőzése,
- az éghajlatváltozás hatásaival kapcsolatos bizonytalanság kezelése

Az alkalmazkodási stratégia és/vagy terv kidolgozása során a következő lépés a potenciális alkalmazkodási alternatívák azonosítása, az ezen alternatívákra vonatkozó releváns információk összegyűjtése, valamint azok rangsorolása a legnagyobb haszon vagy a legnagyobb veszteség megelőzése alapján.

3.a) lépés: *Az alkalmazkodási alternatívák meghatározása és az alternatívák portfóliójának kidolgozása*

Az éghajlattal kapcsolatos negatív hatásokkal összefüggésben korábban azonosított aggályok kezelése érdekében a releváns alkalmazkodási alternatívák azonosíthatók és portfólióba csoportosíthatók. **Az alkalmazkodási alternatívákat különböző forrásokból lehet megvizsgálni**, például szakirodalmi áttekintésekből (pl. CLIMATE-ADAPT platform, projekteredmények, meglévő szakpolitikák), tudományos szakértőkkel és/vagy más hatóságok munkatársaival folytatott konzultációból, valamint az érdekelt felek bevonásával. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra vonatkozó stratégia aktualizálásakor a sikeresen végrehajtott alkalmazkodási intézkedéseket át kell alakítani és rangsorolni kell, a sikertelenül végrehajtott intézkedéseket pedig újra kell gondolni és ki kell igazítani.

Az alkalmazkodási alternatívák célja nem csupán az éghajlati kockázatoknak való kitettség elkerülése vagy csökkentése, többek között árvízvédelem kiépítése révén. Az alkalmazkodási alternatívák közé tartozhat az **éghajlatváltozás hatásainak és veszteségeinek elfogadása** egy bizonyos területről való kivonulás révén. Alternatív megoldásként az alkalmazkodási alternatívák arra is összpontosíthatnak, hogy az éghajlatváltozás révén **új alternatívákat aknázzanak ki**, ideértve a különböző (akár még jobb) mezőgazdasági feltételeket is. A **pénzügyi alkalmazkodás** olyan kockázatmegosztó megállapodásokat érinthet, amelyek katasztrófákkal szembeni biztosításokon keresztül áthárítják a kockázatot, egyértelműen meghatározott feltételek mellett megtartják a kockázatot, és a hatás egy részét személyes pénzügyi tartalékok révén elnyelik.

Az alkalmazkodási alternatívák azonosításával és az alternatívák portfóliójának létrehozásával kapcsolatos további információkért lásd még az alkalmazkodást támogató eszköz „Az alkalmazkodási alternatívák meghatározása” című szakaszát.

3.b) lépés: *Az alkalmazkodási alternatívák értékelése és rangsorolása*

3. esettanulmány: zöldtetők Bazelben (Svájc) – a mérséklési és alkalmazkodási intézkedések ötvözése

2019-ben a svájci Bazel városa rendelkezik a legnagyobb egy főre jutó zöldtetővel (5,71 m²/lakos) a világon. A bázeli zöldtetők növelését célzó kezdeményezéseket eredetileg energiatakarékossági programok, majd később a biológiai sokféleség megőrzése vezérelték. Bazel ösztönző programokba történő beruházások révén mozdította elő a zöldtetőket, amelyek támogatást nyújtottak a zöldtetők telepítéséhez. A programokat az Energiatakarékossági Alapból finanszírozták, amely a bázeli kanton összes fogyasztója energiaszámlájának 5 %-át tette ki. 2002-ben elfogadták Bazel építményekkel és építéssel foglalkozó jogszabályának módosítását. A jogszabály előírja, hogy a kapcsolódó tervezési iránymutatások mellett minden új és felújított lapostetőt zölddebbé kell tenni. Ezt a követelményt 2010-ben egy másik jogszabály is megerősítette, amely előírta a zöldtetők használatát minden lapostető esetében, ha az az épület felújításának részét képezi, valamint minden új, lapostetővel rendelkező épület esetében. A zöldtetőre vonatkozó bázeli stratégia várhatóan alkalmazkodási előnyökkel jár az alacsonyabb hőmérsékletek és a csökkenő felszíni lefolyások formájában.

Az alkalmazkodási alternatívák meghatározását követően a kritériumok segíthetnek ezeknek az alternatíváknak a helyi körülmények alapján történő értékelésében és rangsorolásában. **A stratégiának tartalmaznia kell azokat az alternatívákat, amelyek a leghatékonyabb és legeredményesebb módon járulnak hozzá az alkalmazkodási célok és célkitűzések eléréséhez.** Az alkalmazkodási alternatíva hatékonyságát annak típusától függően lehet megállapítani. Például annak vizsgálatával, hogy az alternatíva milyen potenciállal rendelkezik egy adott kockázat csökkentésére, beleértve az éghajlati veszély sürgősségét vagy azt a kockázatot, amelyet az alternatíva mérsékelni kíván. Az alkalmazkodási alternatíva hatékonysága nem pénzügyi szempontból is elvégezhető költség-haszon elemzéssel állapítható meg.

A hibás alkalmazkodás előfordulásának csökkentése érdekében az alkalmazkodási alternatívák értékelése során különös figyelmet kell fordítani a szélesebb körű társadalmi (azonos védelem, előnyök az egészség és a jóllét szempontjából), gazdasági (az alkalmazkodás terhe) és környezeti (negatív tovaryűrűző hatások, valamint az éghajlatváltozás mérséklésével és más környezetvédelmi célokkal járó járulékos előnyök) és egyéb szempontok figyelembevételére. Ezt részletesebben a II. melléklet tárgyalja. Figyelembe kell venni más, **átalakító jellegű** alkalmazkodási alternatívákat – például egy adott alacsonyon fekvő területen élők egy csoportjának átköltöztetését –, az akadályokat és az általános megvalósíthatóságot is, tekintettel a társadalmi elfogadottságra, a társadalmi következményekre és a költségvetési korlátokra is.

Az alkalmazkodási alternatívák járulékos előnyökkel járhatnak más területeken, például a biológiai sokféleség, az éghajlatváltozás mérséklése, a körforgásos gazdaság vagy az emberi egészség és jóllét terén: az ilyen alternatívákat előnyben kell részesíteni. Egy példa a járulékos előnyökre: a körforgásos gazdaságra való átállás lehetőséget kínál az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra azáltal, hogy csökkenti az erőforrások iránti igényünket, és megőrzi a meglévő termékek és anyagok értékét, különösen a szűkösség és az árak ingadozása közepette. A körforgásos gazdaság a természet és az ökoszisztéma-szolgáltatások regenerálásához is hozzájárul.

Az értékelés eredményei alapul szolgálnak az alkalmazkodási alternatívák rangsorolásához. Ennek a rangsorolásnak lehetőleg **több szempont szerint elvégzett elemzéseken** kell alapulnia.

Az éghajlatváltozás jövőbeli hatásai bizonyos területeken vagy ágazatokban bizonytalanok. Ez azonban nem jelenti azt, hogy az alkalmazkodás hiánya a helyes válasz. A bizonytalanság ellenére a döntéshozatali folyamatok megkönnyíthetők az olyan alkalmazkodási alternatívákra való összpontosítással, amelyek minimalizálják a végrehajtással kapcsolatos kockázatokat, még akkor is, ha az alternatívák kockázataival és előnyeivel kapcsolatos bizonytalanságok állnak fenn:

- **A kockázatmentes („no-regret”) alternatívák** költséghatékonyak a jelenlegi éghajlati viszonyok között, és a jövőbeli éghajlatváltozás mértékétől függetlenül kifizetődőek, többek között azáltal, hogy elkerülik a magas kockázatú területeken történő építkezést, vagy olyan épületeket terveznek, amelyek a nyári hónapok során hőállóak.
- Az **alacsony kockázatú („low-regret”) alternatívák** viszonylag alacsony költségűek, és az előre jelzett jövőbeli éghajlatok mellett viszonylag jelentős előnyökkel járnak, többek között azáltal, hogy új fejlesztéseket tesznek szükségessé az esővíz hasznosításához és a szürkevíz újrafelhasználásához.
- A **mindenki számára előnyös alternatívák** hozzájárulnak az éghajlati veszélyhez való alkalmazkodáshoz, ugyanakkor hozzájárulnak más társadalmi, környezeti vagy gazdasági célok eléréséhez is, ideértve a természetalapú megoldásokat, például a biológiai sokféleséget növelő zöldtetők és zöld falak telepítését, illetve a fák nyílt területeken történő fokozott telepítését. Egy, a bevált gyakorlatra vonatkozó példa található a 3. háttérmagyarázatban.
- A **„rugalmas vagy adaptív irányítási alternatívák”** könnyen kiigazíthatók alacsony költségek mellett, ha az éghajlati körülmények megváltoznak a kezdeti előrejelzésekhez képest.
- A **„több előnnyel járó alternatívák”** több célhoz is hozzájárulhatnak, például az éghajlatváltozás mérsékléséhez, a katasztrófa-kockázatok csökkentéséhez, a környezetgazdálkodáshoz vagy a fenntarthatósághoz.

A természetalapú megoldások gyakran eredményes, költséghatékony és adaptív lehetőségeket kínálnak, amelyeket részletesebben a II. melléklet tárgyal.

Az alkalmazkodási alternatívák rangsorolásával kapcsolatos további információkért lásd még az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást támogató eszköz „Az alkalmazkodási alternatívák értékelése” című szakaszát.

4. lépés: Cselekvési terv kidolgozása és az alkalmazkodási intézkedések végrehajtása

Az iránymutatások 4. lépése a következőket segíti elő:

- az alkalmazkodási alternatívák alkalmazkodási intézkedésekké alakítása,
- az alkalmazkodásra vonatkozó cselekvési terv kidolgozása,
- a végrehajtás előkészítése alkalmazkodási útvonalakon keresztül

Az alkalmazkodásra vonatkozó cselekvési terv a javasolt alkalmazkodási alternatívákat konkrét alkalmazkodási intézkedésekké alakítja, amelyeket végre lehet hajtani. A terv általánosságban részletezi, hogy mit kell tenni (kinek és mikor), az erőforrások iránti igényeket, az elosztást, valamint a rendelkezésre állást. Az alkalmazkodásra vonatkozó cselekvési terv(ek) ezért minden alkalmazkodási stratégia szerves részét képezi(k), mivel megkönnyíti(k) az alkalmazkodási intézkedések végrehajtását. A cselekvési terv általában rövidebb időtávot ölel fel, mint az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra vonatkozó stratégia, és azt rendszeresebben felülvizsgálják. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra vonatkozó egyetlen stratégia végrehajtására ezért több cselekvési terv is vonatkozhat.

4.a) lépés: Az alkalmazkodásra vonatkozó cselekvési terv alapvető elemei

4. esettanulmány: az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásnak az árvízvédelem céljából történő általános érvényesítése az olaszországi Isola Vicentina vízgazdálkodásában

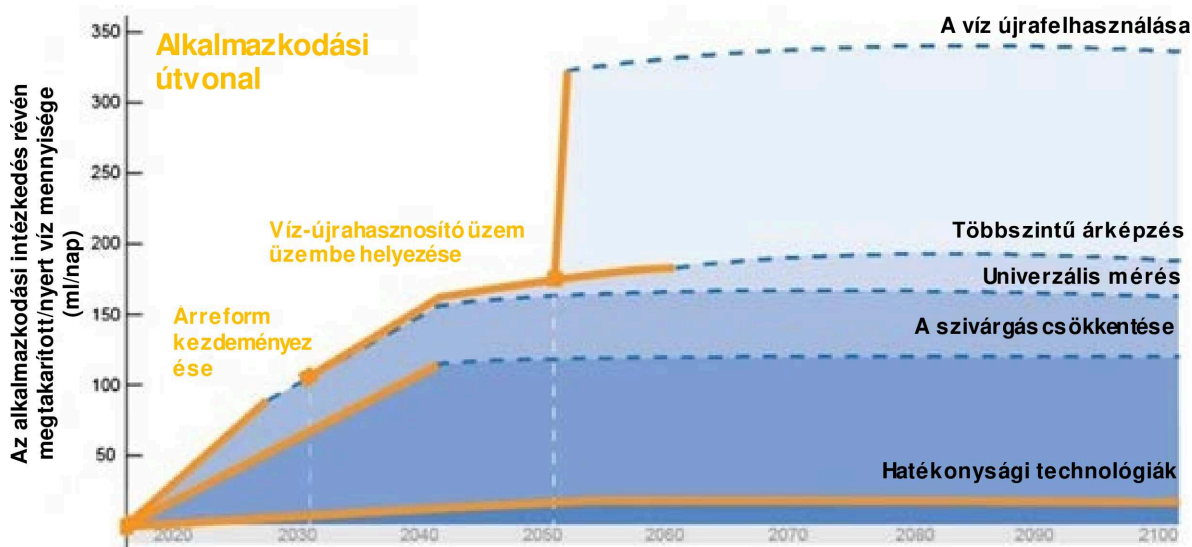
Isola Vicentina (Olaszország) 2014-ben aláírta az „Alkalmazkodó polgármesterek” (Mayors Adapt) elnevezésű uniós kezdeményezést, azóta pedig megkezdte települési vízgazdálkodási tervének kidolgozását, hogy az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást beépítse vízgazdálkodási politikáiba. A terv elemezte a településen található vízgyűjtő területeket, valamint az átfolyó folyókat és patakokat, értékelve azok maximális térfogatáramát és a különböző ismétlődési időszakokkal (5, 10, 20, 30, 100 és 300 év) rendelkező árhullámok nagyságát. Az azonosított kritikus problémák közé tartozott a megelőzési és felkészültségi intézkedések megtervezésének kiindulópontja, valamint a mintegy 50 pontos védelmi intézkedés, mint például: i. a magánkézben lévő kis csatornákra vonatkozó kezelési és karbantartási szabályozási keret elfogadása, ii. a három tervezett vízmegtartó terület egyike már építés alatt áll, és iii. egy 10 hektáros kísérleti terület azonosítása annak szimulálása érdekében, hogy az erdőterületek megőrzése hogyan javíthatja az önkormányzati terület áradásokkal és földcsuszamlásokkal szembeni ellenálló képességét.

- **Végrehajtási lépések és útvonalak**, figyelembe véve az éghajlatváltozás rövid távú (2030-as évek), középtávú (2050-es évek) vagy hosszú távú (2100-as évek) hatásainak bizonytalanságát. Az alkalmazkodásra vonatkozó cselekvési terv strukturálható alkalmazkodási útvonalakra, ahol az egyes alkalmazkodási alternatívák végrehajtási rendszere egy végső alkalmazkodási cél elérésére irányuló intézkedések sorozatából áll. Ezért az alkalmazkodási útvonalak döntési fához hasonlítanak, és mivel az intézkedések végrehajthatók fokozatosan, rugalmas szakpolitikai tervezést tesznek lehetővé. Az éghajlatváltozás okozta szélsőséges időjárási események vagy az éghajlat előrelátható jövőbeli változásai felülvizsgálati mechanizmust válthatnak ki annak megállapítására, hogy az alkalmazkodási útvonal továbbra is megfelel-e az alkalmazkodási célkitűzésnek.

2. ábra

Példa a vízkészlet-gazdálkodás alkalmazkodási útvonalára

Forrás: Kingsborough et al., 2016.

- **Olyan eszközök, amelyek belépési pontokat kínálnak a végrehajtáshoz és az általános érvényesítéshez,** azaz alkalmazkodás más ágazati politikákba és eszközökbe történő integrálásához. Az alkalmazkodást nem szabad a meglévő politikáktól elszigetelten végrehajtani. Ezért elő kell mozdítani az alkalmazkodás és a meglévő eszközök közötti kapcsolatok megteremtését. Ki kell használni a meglévő nemzeti szakpolitikákkal és eszközökkel való szinergiákat. Az alkalmazkodás integrálásának belépési pontjaként szolgáló kulcsfontosságú eszközök a következők: jogszabályok, meglévő stratégiák, szabványok, tervezési eszközök, értékelési keretek, kutatási és fejlesztési programok, hálózatok és munkacsoportok. Az alkalmazkodás általános érvényesítése azonban nem korlátozódhat az alkalmazkodási stratégiában szereplő ágazatspecifikus célok, lehetőségek és intézkedések meghatározására. Bevált gyakorlatnak tekinthető annak felülvizsgálata, hogy az összes releváns intézkedés összhangban van-e az alkalmazkodási célokkal és célkitűzésekkel, valamint hogy az egyes szakpolitikák mennyiben járulnak hozzá az alkalmazkodási megoldásokhoz. Egy a bevált gyakorlatra vonatkozó példa található a 4. háttérmagyarázatban.

Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás **makroköltségvetési** vonatkozása fontos, több területet érintő szakpolitikai terület. Az éghajlatváltozás makroköltségvetési jelentőséggel bír, mivel a közkiadásokat és a bevételeket egyaránt érinti. Az uniós tagállamok nemzeti költségvetési keretei azonban csak korlátozott mértékben, főként az éghajlattal kapcsolatos katasztrófák költségeinek kezelésére szolgáló költségvetési intézkedésekkel tükrözik az éghajlatváltozást és a kapcsolódó költségvetési kockázatokat. Az éghajlatváltozással szembeni költségvetési/pénzügyi reziliencia javítása érdekében a költségvetési tervezés, az irányítás és az intézményi megállapodások jobban figyelembe vehetik az éghajlatváltozással kapcsolatos költségvetési kockázatokat és veszteségeket. Az éghajlatvédelmi szakadék, azaz a nem biztosított veszteségek arányának csökkentésére irányuló szakpolitikai erőfeszítések szintén támogatnák ezt a célt, mivel korlátozhatják az éghajlatváltozás okozta költségvetési terheket, és így megőrizhetik a forrásokat az alkalmazkodásba történő beruházások számára.

Az alkalmazkodás végrehajtása és általános érvényesítése szempontjából egy másik kiemelt szakpolitikai terület a katasztrófakockázat-kezelés és a **polgári védelem** szerepe. A polgári védelmi hatóságok nemcsak az éghajlattal kapcsolatos, várhatóan egyre súlyosabb katasztrófák (árvizek, viharok, erdőtüzek stb.) esetén az első beavatkozók, de hatáskörükbe tartozik a katasztrófakockázatok szélesebb körű kezelése is, amely más természeti katasztrófákra (pl. földrengések, vulkánkitörések), valamint technológiai és társadalmi kockázatokra (pl. kibernetikus fenyegetések, hibrid fenyegetések, ipari balesetek) is kiterjed. Fontos, hogy szoros szinergiák jöjjenek létre a cselekvési tervek kidolgozása és végrehajtása terén, ideértve az alkalmazkodási és megelőző intézkedésekre szánt források elosztását és a költségvetési reziliencia szempontjait is. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó intézkedések és az éghajlattal kapcsolatos veszélyekre vonatkozó katasztrófamegelőzési intézkedések várhatóan nagyrészt azonosak lesznek. Ugyanakkor fontos, hogy más katasztrófamegelőzési szempontokat is figyelembe vegyenek az intézkedések közötti maximális szinergiák biztosítása érdekében (pl. az épületek éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodása, adott esetben a szeizmikus biztonság figyelembevétele), valamint hogy a „ne okozz kárt” és a hibás alkalmazkodás elvét a katasztrófákkal és a társadalom rezilienciájával kapcsolatos tágabb perspektívában vegyék figyelembe.

- **Az alkalmazkodási terv vagy stratégia beruházási igényeinek becslése.** Ajánlatos áttekintést nyújtani az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra vonatkozó cselekvési tervben vagy stratégiában meghatározott intézkedések végrehajtásához szükséges állami és magánberuházásokról vagy a viselendő költségekről (beleértve a finanszírozási forrást is), az éghajlati kockázatok és sebezhetőségek értékelését követően. Az alkalmazkodási beruházási igények vagy költségek becslése szolgálna alapul az alkalmazkodási cselekvési tervben vagy stratégiában hozott döntésekhez, és annak összhangban kell lennie a tagállamok nemzeti energia- és klímaterveiben szereplő, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra vonatkozó becslésekkel és információkkal ⁽¹⁰⁾.
- **Az alkalmazkodás végrehajtásához szükséges erőforrások tervezése** az emberi, pénzügyi és tudással kapcsolatos erőforrások tekintetében. Javasoljuk, hogy külön alkalmazkodási költségvetés álljon rendelkezésre, amelynek az éghajlatváltozással kapcsolatos fellépésekre vonatkozó átfogó nemzeti költségvetés részét kell képeznie. Az átfogó költségvetésnek ki kell terjednie az alkalmazkodásra és az éghajlatváltozás mérséklésére, és fel kell tárnia a kettő közötti szinergiákat.
- **A végrehajtó szereplők szerepe és felelőssége minden szinten**, ami magában foglalja az érdekelt felek közötti kommunikáció, együttműködés és koordináció megszervezését. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás a társadalom egészét érinti, ezért a kormányzás minden szintjén és a társadalom minden szegmensében fellépésre van szükség. A nemzeti szintnek adott esetben össze kell hangolnia alkalmazkodási politikáit az uniós és a transznacionális szintekkel, ugyanakkor támogatnia kell az éghajlatváltozás hatásaival szembeni reziliencia szubnacionális szintű kiépítését. A szubnacionális szint viszont olyan ismereteket biztosíthat a nemzeti szint számára, amelyek segíthetnek az alkalmazkodással kapcsolatos fő kihívások vagy akadályok azonosításában, valamint az alkalmazkodási erőfeszítések nyomon követésében és értékelésében. Ezen túlmenően az alkalmazkodási intézkedések végrehajtásával kapcsolatos készséghiányokat is kezelni kell azáltal, hogy a kormányzás minden szintjén, különösen helyi és regionális szinten képzést és továbbképzést biztosítanak.
- **A végrehajtással kapcsolatos lehetséges akadályok, konfliktusok és szinergiák.** Az akadályok kapcsolódhatnak az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra irányuló javasolt fellépés társadalmi elfogadottságának hiányához vagy a finanszírozás hiányához. Érdektükozések merülhetnek fel egy adott terület bizonyos gazdasági vagy társadalmi céljaival, amelyek feloldásához az érdekelt felekkel folytatott mélyreható konzultációra van szükség. Amint azt korábban is tárgyaltuk, az éghajlatváltozás mérséklésére irányuló stratégiákkal vagy a már meglévő szociális célokkal is szinergiákat lehetne kialakítani.
- **Foglalkozni kell a tudásbeli hiányosságokkal és bizonytalanságokkal**, például az éghajlatváltozás lehetséges rövid és hosszú távú hatásaival. Az ismeretek hiánya és a bizonytalanság azonban nem lehet oka a tétlenségnek.

Az alkalmazkodási cselekvési tervek elengedhetetlenek az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra vonatkozó stratégiában leírt célok eléréséhez. Alapvető fontosságú, hogy a cselekvési terv magában foglalja a rugalmasságot, a bizonytalanságokhoz kapcsolódó kockázatok mérséklését és az általános érvényesítést annak biztosítása érdekében, hogy az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás minden ágazatban és a társadalom minden rétegében megfelelően érvényesüljön. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra irányuló stratégia csak így tudja átfogóan és pontosan végrehajtani az alkalmazkodási intézkedéseket.

A cselekvési terv kidolgozásával kapcsolatos további információért lásd még az alkalmazkodást támogató eszköz „Az alkalmazkodás végrehajtása” című szakaszát.

5. lépés: Nyomon követés és értékelés

Az iránymutatások 5. lépése a következőket segíti elő:

- a monitoring- és értékelési rendszer céljának és rendeltetésének meghatározása,
- az érdekelt felek bevonása az értékelési folyamatba,
- a monitoring- és értékelési rendszer mutatóinak meghatározása

Az elszámoltathatóság fenntartása és az átfogó alkalmazkodási politika javítása érdekében szükség van a folyamatban lévő alkalmazkodási erőfeszítések nyomon követésére és értékelésére. Bár ezek jelentik az alkalmazkodás tervezési ciklusának utolsó lépését, azokat a szakpolitika-kidolgozás korábbi szakaszainak részeként kell megvitatni. Olyan alkalmazkodási célok, célkitűzések, alternatívák és intézkedések egyértelmű megfogalmazása, amelyek „könnyen” mérhetők, nyomon követhetők, és amelyek alapján az előrehaladás értékelhető, majd kommunikálható, célzottabb monitoring- és értékelési rendszert tesz lehetővé. Más szakpolitikákhoz képest az alkalmazkodás nehézsége az, hogy a sikeres alkalmazkodás megakadályozza az éghajlatváltozás negatív hatásait. Ezért a tényleges előnyök nem mindig láthatók vagy mérhetők.

⁽¹⁰⁾ Az Iránymutatás a tagállamok számára a 2021–2030-as időszakra vonatkozó nemzeti energia- és klímatervek aktualizálásához című bizottsági közlemény 3.6. szakasza iránymutatást tartalmaz a beruházási igények becslésére vonatkozóan, beleértve az alkalmazkodási intézkedéseket is. Ugyanez az iránymutatás használható az alkalmazkodási cselekvési tervekhez és stratégiákhoz, többek között a nemzeti energia- és klímatervekkel való összhang biztosítása érdekében.

Az uralkodó gyakorlat az alkalmazkodással kapcsolatos szakpolitikák által meghatározott **folyamatok nyomon követésére és értékelésére** összpontosít, választ adva a „mi történik?” kérdésre. Ahhoz azonban, hogy teljes képet kapjunk az alkalmazkodással kapcsolatos szakpolitika általános hatékonyságáról és eredményességéről, egyre fontosabbá válik e folyamatok és a kapcsolódó alkalmazkodási intézkedések **hatásainak és eredményeinek** megértése, választ adva arra a kérdésre, hogy „milyen hatással van a sebezhetőségünkre és kockázatainkra?”. Az alkalmazkodással kapcsolatos szakpolitikák hatásaira és eredményeire való összpontosítás segíthet annak meghatározásában is, hogy a stratégia/terv kellően ambiciózus-e ahhoz, hogy jelentősen hozzájáruljon a reziliencia kiépítéséhez, és feltárja azokat az újonnan felmerülő problémákat, amelyek a jövőben nagyobb figyelmet igényelnek.

Az uralkodó gyakorlattal ellentétben **az alkalmazkodási intézkedéseknek nemcsak a fizikai, hanem a társadalmi hatásait és eredményeit is** nyomon kell követni és értékelni kell, beleértve azok különböző népességszociális csoportokon belüli megoszlását is. Ez fontos annak biztosítása érdekében, hogy az alkalmazkodási intézkedések a kiszolgáltatott helyzetben lévő közösségeket célozzák meg és támogassák, és ne legyenek olyan nem szándékolt hatásai, amelyek súlyosbítják az egyenlőtlenségeket vagy újakat idéznek elő.

5.a) lépés: *A monitoring- és értékelési rendszer céljának és rendeltetésének meghatározása*

5. esettanulmány: „Mückenatlas”: Közösségi tudományos projekt a szúnyogok megfigyelésére Németországban

A szúnyogcsípéssel állatokra és emberekre átvihető kórokozók Unió-szerte a címlapokon szerepeltek, miután a dengue-láz, chikungunya és nyugat-nílusi láz előfordulását észlelték, különösen Dél-Európában. Az e betegségek kórokozóit (például a betegségeket okozó vírusokat, baktériumokat és parazitákat) hordozó szúnyogfajok terjedését azonban több északi uniós országban, köztük Németországban is dokumentálták. Az éghajlatváltozás elismerten az egyik tényező, amely hozzájárul ehhez a jelenséghez. A potenciális egészségügyi kockázatok kezelése érdekében össze kell kapcsolni a felügyeleti, a megelőzési és a csökkentést célzó intézkedéseket. A német „Mückenatlas” („szúnyogatlasz”) példa arra, hogy egy közösségi tudományos projekt nem csak a kutatáshoz járulhat hozzá, hanem korai előrejelző rendszerként kiegészítheti a hagyományos nyomonkövetési módszereket is. A projektben részt vevő személyek szúnyogmintákat nyújtanak be, amelyeket azután szakértők azonosítanak és használnak fel kutatás céljából. A „Mückenatlas” ezáltal hozzájárul a németországi őshonos és invazív szúnyogfajokra és a kapcsolódó betegségekre vonatkozó ismeretekhez, és információs alapot kíván létrehozni a politikai döntéshozók és a kutatók számára a jövőbeli kockázatok felméréséhez.

A monitoring- és értékelési rendszer kialakításának első lépése a rendszer céljának és rendeltetésének meghatározása, mivel ez a döntés következményekkel jár a munka összehangolására és megszervezésére nézve.

A nyomon követés és az értékelés több célt is szolgálhat, amelyek közül a legfontosabb az alkalmazkodással kapcsolatos szakpolitika előrehaladásának és teljesítményének nyomon követése a szakpolitikai döntéshozatal informálása és javítása érdekében. Nemcsak magára az alkalmazkodási stratégiára vagy tervre kell összpontosítani, hanem a vonatkozó ágazati politikákra is. E tekintetben az első lépés annak ellenőrzése, hogy az ágazati politikák beépítették-e az alkalmazkodást, és ha igen, milyen mértékben. A második lépés az alkalmazkodással kapcsolatos, az ágazati politikákban már megfogalmazott intézkedések rendszeres nyomon követése.

A monitoring és az értékelés másodlagos célja lehet a közigazgatáson belüli elszámoltathatóság növelése, a tudásbázis javítása, a jelenleg zajló vagy küszöbön álló folyamatok kiigazításának megtanulása, vagy az alkalmazkodás szükségességének tudatosítása.

5.b) lépés: *Annak eldöntése, hogy kit vonjunk be a folyamatba*

A hatékony nyomon követéshez, jelentéstételhez és értékeléshez elengedhetetlen annak eldöntése, hogy ki viseli az általános felelősséget a nyomon követésért, a jelentéstételért és az értékelésért, a különböző szereplők szerepének tisztázása, valamint a különböző szereplőkkel az ágazatokon és közigazgatási szinteken átívelő vertikális és horizontális koordinációt szolgáló mechanizmusok létrehozása.

A nyomon követés, a jelentéstétel és az értékelés átfogó felelőssége általában a folyamat koordinálásával és az eredményekről való beszámolóval függ össze. A nyomon követésért, jelentéstételért és értékelésért felelős szerv megegyezhet az alkalmazkodással kapcsolatos nemzeti szakpolitikát koordináló szervvel vagy egy az alkalmazkodással kapcsolatos szakpolitikák tervezéséért és végrehajtásáért felelős szereplőktől független szereplővel. Mindkét megközelítésnek megvannak az előnyei. Egyrészt a nyomon követés, a jelentéstétel és az értékelés, valamint a szakpolitika-kidolgozás közötti szoros kapcsolat megkönnyítheti például a nyomon követés és az értékelés eredményeiből való tanulást és azok felhasználását a szakpolitikák kidolgozása és felülvizsgálata során. Másrésztől kívánatos lehet a függetlenség, különösen az értékelési tevékenységek esetében.

Az érdekelt felek – különösen az 1. lépésben azonosítottak –, valamint a regionális és helyi közigazgatási szint bevonása nemcsak a nyomon követés, a jelentéstétel és az értékelés szempontjából döntő fontosságú, hogy releváns mennyiségi és minőségi információkat, adatokat és ismereteket kapjunk, hanem a releváns üzeneteknek a rendelkezésre álló adatokból való értelmezéséhez és levezetéséhez is, a „hogyan” és „miért” kérdés megválaszolása érdekében.

5.c) lépés: A mutatók és a kevert módszertani megközelítések meghatározása

Az alkalmazkodás nyomon követése és értékelése során tanácsos kvantitatív és kvalitatív módszereket kombinálni, mivel ez a megközelítés valószínűleg rugalmasabb lesz, lehetővé téve a különböző adat- és információforrások felhasználását, amelyeket össze lehet vetni egymással annak biztosítása érdekében, hogy az alkalmazkodás előrehaladásának és teljesítményének átfogó narratívája megbízható, következetes és kontextuális legyen. Ez a megközelítés segíthet az elszigetelten felhasznált kvantitatív vagy kvalitatív adatok egyes korlátainak áthidalásában, valamint abban, hogy több forrásból lehessen információkat és bizonyítékokat beszerezni.

A kvantitatív mutatók és mutatókészletek számszerűsíthető, látszólag egyértelmű bizonyítékokkal szolgálnak az előrehaladásról és a teljesítményről. A folyamat és az eredmények nyomon követésére és értékelésére szolgáló megfelelő mutatók meghatározásakor ajánlott:

- a már meglévő mutatókat használni, amennyiben azok megfelelnek a monitoring- és értékelési rendszer általános céljának,
- meggyőződni arról, hogy a mutatókészlet koherens és megbízható képet ad az alkalmazkodás előrehaladásáról és teljesítményéről,
- tükrözni és egyértelművé tenni a mutatók jellege által adott háttér-feltételezéseket, korlátokat és bizonytalanságokat,
- másodlagos kérdések helyett folyamat-, kimeneti- és eredménymutatók kombinációját alkalmazni a reprezentativitás biztosítása és a fontos vagy meghatározó intézkedések, nem pedig a másodlagos kérdések elért előrehaladás mérése érdekében,
- mérlegelni a rendelkezésre álló erőforrásokat, valamint az adatokhoz való hozzáférést, azok rendszeres rendelkezésre állását és koherenciáját.

Bár a mutatókészlet keretében minden egyes mutató megfelelőségét figyelembe kell venni, az egyes mutatóknak a következő kritériumoknak kell megfelelniük:

- Érvényes: méri-e a mutató az eredményt?
- Pontos: egyetértenek-e az érdekelt felek abban, hogy pontosan mit mér a mutató?
- Gyakorlatias, megfizethető, egyszerű: észszerű költségek mellett állnak-e rendelkezésre az információk? Könnyű lesz-e összegyűjteni és elemezni azokat?
- Megbízható: az idők folyamán következetes intézkedésről van-e szó?
- Érzékeny: ha az eredmény megváltozik, a mutató érzékeny lesz-e ezekre a változásokra?
- Egyértelmű: biztosak vagyunk-e abban, hogy a növekedés jó vagy rossz?
- Hasznos: hasznosak lesznek-e az információk a döntéshozatal, az elszámoltathatóság és a tanulás szempontjából?
- Elismert: egyetértenek-e az érdekelt felek abban, hogy érdemes a mutatót használni?

5.d) lépés: Az eredmények kommunikálása a szakpolitika és a gyakorlat tájékoztatása érdekében

Ahhoz, hogy a nyomon követés és az értékelés eredményei a lehető legjobban kiaknázzhatók legyenek az átfogó alkalmazkodási politika javítása terén, az eredményeket megfelelő időben és megfelelő módon kommunikálni kell a döntéshozók széles köre felé. Az 5. háttérmagyarázatban szereplő példa ismerteti az érdekelt felek bevonására és a döntéshozóknak az eredményekről való tájékoztatására vonatkozó bevált gyakorlatokat.

A nyomonkövetési és értékelési eredmények szakpolitikai döntéshozatalban való felhasználásának megerősítése érdekében tanácsos:

- a monitoring- és értékelési rendszer kidolgozása előtt megállapodni az eredmények felhasználásának módjáról,
- együttműködni az érdekelt felekkel a stratégia és a cselekvési terv kidolgozása vagy felülvizsgálata során, és megvitatni velük az előzetes eredményeket annak érdekében, hogy eszmecserét folytassanak arról, hogy ezeket hogyan lehet értelmezni és kommunikálni,
- javítani a nyomon követéssel, jelentéstétellel és értékeléssel kapcsolatos kommunikációt különböző eszközök felhasználásával, a célcsoportokra és az adott kontextusra összpontosítva,
- a terjesztésre, a figyelemfelkeltésre és a kapacitásépítésre összpontosítani,
- felhasználni a nyomon követés és az értékelés eredményeit annak biztosítására, hogy az alkalmazkodás prioritást élvezzen valamennyi kormányzati szint szakpolitikai napirendjén.

Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó, végrehajtott intézkedések hatékonyságának és eredményességének nyomon követése és értékelése elengedhetetlen annak biztosításához, hogy az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó intézkedés fizikai és társadalmi hatásait felülvizsgálják annak értékelése céljából, hogy kell-e aktualizálni az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra irányuló stratégiát.

A nyomon követéssel és az értékeléssel kapcsolatos további információkért lásd még az alkalmazkodást támogató eszköz „Az alkalmazkodás nyomon követése és értékelése” című szakaszát.

I. MELLÉKLET

Példa alkalmazkodási stratégiai sablonra

Ez a sablon egy átfogó alkalmazkodási stratégia szerkezetét mutatja be. Bizonyos mértékig az alkalmazkodási tervre is vonatkozhat (lásd az I. melléklet IV., végrehajtási részét). Az egyes részek tartalmára vonatkozó információk nem kimerítőek.

I. Bevezetés (a teljes hossz kb. 10 %-a)**a. A stratégiára vonatkozó alapvető információk**

- A stratégia teljes címe, fókusza/hatóköre, időkerete, a rendszeres frissítések rendszere stb.

b. A stratégia/terv háttere

- Ki döntött a stratégia kidolgozásáról, mikor és miért.
- Hogyan tükrözi a stratégia az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra vonatkozó uniós stratégiát?
- Milyen egyéb uniós stratégiai dokumentumok és jogszabályok kapcsolódnak a stratégiához és hogyan?
- Milyen egyéb nemzeti stratégiai dokumentumok kapcsolódnak a stratégiához és hogyan?
- Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodással kapcsolatos szakpolitika helyzete a stratégia kidolgozása előtt.

c. Illetékes szervek

- Ki fogja végrehajtani a stratégiát?
- Ki támogatja a stratégia kidolgozását/végrehajtását/ellenőrzését és értékelését konzultáció, kommunikáció, adatszolgáltatás stb. révén?

d. Célcsoportok

- Kit érint(het) a végrehajtás?
- Kiknek kell mindennapi munkájuk/műveleteik során betartani a stratégiát?

e. Terminológia

- A stratégiában használt kulcsfogalmak magyarázata.

II. Elemző rész (a teljes hossz kb. 15 %-a)**a. Éghajlatváltozási és sebezhetőségi értékelés a legújabb tudományos eredmények alapján**

- Információk az éghajlatra gyakorolt múltbeli és jelenlegi hatásokról és kockázatokról.
- A különböző éghajlati változókra és veszélyekre vonatkozó jövőbeli trend-előrejelzések, amelyek különböző éghajlati forgatókönyveken alapulnak.
- A különböző éghajlati forgatókönyvek szerinti stresszteszt eredményei.
- A társadalmi-gazdasági fejlődésre és más nem éghajlati tényezőkre és megatrendekre irányuló, jövőre vonatkozó előrejelzések, amelyek jelentős hatással lehetnek az éghajlatváltozással szembeni sérülékenységre.

b. Az elért haladás értékelése

- Információk az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás eddigi megközelítéséről és annak az éghajlatváltozás mérséklésével való összefüggéséről.
- A korábbi alkalmazkodási stratégia/terv értékelése a folyamatok és a sérülékenység csökkentése és a reziliencia erősítése terén elért előrehaladás szempontjából, lehetőleg átfogó mutatókészlet alapján.

c. *A szabályozás nélküli forgatókönyv kidolgozása*

- Információ a jövőbeli fejleményekről abban az esetben, ha a stratégiát nem hajtják végre.

d. *A legfontosabb elemzések összefoglalása*

- Más kulcsfontosságú elemzések összefoglalása, amelyek fontosak a probléma és annak alakulása megértéséhez vagy a probléma kezelésére választott intézkedés indoklásához.

III. **Stratégiai rész** (a teljes hossz kb. 45 %-a)

a. **Jövőkép és fő stratégiai irány** (e szakasz mintegy 15 %-a)

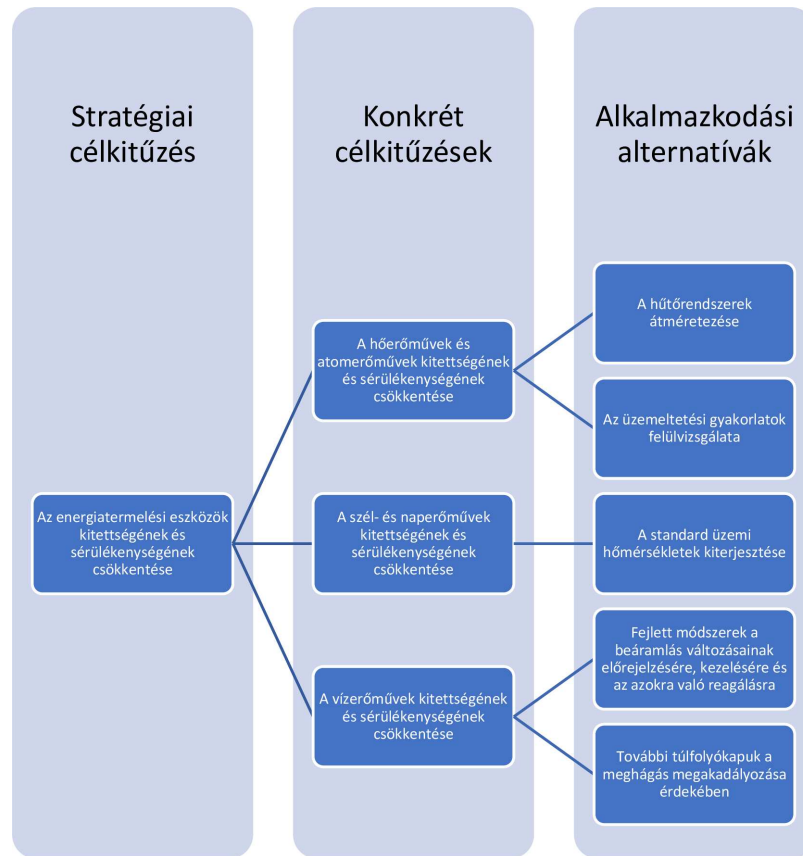
- Beavatkozási logika és a célkitűzések/célértékek hierarchiája
 - Annak megfogalmazása, hogy mit és hogyan kell elérni a stratégiai irány meghatározásával.
 - A stratégiai és egyedi célkitűzések hierarchiájának magyarázata.
- Jövőkép és stratégiai területek/ágazatok
 - Tájékoztatás a stratégia jövőképéről.
 - Információk a stratégiai területekről/ágazatokról: hogyan kapcsolódnak a problémához; melyek a közöttük lévő fő kapcsolódási pontok; milyen kompromisszumokkal vagy potenciális konfliktusokkal járhatnak ezek az összefüggések.
- Stratégiai célkitűzések
 - A stratégiai célkitűzések és azok kapcsolata a stratégia jövőképével/globális célkitűzésével.
 - A stratégiai célkitűzésekre vonatkozó hatások, előnyök és célértékek.

b. **Az egyes stratégiai területeken/ágazatokon belüli célkitűzések/célok leírása** (e szakasz mintegy 30 %-a)

- A konkrét célkitűzések és várható hatásaik leírása
 - Az egyedi célkitűzések és azok stratégiai célkitűzésekhez és egyéb célkitűzésekhez való viszonyának áttekintése.
 - A konkrét célkitűzésekre vonatkozó hatások, előnyök és célértékek.
- Az alkalmazkodási alternatívák áttekintése
 - A konkrét célkitűzések eléréséhez szükséges alkalmazkodási alternatívák leírása, a legújabb ismeretekre támaszkodva, előnyben részesítve a természet-alapú és ökoszisztéma-alapú megoldásokat.
 - Az egyes intézkedések végrehajtásának költségei, előnyei és hatásai.
- A végrehajtás eredményei és kimenetei, mutatók
 - Az egyes intézkedések várt eredményei és kimenetei, amelyek hozzájárulnak a stratégia célkitűzéseéhez.
 - Az intézkedések nyomon követésére és értékelésére szolgáló mutatók.

3. ábra

Példa egy adott stratégiai célkitűzéshez tartozó konkrét célkitűzések és alkalmazkodási alternatívák hierarchiájára

IV. Végrehajtási rész – cselekvési terv (a teljes időtartam mintegy 25 %-a)

a. A végrehajtás irányítása

- Tájékoztatás arról, hogy ki felelős a végrehajtásért.
- A végrehajtás irányításának rendszerére és struktúrájára vonatkozó információk (az egyes szereplők szerepei, felelősségi körei és megbízásai).
- Meghatározza azokat a küszöbértékeket, amelyek változásokat vonnának maguk után a végrehajtásban, beleértve a változtatások végrehajtásának módját is.

b. Végrehajtási terv

- A munkafolyamatok rangsorolása.

c. Végrehajtási határidő

- Az egyes intézkedések végrehajtásának ütemterve, beleértve a felelősségi köröket, a végrehajtás folyamatosságát, a mérföldköveket stb.

d. Költségvetés és pénzügyi források

- A kiválasztott cselekvési terv beruházási igényeinek becslése, beleértve azt is, hogy melyek tartoznának az állami költségvetések alá, és melyekhez kellene a magánfinanszírozást mozgósítani.
- A stratégia végrehajtásának költségvetésére és a rendelkezésre álló finanszírozási forrásokra vonatkozó információk.

e. *Monitoring- és értékelési rendszer*

- Tájékoztatás arról, hogy ki felelős a nyomon követésért és az értékelésért.
- A végrehajtási folyamat és a célkitűzések megvalósítása terén elért eredmények folyamatos nyomon követésének és értékelésének rendszerére vonatkozó információk.
- A stratégia monitoring- és értékelési terve, figyelembe véve a jelenlegi jelentéstételi kötelezettségeket.

V. **Vezetői összefoglaló** (a teljes hossz kb. 5 %-a)

- A stratégia végrehajtása során meghatározott fő tevékenységek, lépések és mérföldkövek rövid összefoglalása.

VI. **Melléklet**

A stratégia melléklete általában tartalmazza a stratégia kidolgozási szakaszában készített háttérdokumentumokat. Ez magában foglalhat például elemző dokumentumokat (például SWOT-elemzéseket ⁽¹⁾) vagy költség-haszon elemzéseket) vagy a stratégia végrehajtására vonatkozó részletesebb adatokat tartalmazó dokumentumokat (például részletesebb ütemtervet vagy átfogó mutatókészletet).

—

⁽¹⁾ Az erősségek, gyengeségek, lehetőségek és veszélyek azonosítására irányuló elemzések.

II. MELLÉKLET

Az alkalmazkodással kapcsolatos szakpolitika új területei**Igazságos reziliencia**

Az éghajlatváltozás gyakran a társadalom legsérülékenyebb csoportjait érinti a leginkább, ezért az éghajlatváltozás hatásainak értékelése és a sebezhetőségi értékelés nem hagyhatja figyelmen kívül a hátrányos helyzetű csoportokra és a földrajzi területekre gyakorolt aránytalan következményeket. Az igazságos reziliencia eléréséhez elengedhetetlen az egyenetlen terhek megelőzése és az, hogy senki ne maradjon ki.

- Egyenetlen terhek: az éghajlatváltozás egyes társadalmi csoportokat és földrajzi területeket aránytalanul sújt az éghajlatváltozás hatásainak való egyenlőtlen kitettség vagy az éghajlatváltozással szembeni már meglévő sebezhetőségek, az eltérő gazdasági és politikai képességek vagy a közszolgáltatásokhoz és infrastruktúrához való eltérő hozzáférés miatt. E tekintetben az éghajlatváltozás súlyosbíthatja a meglévő egyenlőtlenségeket, és új egyenlőtlenségeket teremthet.
- Például az alacsony jövedelmű csoportok gyakran jobban ki vannak téve a hőségnek és kiszolgáltatottabbak is annak, mivel előfordulhat, hogy olyan házában élnek, amely nem megfelelően szigetelt, és nincs pénzük a hőhatás elleni további védelemre, például fényvédőkre. Ezenkívül előfordulhat, hogy sűrűn lakott, zöld közterületekkel nem rendelkező városrészekben élnek. Hasonlóképpen, az alacsonyan fekvő területeken és a folyómedrek közelében élő csoportokat jobban sújtják az árvizek, és a lakásuk alacsonyabb ára miatt kevésbé képesek elköltözni onnan.
- Emellett egyes foglalkozásokat és munkavállalókat – például a mezőgazdaságban, az erdészetben és az építőiparban dolgozókat – kitettségük (pl. hőstressz) vagy a fizikai terhelés miatt jobban érintenek az éghajlati hatások.
- Senkit sem szabad hátrahagyni: az alkalmazkodási alternatívák költségeit és hasznát méltányosan kell megosztani.
- Az alkalmazkodás „tiszteletlen” megközelítésére – mivel az árvízvédelmi intézkedések rendkívül költségesek lehetnek – példaként említhetők azok az árvízkezelési intézkedések, amelyek az árvízveszélyes területeken ingatlannal rendelkező tehető személyeket részesítik előnyben a politikai életbe kevesebb beleszólással és/vagy alacsonyabb gazdasági értékekkel rendelkező, kockázatnak kitett közösségek kárára.

Fontos azonban, hogy az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás tervezésének minden lépésébe az igazságos rezilienciával kapcsolatos megfontolásokat építsenek be, például a folyamatba bevonandó érdekelt felek azonosítása, az éghajlatváltozással kapcsolatos kockázatok és sebezhetőségek értékelése, az alkalmazkodási alternatívák értékelése, az alkalmazkodási erőfeszítések nyomon követése és értékelése stb. során.

Az alkalmazkodással kapcsolatos szakpolitikában az éghajlatváltozásból eredő egyenlőtlen terhek figyelembevételén és kezelésén túl további lépések is lehetségesek. A nemek közötti egyenlőség általános érvényesítése például magában foglalja a nemi dimenzió beépítését a politikák, szabályozási intézkedések és kiadási programok előkészítésébe, kialakításába, végrehajtásába, nyomon követésébe és értékelésébe, a nők és férfiak közötti egyenlőség előmozdítása és a megkülönböztetés elleni küzdelem céljából.

Az igazságos rezilienciával kapcsolatos további információkért látogasson el a Climate-ADAPT igazságos rezilienciával foglalkozó szakpolitikai oldalára is.

Hibás alkalmazkodás

Minden alkalmazkodási erőfeszítésre folyamatosan változó körülmények között kerül sor, és nagyfokú bizonytalansággal jár. Ezért az alkalmazkodás egy állandó folyamat, amelynek eredményeit nehéz megjósolni. Egyes esetekben az alkalmazkodási erőfeszítések előre nem látható, nem szándékolt negatív következményekhez, úgynevezett „hibás alkalmazkodáshoz” vezethetnek.

Az IPCC a következőképpen határozza meg a hibás alkalmazkodást: „olyan intézkedések, amelyek jelenleg vagy a jövőben az éghajlatváltozással kapcsolatos kedvezőtlen eredmények fokozott kockázatához vezethetnek, többek között az üvegházhatásúgáz-kibocsátás növekedése, az éghajlatváltozással szembeni fokozott sérülékenység vagy a sérülékenység áthelyeződése, az igazságtalanabb eredmények vagy a jólét csökkenése révén.”

Az alkalmazkodási erőfeszítések sikerének mértéke nagymértékben függ a körülményektől, és az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens pályákra történő átállástól a célcsoportnak az éghajlatváltozással szembeni még kiszolgáltatottabbá tételéig terjedhet.

4. ábra

A válaszok palettája az alkalmazkodástól a hibás alkalmazkodásig

Spektrum (Legrosszabbtól a legjobbig)	A célcsoport visszafordíthatatlanul kiszolgáltatottabb az éghajlatváltozással szemben	A célcsoport kiszolgáltatottabb az éghajlatváltozással szemben, még helyrehozható	A stratégia által hátrányosan érintett más szereplők	Hatékonytalan alkalmazkodás	Rövid, illetve középtávú hatékonyság, hosszú távon nincs negatív következmény	Hosszú távú pozitív hatás	Átállás az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens pályára
	← Hiba alkalmazkodás			Hatékony alkalmazkodás →			
Eredmények	Az éghajlatváltozással szemben a korábbinál nagyobb mértékű sérülékenység, új vagy más sérülékenység lehetőségeken alapuló útvonalak bezáródása / A jövőbeli alkalmazkodási lehetőségek aláásása	Az éghajlatváltozással szemben a korábbinál nagyobb mértékű sérülékenység. Magas alternatív költségek. Az útvonalak bezáródásának magas kockázata, de néhány lehetőség továbbra is fennáll a visszafordulásra	Nagyobb vagy új sérülékenységek megjelenése. Az új sérülékenységek kezelésére rendelkezésre álló lehetőségek korlátozottak vagy egyáltalán nem állnak rendelkezésre	A stratégiának elhanyagolható pozitív vagy negatív hatása van	Az éghajlatváltozás hatásainak kezelése, a sérülékenység kiváltó okai továbbra is fennállnak	Az éghajlatváltozással szembeni sérülékenység kezelése	A sérülékenység kiváltó okait a rendszer átalakítása révén kezelik
Példák	Eladja a földterületet, amikor az éghajlati nyomás miatt az szinte semmit sem ér, abbahagyja a gazdálkodást, hogy bér munkát végezzen az éghajlatra érzékeny ágazatban, ami a közeljövőben valószínűleg a munkahely elvesztéséhez vezet	Megtartja a földet, de máshol végez idényjellegű bér munkát, a gazdálkodási feltételek javítására nincs lehetőség, ami költségessé vagy lehetetlenné teszi a megélhetési stratégia megváltoztatását	Olyan öntözés kialakítása, amely meghosszabbítja a gazdálkodási gyakorlatok élettartamát a helyszínen, jelentős vízihiányt okoz a folyásirányban elhelyezkedő szakaszon, ami az éghajlatváltozással szembeni új sérülékenységekhez vezet		Kisléptékű öntözés kidolgozása a mezőgazdasági termelők számára, de az éghajlatváltozás továbbra is kihívást jelent a mezőgazdaság számára	A folyók felső/alsó szakasza mentén elhelyezkedő területek felhasználóiak részvételével közvetítő csoportokat hoznak létre annak érdekében, hogy fenntartható vízhasználati kvótákat állapítsanak meg, hogy mindenki boldog legyen, társadalmi tőke kiépítése	<i>Nem vagy csak kevés valós példa létezik – ez az ideális kimenet</i>

Forrás: Schipper, 2020

A bizonytalanság és a kontextus fontossága ellenére meghatározták a hibás alkalmazkodás néhány általános típusát, segítendő a hibás alkalmazkodás lehetséges eseteinek felderítését.

Schipper (2020) a hibás alkalmazkodás három tág kategóriáját ismerteti: hibás infrastrukturális, intézményi és viselkedési alkalmazkodás. Ez utóbbi két kategória különösen annak fontosságát hangsúlyozza, hogy az alkalmazkodási alternatíváknak nem csak a fizikai, hanem társadalmi következményeit is figyelembe kell venni.

Barnett és O'Neill (2010) ötféle hibás alkalmazkodást ismertet:

1. Az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának növekedése.

Az ilyen típusú hibás alkalmazkodásra jól ismert példa a légkondicionálók vagy más energiaigényes technológiák használata.

2. A legkiszolgáltatottabbakra rótt aránytalanul nagy teher.

Például a magasabb vízárak aránytalanul sújtják az alacsony jövedelmű háztartásokat, amelyek jövedelmük nagyobb részét költik vízre, és kevesebb lehetőségük van vízfogyasztásuk csökkentésére.

3. Magas alternatív költségek (azaz a gazdasági, társadalmi vagy környezeti költségek magasak az alternatívákhoz képest).

Például egy gát építése magas gazdasági, társadalmi és környezeti költségekkel jár az építési és karbantartási költségek, a lakosság áttelepítése és a folyó ökoszisztémájának megváltozása miatt.

4. Az alkalmazkodásra való ösztönzés csökkenése (pl. a másoktól való szükségtelen függőség ösztönzésével, a járadékvadászat ösztönzésével vagy az elégedettség jutalmazásával).

Például a biztosítást vagy a támogatásokat úgy kell kialakítani, hogy ösztönözzék az alkalmazkodást. A mezőgazdaság esetében a terménybiztosításból fizetett kártérítés és/vagy a növénytermesztésre nyújtott támogatások visszatartják a természetet folytató mezőgazdasági termelőket az alkalmazkodási intézkedésektől ahelyett, hogy alternatív megközelítéseket keresnének a termés kiesések megelőzésére, és a biztosítástól és a támogatásoktól való függéshez vezetnek a különböző termények ültetésével kapcsolatos kockázatok mérlegelése helyett.

5. A pályától való függés (a jövőben rendelkezésre álló alkalmazkodási alternatívák választékának csökkentése).

Például a sótalanító üzemek és más jelentős infrastrukturális fejlesztések a tőkét és az intézményeket olyan pályákhoz kötik, amelyek a jövőben nehezen módosíthatók, így csökken a környezeti, gazdasági és társadalmi feltételek előre nem látható változásaira való reagálás rugalmassága, és csökken az alkalmazkodási alternatívák portfóliója.

A hibás alkalmazkodás lehető legnagyobb mértékű elkerülése érdekében a politikai döntéshozóknak teljes mértékben tisztában kell lenniük az általuk kezelt helyzet kontextusával. Ez azt jelenti, hogy meg kell ismerniük a sérülékenységek okait (nem a tüneteit), és azt, hogy kik azok a kulcsfontosságú szereplők és érdekelt felek, akiket meg kell hallgatniuk. A szakpolitikák és a projektek ütemtervén túlra is figyelemmel kell lenniük, és figyelembe kell venniük a fejlesztési pályák összekapcsoltságát, valamint a különböző csoportok infrastrukturális vagy intézményi struktúráktól való függőségét.

Természetalapú megoldások

Általánosságban az európai zöld megállapodás, konkrétan pedig az alkalmazkodásra és a biológiai sokféleségre vonatkozó uniós szakpolitikák nagyobb erőfeszítésekre szólítanak fel a természetalapú megoldások jelenleginél sokkal gyorsabb és szélesebb körű bevezetése érdekében.

A természetalapú megoldás ENSZ szerinti fogalom meghatározása a következő: „a természetes vagy módosított szárazföldi, édesvízi, part menti és tengeri ökoszisztémák védelmére, megőrzésére, helyreállítására, fenntartható használatára és kezelésére irányuló olyan intézkedés, amely a társadalmi, gazdasági és környezetvédelmi kihívásokat hatékonyan és érzékenyen orvosolja, egyidejűleg javítva az emberi jólétet és az ökoszisztéma-szolgáltatásokat, és szolgálva a biológiai sokféleség javát”⁽¹⁾.

Az IPCC hatodik értékelő jelentése⁽²⁾ hangsúlyozza, hogy sérülékenységük csökkentése és az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciájuk fenntartása érdekében a Föld ökoszisztémái jelentős részének megőrzésére, védelmére, helyreállítására és kezelésére van szükség. Hangsúlyozza továbbá, hogy a természetalapú megoldások nagy lehetőségeket rejtenek magukban az éghajlati kockázatok hatékony csökkentése és az emberi jólét egyidejű javítása terén, különösen a kiszolgáltatott helyzetben lévő és a marginalizált csoportok esetében. Az ökoszisztémák világszerte létfontosságúak ahhoz, hogy megvédjék a közösségeket és a természetet az olyan éghajlati hatásoktól, mint az árvizek és az elszivatagosodás.

A természetalapú megoldások általában több és sokszínűbb természetet és természeti jellemzőt és folyamatokat visznek a városokba, tájakba és tengeri tájakba. Előnyösek a biológiai sokféleség szempontjából, támogatják a különböző ökoszisztéma-szolgáltatások nyújtását, és segíthetnek az ökoszisztéma-helyreállítási és -védelmi célok elérésében.

A természetalapú megoldásokat önállóan is végre lehet hajtani, vagy technológiai vagy infrastruktúra-alapú megoldásokkal kombinálva be lehet építeni azokat más alkalmazkodási intézkedésekbe.

Akkor érik el a legjobb eredményeket, ha végrehajtásuk során kellően figyelembe veszik az ökoszisztémák összetettségét és az éghajlatváltozás rájuk gyakorolt várható hatásait, valamint a helyi sajátosságokat és a hozzájuk kapcsolódó különböző érdekeket és értékeket is. Ezért fontos, hogy az érdekelt feleket és közösségeket minden szakaszban bevonják a támogatás és a közös felelősségvállalás biztosítása érdekében. Ezt jelentősen megkönnyítheti a kedvező szabályozási keret, a technikai szabványok, az együttműködésen alapuló kormányzás, a tudástranszfer, a kapacitásépítés és a megfelelő finanszírozás.

Az EEA (2021) szerint azok a természetalapú megoldások, amelyek csökkentik az éghajlati veszélyeknek való kitettséget és az azokra való érzékenységet, valamint fokozzák az ilyen veszélyek kezeléséhez szükséges alkalmazkodóképességet, különböző szintű beavatkozást igényelnek:

1. A természetes ökoszisztémák megőrzése és helyreállítása (beleértve a renaturálást is) azokon a helyeken, ahol az alkalmazkodás és a katasztrófakockázat-kezelés szempontjából kritikus ökoszisztéma-szolgáltatásokat nyújtanak (pl. a vizes élőhelyek védelme és helyreállítása az emberi települések szélsőséges időjárással szembeni védelmének fenntartása érdekében).

⁽¹⁾ A természetalapú megoldásnak az Egyesült Nemzetek Környezetvédelmi Programjának ötödik Környezetvédelmi Közgyűlése által 2022. március 2-án elfogadott, többoldalúan egyeztetett fogalom meghatározása (UNEP/EA.5/Res.5), a hivatkozás lekerdezve: 2023.4.13.

⁽²⁾ A II. munkacsoport hozzájárulása: Climate Change 2022: Impacts, Adaptation and Vulnerability [Éghajlatváltozás 2022, Hatások, alkalmazkodás és sebezhetőség], hivatkozás lekerdezve: 2023.4.13.

2. A gazdálkodás alá vont ökoszisztémák fenntartható kezelése és éghajlatváltozási rezilienciavizsgálata többféle ökoszisztéma-szolgáltatás nyújtása érdekében (pl. a mezőgazdasági tájak és erdők diverzifikálása).
3. Új, mesterséges ökoszisztémák létrehozása a különleges alkalmazkodási igények (pl. zöldtetők vagy a partmenti gazdálkodás hibrid megoldásai) érdekében.

Amint azonban Eggermont *et al.* (2015) megállapította, e három típus közötti határok nem egyértelműek, mivel mind térben, mind időben léteznek hibrid megoldások e gradiens mentén. Például a táj szintjén szükség lehet a védett és kezelt területek keverésére a multifunkcionalitási és fenntarthatósági célok elérése érdekében; egy mesterséges vizes élőhely kialakítható új ökoszisztémaként, de ha jól megszilárdult, azt később természetes ökoszisztémaként lehet megőrizni és felmérni.

Éghajlati stressztesztek

A japán fukusimai atomerőműben bekövetkezett katasztrófára válaszul az Európai Tanács 2011. március 24–25-i ülésén kijelentette, hogy „átfogó és átlátható kockázatértékelés – úgynevezett »stresszteszt« – alapján felül kell vizsgálni valamennyi uniós atomerőmű biztonságát”. Ezek a stressztesztek két elemből álltak: i. annak értékelése, hogy egy atomerőmű mennyire megbízható egy sor (feltételezett) szélsőséges helyzetben ⁽³⁾, és ii. a választott megelőző és mérséklő intézkedések ellenőrzése, a rendelkezésre álló mozgásteret is tartalmazóan ⁽⁴⁾. 10 év elteltével e stresszteszt módszerét már kiterjeszthető az európai éghajlati stresszteszt szélesebb körére, hogy azonosítani lehessen a kockázatokat és gyengeségeket az éghajlatváltozás hatásaihoz kapcsolódó területen. A nukleáris stressztesztnek hasonlóan – amelyek az atomreaktor természeti katasztrófát követő meghibásodásának megelőzését célzó intézkedésekre és enyhítő intézkedésekre összpontosítottak – az éghajlati stressztesztnek ugyancsak azokra az intézkedésekre kell összpontosítaniuk, amelyeket még az éghajlatváltozás okozta szélsőséges időjárási események előtt meg lehet hozni, és amelyek csökkentenék a hatás kockázatát. A következő lépések iránymutatásul szolgálnak majd a testre szabott éghajlati stresszteszthez.

1. lépés: A veszélyek meghatározása kontextusfüggő éghajlati stresszteszt keretében

Az éghajlati stresszteszt lényegében a kijelölt területen az éghajlattal kapcsolatos veszélyekből – többek között az árvizekből, a hőségből, az aszályokból, a viharokból stb. – eredő lehetséges kockázatokat azonosítja. Ezt az éghajlatváltozás hatásaival (stressz), valamint a rendszerek és tárgyak e hatásokkal szembeni sebezhetőségével kapcsolatos információk gyűjtésével és létrehozásával végzik. Különös figyelmet fordítanak a legfontosabb éghajlati kockázatokra – mindenekelőtt a (kulcsfontosságú) infrastruktúrára, de a vízellátás biztonságára, az élelmezésbiztonságra, a közegészségügyre, a biológiai sokféleségre és az ökoszisztémákra stb. is. Bevált gyakorlatnak tekinthető a kritikus infrastruktúrák stressztesztjének megkezdése egy olyan kijelölt területen, amely elengedhetetlen más kritikus rendszerek, például az élelmezés, a víz és az egészség szempontjából. Az éghajlati kockázatok és veszélyek területileg rendkívül szétszórtak, és nemcsak nemzeti vagy szubnacionális szinten térnek el egymástól, hanem faluról falura, utcáról utcára vagy házról házra is. Ezért az első feladat az éghajlati stresszteszt területi kiterjedésének és az azokhoz kapcsolódó veszélyeknek a meghatározása.

2. lépés: Az általános sebezhetőségek feltárása

A második lépés a korábban meghatározott éghajlati veszélyekkel kapcsolatos sebezhetőségek feltárása nyilvánosan hozzáférhető ismeretek, például nemzeti vagy helyi térképek alapján. Ez a „gyors vizsgálat” lehetővé teszi az alapvető információk gyors összegyűjtését, előzetesen jelezve az éghajlati hatásokat és a sebezhetőségeket egy adott területen. Az eredmények alkalmasak arra, hogy felhívják a figyelmet és tájékoztassák azokat az érdekelt feleket, akik még nem vesznek részt kellőképpen az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásban.

2.a) lépés: Részletes sebezhetőségi értékelés

A 2. lépésben összegyűjtött információk sok esetben nem elég konkrétak ahhoz, hogy helyi szinten azonosítsák a sebezhetőségeket. Ebben a helyzetben hasznos lenne, ha egy adott területre vonatkozóan további adatokkal és modellszámításokkal testre szabott információkat állítanának elő.

3. lépés: A stressztesztől az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra irányuló stratégiáig

Amennyiben stressztesztet végeztek, a következő lépés az, hogy ezeket az információkat az adott ágazatra vagy területre vonatkozó, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra irányuló stratégiává alakítsák át. Mielőtt megvitatnánk ezen eredmények gyakorlati hasznosításának lehetőségeit, fontos megjegyezni, hogy a stresszteszt mire használható, és mi nem:

- A stresszteszten nem lehet sem megbukni, sem átmenni. Célja, hogy azonosítsa a potenciális sebezhetőségeket és kockázatokat egy olyan területen, amely hozzájárulhat az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra vonatkozó tervekhez vagy stratégiákhoz.

⁽³⁾ A felülvizsgálat fő témái olyan természeti események voltak, mint a földrengés, a szökőár és a szélsőséges időjárás, a biztonsági rendszerek kiesése és a súlyos balesetek kezelése.

⁽⁴⁾ Lásd még az uniós stressztesztet érintő előírásokat, a hivatkozás letöltve: 2023.4.13.

- A szabványosított stresszteszt nem kínál „folyamterv”-ellenőrzőlistákat. Célja inkább az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra irányuló, testre szabott stratégiák vagy tervek támogatása.
- A stresszteszt nem ír elő alkalmazkodási normákat, hanem információt szolgáltat az arról szóló vitákhoz, hogy mely kockázati szintek elfogadhatóak és melyek nem.
- A stresszteszt nem terjed ki bizonyos alkalmazkodási intézkedések költségeire; a költségvetés összeállítását egy későbbi szakaszban kell elvégezni, amikor az alkalmazkodási intézkedéseket össze lehet hasonlítani.
- A stresszteszt nem következtet és nem ír elő intézkedéseket – ez az érdekelt felekkel együttműködésben történik, amint azt az alábbi gyakorlati példa is mutatja.

Gyakorlati példa: holland gyakorlat a klíma stressztesztek beépítésére a klímaalkalmazkodási tervekbe a kockázatokról szóló párbeszéd révén

Hollandiában valamennyi település, regionális vízügyi igazgatóság, tartomány és a központi kormányzat együttműködik az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó Delta programban. A Delta területrendezési tervének részeként – amelynek célja, hogy Hollandia 2050-re az éghajlatváltozás hatásaival szemben és a víz tekintetében ellenállóvá váljon – valamennyi fél megállapodott abban, hogy a különböző érdekelt felekkel együttműködve éghajlati stressztesztet végez. A stresszteszt az aszályra, a hőségre, az elviesedésre és a városi, illetve az esővíz által okozott árvizekre összpontosított. Következő lépésként vállalták, hogy kockázatokkal kapcsolatos párbeszédet szerveznek, és a stressztesztek és a párbeszéd eredményeit beépítik a végrehajtási menetrendek kidolgozásába. 2021-re valamennyi munkarégió végrehajtotta a stressztesztet. Emellett szinte valamennyi munkarégió megkezdte a kockázatokkal kapcsolatos párbeszédet, és egyre több település és munkarégió dolgozott ki az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra vonatkozó végrehajtási menetrendet.

A kockázatokkal kapcsolatos párbeszéd ismétlődő folyamat, amely az éghajlattal kapcsolatos kockázatokról folytatott számos beszélgetésből áll. A kockázatokkal kapcsolatos belső párbeszédre nemzeti és szubnacionális szinten a köztisztviselők között, míg a kockázatokkal kapcsolatos külső párbeszédre a nemzeti kormányok és más felek, például a lakosok és a vállalkozások között kerül sor. A kockázatokkal kapcsolatos párbeszéd kettős célt szolgál:

1. Egy adott terület éghajlatváltozással szembeni sebezhetőségének tudatosítása. A résztvevők a kockázatokkal kapcsolatos párbeszéd során megvitathatják az éghajlati stresszteszt eredményeit, mérlegelve, hogy mely kockázatokot tartják elfogadhatónak és melyeket nem.
2. A párbeszéd annak megvitátását is elősegítik, hogy miként lehetne konkrét intézkedésekkel csökkenteni a sebezhetőségeket.

A holland kormány ütemtervet dolgozott ki, hogy kockázatokkal kapcsolatos párbeszédet alakítson ki, amelyek az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó stratégiákba és tervekbe beépítik az információkat.

1. táblázat

A kockázatokkal kapcsolatos párbeszéd folyamatának áttekintése

Előkészítés	Párbeszéd folytatása	Véglegesítés
Miért? Kik? Hogyan, milyen formában? Melyek a legfontosabb éghajlati kockázatok? Milyen témákat kell megvitatni? Hogyan kell megszervezni a párbeszédet? Hogyan kell tájékoztatni az érdekelt feleket? Mikor? Ki felel a folyamatért?	A témák összekapcsolása? Kit érintenek a hatások? Melyek a megoldások? Lehetőségek? Új kockázatok? Hogyan lehet ugyanezt a szintet elérni? Ki moderálja a folyamatot? Hogyan lehet mindenkinek bevonni a folyamatba?	Mik a közösségi megállapodások? Mi a kockázatokkal kapcsolatos párbeszéd eredménye? Kinek mi a feladata, és miért? Megismételjük-e a párbeszédet? Hogyan osztjuk meg az eredményeket? Milyen kommunikációs módszereket fognak alkalmazni?

A kockázatokkal kapcsolatos párbeszédnek nincs végleges terve, mivel az számos tényezőtől függ, például a léptéktől, az időtől és a kapacitástól. Hollandiában a kockázatokkal kapcsolatban számos párbeszédre sor került a stressztesztek alapján, amelyeket áttekintések és térképek formájában foglaltak össze. A holland kormány továbbá az önkormányzatok, régiók és más közigazgatási szervek rendelkezésére bocsátja azon szervezetek listáját, amelyek segíthetnek a kockázatokkal kapcsolatos párbeszéd előmozdításában, és példákul szolgál a kockázatokkal kapcsolatosan már lezajlott párbeszédre.

IV

(Tájékoztatások)

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL, SZERVEITŐL, HIVATALAITÓL ÉS
ÜGYNÖKSÉGEITŐL SZÁRMAZÓ TÁJÉKOZTATÁSOK

TANÁCS

**Értesítés a súlyos emberi jogi jogsértések és visszaélések elleni korlátozó intézkedésekről szóló
(KKBP) 2020/1999 tanácsi határozatban és (EU) 2020/1998 tanácsi rendeletben előírt korlátozó
intézkedések hatálya alá tartozó érintettek részére**

(2023/C 264/02)

Az Európai Unió Tanácsa az (EU) 2018/1725 európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽¹⁾ 16. cikkének megfelelően az alábbi információt hozza az érintettek tudomására.

Ezen adatkezelési művelet jogalapja a (KKBP) 2023/1500 tanácsi határozattal ⁽²⁾ módosított (KKBP) 2020/1999 tanácsi határozat ⁽³⁾, valamint az (EU) 2023/1495 tanácsi végrehajtási rendelettel ⁽⁴⁾ végrehajtott (EU) 2020/1998 tanácsi rendelet ⁽⁵⁾.

Az adatkezelési művelet viszonylatában az adatkezelő szerv az Európai Unió Tanácsa, amelynek képviselőjét a Tanács Főtitkársága Küllkapcsolati Főigazgatóságának (RELEX) főigazgatója látja el, az adatkezelési művelet végrehajtásával megbízott szolgálat pedig a RELEX Főigazgatóság 1. osztálya, amelynek elérhetősége a következő:

Council of the European Union General Secretariat
RELEX.1
Rue de la Loi/Wetstraat 175
1048 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

E-mail: sanctions@consilium.europa.eu

A Tanács adatvédelmi tisztviselője a következő címen érhető el:

Data Protection Officer

data.protection@consilium.europa.eu

Az adatkezelési művelet célja a súlyos emberi jogi jogsértések és visszaélések elleni korlátozó intézkedésekről szóló, a (KKBP) 2023/1500 határozattal módosított (KKBP) 2020/1999 határozatnak, valamint a súlyos emberi jogi jogsértések és visszaélések elleni korlátozó intézkedésekről szóló, az (EU) 2023/1495 végrehajtási rendelettel végrehajtott (EU) 2020/1998 tanácsi rendeletnek megfelelően korlátozó intézkedések hatálya alá tartozó személyek jegyzékének a létrehozása és aktualizálása.

Az érintettek azok a természetes személyek, akik teljesítik a jegyzékbe vételnek a (KKBP) 2020/1999 tanácsi határozatban és az (EU) 2020/1998 rendeletben meghatározott kritériumait.

⁽¹⁾ HL L 295., 2018.11.21., 39. o.

⁽²⁾ HL L 410. I., 2020.12.7., 13. o.

⁽³⁾ HL L 183. I., 2023.7.20., 35. o.

⁽⁴⁾ HL L 410. I., 2020.12.7., 1. o.

⁽⁵⁾ HL L 183. I., 2023.7.20., 1. o.

Az összegyűjtött személyes adatok magukban foglalják az érintett személy megfelelő azonosításához szükséges adatokat, az indokolást, továbbá a jegyzékbe vétel indokaival kapcsolatos bármely egyéb adatot.

A személyes adatok kezelésének jogalapjai az EUSZ 29. cikke alapján elfogadott azon tanácsi határozatok, valamint az EUMSZ 215. cikke alapján elfogadott azon tanácsi rendeletek, amelyek természetes személyek (érintettek) jegyzékbe vételéről, valamint vagyoneszköz-befagyasztásról és utazási korlátozásokról rendelkeznek.

Az adatkezelés az (EU) 2018/1725 rendelet 5. cikk (1) bekezdésének a) pontja szerinti közérdekű feladat végrehajtásához, valamint a fent említett jogi aktusokban meghatározott, az (EU) 2018/1725 rendelet 5. cikke (1) bekezdésének b) pontjával összhangban az adatkezelőre vonatkozó jogi kötelezettségeknek való megfeleléshez szükséges.

Az adatkezelés az (EU) 2018/1725 rendelet 10. cikke (2) bekezdésének g) pontja szerinti jelentős közérdek miatt szükséges.

A Tanács az érintettek vonatkozásán személyes adatokat szerezhet be a tagállamoktól és/vagy az Európai Külügyi Szolgálattól. A személyes adatok címzettjei a tagállamok, az Európai Bizottság és az Európai Külügyi Szolgálat.

A Tanács által az autonóm uniós korlátozó intézkedésekkel összefüggésben kezelt valamennyi személyes adatot megőrzi az attól az időponttól számított öt évig, amikor az érintettet törölték a vagyoneszköz-befagyasztás által érintett személyek jegyzékéből, vagy amikor lejárt az intézkedés érvényessége, illetve ha a Bírósághoz keresetet nyújtottak be, akkor a jogerős ítélet meghozataláig. A Tanács az általa nyilvántartásba vett dokumentumokban szereplő személyes adatokat az (EU) 2018/1725 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének e) pontja szerinti közérdekű archiválás céljából tárolja.

Előfordulhat, hogy a Tanácsnak valamely érintettre vonatkozó személyes adatokat kell megosztania egy harmadik országgal vagy egy nemzetközi szervezettel az ENSZ jegyzékbevételi határozatainak a Tanács általi átültetése vagy a korlátozó intézkedésekre vonatkozó uniós politikával kapcsolatos nemzetközi együttműködés keretében.

Megfelelőségi határozat vagy megfelelő garanciák hiányában a személyes adatok harmadik ország vagy nemzetközi szervezet részére történő továbbítása az (EU) 2018/1725 rendelet 50. cikke szerinti alábbi feltétel(ek)en alapul:

- az adattovábbítás fontos közérdekből szükséges;
- az adattovábbítás jogi igények előterjesztése, érvényesítése és védelme miatt szükséges.

Az érintett személyes adatainak kezelése automatizált döntéshozatal alkalmazása nélkül történik.

Az érintetteknek joguk van a tájékoztatáshoz és a személyes adataikhoz való hozzáféréshez. Emellett jogukban áll kérni adataik helyesbítését vagy kiegészítését. Bizonyos körülmények között jogukban áll kérni személyes adataik törlését vagy kifogást emelni személyes adataik kezelése ellen, illetve kérni személyes adataik kezelésének korlátozását.

Az érintettek e jogukat úgy gyakorolhatják, hogy a fent említetteknek megfelelően e-mailt küldenek az adatkezelőnek és – másolatban – az adatvédelmi tisztviselőnek.

Az érintetteknek kérelmükhöz csatolniuk kell a személyazonosságukat igazoló személyazonosító okmány (személyazonosító igazolvány vagy útlevél) másolatát. Ennek az okmányoknak tartalmaznia kell az alábbiakat: azonosító szám, kiállító ország, érvényességi idő, név, cím és születési idő. A személyazonosító okmányban szereplő minden más adat, például arckép vagy bármely más személyes jellemző kitartható.

Az érintettek az (EU) 2018/1725 rendelettel összhangban panaszt nyújthatnak be az európai adatvédelmi biztoshoz (edps@edps.europa.eu).

Javasoljuk, hogy az érintettek jogorvoslati kérelmükkel először az adatkezelőhöz és/vagy a Tanács adatvédelmi tisztviselőjéhez forduljanak.

Értesítés a súlyos emberi jogi jogsértések és visszaélések elleni korlátozó intézkedésekről szóló, a (KKBP) 2023/1500 tanácsi határozattal módosított (KKBP) 2020/1999 tanácsi határozatban és a súlyos emberi jogi jogsértések és visszaélések elleni korlátozó intézkedésekről szóló, az (EU) 2023/1495 tanácsi végrehajtási rendelettel végrehajtott (EU) 2020/1998 tanácsi rendeletben előírt korlátozó intézkedések hatálya alá tartozó személyek részére

(2023/C 264/03)

Az Európai Unió Tanácsa az alábbi információt hozza azon személyek és szervezetek tudomására, akik a súlyos emberi jogi jogsértések és visszaélések elleni korlátozó intézkedésekről szóló, a (KKBP) 2023/1500 tanácsi határozattal ⁽¹⁾ módosított (KKBP) 2020/1999 tanácsi határozat ⁽²⁾ mellékletében és a súlyos emberi jogi jogsértések és visszaélések elleni korlátozó intézkedésekről szóló, az (EU) 2023/1495 tanácsi végrehajtási rendelettel ⁽³⁾ végrehajtott (EU) 2020/1998 tanácsi rendelet ⁽⁴⁾ I. mellékletében szerepelnek.

Az Európai Unió Tanácsa úgy határozott, hogy ezeket a személyeket és szervezeteket fel kell venni a (KKBP) 2020/1999 határozatban és az (EU) 2020/1998 rendeletben előírt korlátozó intézkedések hatálya alá tartozó természetes és jogi személyek, szervezetek és szervek jegyzékébe. E személyek és szervezetek jegyzékbe vételének indokai az említett mellékletek vonatkozó bejegyzéseiben szerepelnek.

A Tanács felhívja az érintett személyek és szervezetek figyelmét arra, hogy a megfelelő tagállam(ok)nak az (EU) 2020/1998 rendelet II. mellékletében szereplő honlapján megjelölt illetékes hatóságainál kérvényezhetik, hogy engedélyezzék a befagyasztott pénzeszközök alapvető szükségletekre vagy konkrét kifizetésekre történő felhasználását (vö. a rendelet 4. cikkével).

Az érintett személyek és szervezetek 2023. július 28. előtt kérvényezhetik a Tanácsnál annak a határozatnak a felülvizsgálatát, amellyel felkerültek a fent említett jegyzékre. A kérvényt az igazoló dokumentumokkal együtt az alábbi címre kell küldeni:

Council of the European Union
General Secretariat
RELEX.1
Rue de la Loi/Wetstraat 175
1048 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

E-mail: sanctions@consilium.europa.eu

A Tanács a (KKBP) 2020/1999 határozat 10. cikke értelmében végzett időszakos felülvizsgálat során figyelembe fogja venni a beérkezett észrevételeket.

⁽¹⁾ HL L 183. I, 2023.7.20., 35. o.

⁽²⁾ HL L 410. I, 2020.12.7., 13. o.

⁽³⁾ HL L 183. I, 2023.7.20., 1. o.

⁽⁴⁾ HL L 410. I, 2020.12.7., 1. o.

A TANÁCS HATÁROZATA

(2023. július 25.)

a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi tanácsadó bizottság egy magyar póttagjának kinevezéséről

(2023/C 264/04)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi tanácsadó bizottság létrehozásáról szóló, 2003. július 22-i tanácsi határozatra ⁽¹⁾ és különösen annak 3. cikkére,

tekintettel a tagállamok kormányai által a Tanácsnak benyújtott, a jelöltek nevét tartalmazó listákra,

mivel:

- (1) A Tanács a 2022. február 24-i határozatával ⁽²⁾ kinevezte a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi tanácsadó bizottság tagjait és póttagjait a 2022. március 1-jétől 2025. február 28-ig terjedő időszakra.
- (2) Magyarország kormánya jelölést nyújtott be egy betöltendő helyre,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A Tanács a 2025. február 28-ig tartó időszakra a következő személyt a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi tanácsadó bizottság póttagjává nevezi ki:

A SZAKSZERVEZETEK KÉPVISELŐI

Tagállam	Póttag
Magyarország	FELSZEGHI Sára

2. cikk

A Tanács a még nem jelölt tagokat és póttagokat egy későbbi időpontban nevezi ki.

3. cikk

Ez a határozat az elfogadásának napján lép hatályba.

⁽¹⁾ HL C 218., 2003.9.13., 1. o.⁽²⁾ A Tanács határozata (2022. február 24.) a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi tanácsadó bizottság tagjainak és póttagjainak kinevezéséről (HL C 92., 2022.2.25., 1. o.).

Kelt Brüsszelben, 2023. július 25.

a Tanács részéről
az elnök
L. PLANAS PUCHADES

A TANÁCS HATÁROZATA**(2023. július 25.)****az Európai Szakképzésfejlesztési Központ (Cedefop) igazgatótanácsa egy holland póttagjának kinevezéséről**

(2023/C 264/05)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel az Európai Szakképzésfejlesztési Központ (Cedefop) létrehozásáról és a 337/75/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2019. január 16-i (EU) 2019/128 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 4. cikkére,

tekintettel a tagállamok kormányai, valamint a munkavállalói és munkáltatói szervezetek által a Tanácshoz benyújtott, a kinevezésre jelölt személyeket tartalmazó listákra,

mivel:

- (1) A Tanács a 2023. március 28-i határozatával ⁽²⁾ kinevezte a Cedefop igazgatótanácsának tagjait és póttagjait a 2023. április 1-jétől 2027. március 31-ig tartó időszakra.
- (2) A BusinessEurope munkáltatói szervezet jelölést nyújtott be egy betöltendő helyre,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A Tanács a 2027. március 31-ig tartó időszakra a következő személyt az Európai Szakképzésfejlesztési Központ (Cedefop) igazgatótanácsának póttagjává nevezi ki:

MUNKÁLTATÓI SZERVEZETEK KÉPVISELŐI

Tagállam	Póttag
Hollandia	Eva VAN DER BOOM

2. cikk

A Tanács a még nem jelölt tagokat és póttagokat egy későbbi időpontban nevezi ki.

3. cikk

Ez a határozat az elfogadásának napján lép hatályba.

⁽¹⁾ HL L 30., 2019.1.31., 90. o.⁽²⁾ A Tanács határozata (2023. március 28.) az Európai Szakképzésfejlesztési Központ (Cedefop) igazgatótanácsa tagjainak és póttagjainak kinevezéséről (HL C 116., 2023.3.31., 15. o.).

Kelt Brüsszelben, 2023. július 25-én.

a Tanács részéről
az elnök
L. PLANAS PUCHADES

A TANÁCS HATÁROZATA

(2023. július 25.)

az Európai Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökség igazgatótanácsa egy magyar tagjának és póttagjának kinevezéséről

(2023/C 264/06)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

Tekintettel az Európai Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökség (EU-OSHA) létrehozásáról és a 2062/94/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2019. január 16-i (EU) 2019/126 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 4. cikkére.

tekintettel a tagállamok kormányai, valamint a munkavállalói és munkáltatói szervezetek által a Tanácshoz benyújtott, a kinevezésre jelölt személyeket tartalmazó listákra,

tekintettel a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi tanácsadó bizottság tagjainak és póttagjainak listáira,

mivel:

- (1) A Tanács a 2023. március 28-i határozatával ⁽²⁾ kinevezte az EU-OSHA igazgatótanácsának tagjait és póttagjait a 2023. április 1-jétől 2027. március 31-ig tartó időszakra.
- (2) Az Európai Szakszervezetek Szövetsége (ESZSZ) munkáltatói szervezet további jelöléseket nyújtott be két, Magyarország tekintetében betöltendő helyre,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A Tanács a 2027. március 31-ig tartó időszakra a következő személyeket az EU-OSHA igazgatótanácsának tagjává és póttagjává nevezi ki:

MUNKAVÁLLALÓI SZERVEZETEK KÉPVISELŐI

Tagállam	Tag	Póttag
Magyarország	FELSZEGHI Sára	MISKÉRI László

2. cikk

A Tanács a még nem jelölt tagokat és póttagokat egy későbbi időpontban nevezi ki.

3. cikk

Ez a határozat az elfogadásának napján lép hatályba.

⁽¹⁾ HL L 30., 2019.1.31., 58. o.⁽²⁾ A Tanács határozata (2023. március 28.) az Európai Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökség (EU-OSHA) igazgatótanácsa tagjainak és póttagjainak kinevezéséről (HL C 116., 2023.3.31., 19. o.).

Kelt Brüsszelben, 2023. július 25.

a Tanács részéről
az elnök
L. PLANAS PUCHADES

EURÓPAI BIZOTTSÁG

A pénzforgalomba szánt euróérmék új nemzeti előlapja

(2023/C 264/07)

Az Észtország által kibocsátott új kéteurós, pénzforgalomba szánt emlékérme nemzeti előlapja

A pénzforgalomba szánt euróérmék törvényes fizetőszköznek minősülnek az euróövezet egészében. A nyilvánosság és a pénzügyi intézmények tájékoztatása céljából a Bizottság közzéteszi az új érmék rajzolatának leírását⁽¹⁾. A 2009. február 10-i tanácsi következtetéseknek⁽²⁾ megfelelően az euróövezeti tagállamok és azok az országok, amelyek az Európai Unióval létrejött monetáris megállapodás alapján euróérmét bocsátanak ki, bizonyos feltételek – többek között a kéteurós címletre való korlátozás – betartása mellett pénzforgalomba szánt euró-érméket bocsáthatnak ki. Technikai jellemzőit tekintve e pénzügyi érme megegyezik a többi kéteurós érmével, de nemzeti előlapján a megemlékezéshez kapcsolódó, nemzeti vagy európai szinten kiemelkedő szimbolikus jelentéssel bíró rajzolat szerepel.

Kibocsátó ország: Észtország

A megemlékezés tárgya: Észtország nemzeti madara, a füstifecske

A rajzolat leírása: A rajzolat egy füstifecske sziluettjét ábrázolja, jobb oldalon fent félkörben a „HIRUNDO RUSTICA” felirattal (a füstifecske latin neve). A rajzolat alján a kibocsátó ország neve („EESTI”) található, alatta pedig a kibocsátás éve („2023”).

Az érme külső gyűrűjén az európai zászló 12 csillaga látható.

Kibocsátandó mennyiség: 1 000 000 darab

A kibocsátás időpontja: 2023 második negyedéve

⁽¹⁾ A 2002-ben kibocsátott pénzügyi érmék nemzeti előlapjait lásd: HL C 373., 2001.12.28., 1. o.

⁽²⁾ Lásd a Gazdasági és Pénzügyi Tanács 2009. február 10-i következtetéseit, valamint a pénzforgalomba szánt euróérmék nemzeti előlapjára és kibocsátására vonatkozó közös iránymutatásokról szóló, 2008. december 19-i bizottsági ajánlást (HL L 9., 2009.1.14., 52. o.).

Euroátváltási árfolyamok ⁽¹⁾**2023. július 26.**

(2023/C 264/08)

1 euro =

Péznem	Átváltási árfolyam	Péznem	Átváltási árfolyam
USD	USA dollár	CAD	Kanadai dollár
	1,1059		1,4620
JPY	Japán yen	HKD	Hongkongi dollár
	155,30		8,6308
DKK	Dán korona	NZD	Új-zélandi dollár
	7,4517		1,7814
GBP	Angol font	SGD	Szingapúri dollár
	0,85695		1,4682
SEK	Svéd korona	KRW	Dél-Koreai won
	11,5313		1 410,55
CHF	Svájci frank	ZAR	Dél-Afrikai rand
	0,9549		19,5801
ISK	Izlandi korona	CNY	Kínai renminbi
	145,50		7,9109
NOK	Norvég korona	IDR	Indonéz rúpia
	11,2000		16 639,98
BGN	Bulgár leva	MYR	Maláj ringgit
	1,9558		5,0313
CZK	Cseh korona	PHP	Fülöp-szigeteki peso
	24,050		60,421
HUF	Magyar forint	RUB	Orosz rubel
	384,13		
PLN	Lengyel zloty	THB	Thaiföldi baht
	4,4200		37,910
RON	Román lej	BRL	Brazil real
	4,9288		5,2401
TRY	Török líra	MXN	Mexikói peso
	29,8020		18,6702
AUD	Ausztrál dollár	INR	Indiai rúpia
	1,6401		90,7231

⁽¹⁾ Forrás: Az Európai Központi Bank (ECB) átváltási árfolyama.

EURÓPAI SZEMÉLYZETI FELVÉTELI HIVATAL

NYÍLT VERSENYVIZSGA-FELHÍVÁS

(2023/C 264/09)

Az Európai Személyzeti Felvételi Hivatal (EPSO) az alábbi nyílt versenyvizsgát szervezi:

EPSO/AD/403/23 – Tanácsosok (AD 7) a következő szakterületeken:

- Válságkezelés**
- Migráció és belső biztonság**

A versenyvizsga-felhívás az *Európai Unió Hivatalos Lapjának* **2023. július 27-i C 264 A. számában** jelenik meg 24 nyelven.

További információk az EPSO honlapján ⁽¹⁾ találhatóak.

⁽¹⁾ <https://epso.europa.eu/hu>

V

(Hirdetmények)

EGYÉB JOGI AKTUSOK

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Az (EU) 2019/33 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 17. cikkének (2) és (3) bekezdésében említett, egy borágazati elnevezéshez tartozó termékleírás standard módosításának jóváhagyásáról szóló értesítés közzététele.

(2023/C 264/10)

Ezen értesítés közzétételére az (EU) 2019/33 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet ⁽¹⁾ 17. cikke (5) bekezdésének megfelelően kerül sor.

ÉRTESÍTÉS STANDARD MÓDOSÍTÁS JÓVÁHAGYÁSÁRÓL

„Atlantique”

PGI-FR-A1365-AM02

Az értesítés időpontja: 2023.4.27.

A JÓVÁHAGYOTT MÓDOSÍTÁS LEÍRÁSA ÉS INDOKOLÁSA

1. A térfogatszázalékban kifejezett minimális tényleges alkoholtartalom 9 %-ra csökkentése

A térfogatszázalékban kifejezett tényleges alkoholtartalom csökkentése lehetővé teszi az új piaci igények kisebb alkoholtartalmú, „üdítőbb” és könnyen iható borokkal történő kielégítését.

A módosítás az egységes dokumentum 4. pontját érinti.

2. A Sauvignac B és a Touriga nacional szőlőfajták bevezetése

Két új szőlőfajtát vezettek be: a Sauvignac B-t, amely ellenáll a lisztharmatnak, a peronoszpórának és a szőlőrozsdának, valamint a Touriga nacionalt az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás érdekében.

A módosítás az egységes dokumentum 7. pontját érinti.

3. Az ellenőrző szervre vonatkozó hivatkozás

Átírták az ellenőrző szervre vonatkozó hivatkozást, hogy annak megszövegezése összhangban legyen a megjelölésekhez tartozó többi termékleírással. Ez a módosítás csak szövegezésbeli módosítást jelent.

Ez a módosítás nem vonja maga után az egységes dokumentum módosítását.

4. Hivatalos földrajzi kódex

A települések jegyzékét a földrajzi terület vonatkozásában a 2022. évi hivatalos földrajzi kódex (Code officiel géographique) figyelembevételével frissítették.

Ez a módosítás kizárólag szövegezésbeli módosítást jelent, a földrajzi terület nem változott.

A módosítás az egységes dokumentum 6. pontját érinti.

(¹) HL L 9., 2019.1.11., 2. o.

EGYSÉGES DOKUMENTUM

1. **Elnevezés(ek)**

Atlantique

2. **A földrajzi árujelző típusa**

OFJ – oltalom alatt álló földrajzi jelzés

3. **A szőlőből készült termékek kategóriái**

1. Bor

4. **A bor(ok) leírása**

A borok csendes vörös-, rozé és fehérborok. Térfogatszázalékban kifejezett minimális tényleges alkoholtartalmuk 9 %.

TÖMÖR SZÖVEGES LEÍRÁS

Az „Atlantique” oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel ellátott borok csendes vörös-, rozé és fehérborok.

Az „Atlantique” jelzésű csendes borok minimális tényleges alkoholtartalma 10,5 térfogatszázalék.

Az összes (minimális vagy maximális) kén-dioxid-tartalmat, az illósvartartalmat és az összes savtartalmat, valamint a térfogatszázalékban kifejezett összes alkoholtartalmat az uniós szabályozás határozza meg. A vörösborok lágy, harmonikus tanninokat tartalmaznak. A kiegyensúlyozottság, gyümölcsösség, elegancia jellemző rájuk. A fehérborok és a rozé borok híven tükrözik a készítésükhöz felhasznált szőlőfajták frissességét és aromáját. Egyik fontos jellemzőjük a nagy fokú finomság.

Általános analitikai jellemzők

Maximális összes alkoholtartalom (térfogatszázalék)	
Minimális tényleges alkoholtartalom (térfogatszázalék)	
Minimális összes savtartalom	
Maximális illósvartartalom (milliekvivalens/liter)	
Maximális összes kén-dioxid-tartalom (milligramm/liter)	

5. **Borkészítési eljárások**5.1. *Konkrét borászati eljárások*

A boroknak az alkalmazott borászati eljárások tekintetében meg kell felelniük a közösségi szinten, valamint a mezőgazdaságról és a tengeri halászatról szóló törvénykönyvben meghatározott kötelezettségeknek.

5.2. *Maximális hozamok*

Hektáronként 120 hektoliter

6. **Körülhatárolt földrajzi terület**

Az „Atlantique” oltalom alatt álló földrajzi jelzés alá tartozó szőlő szüretelése, valamint a borok erjesztése és készítése a 2022. február 18-i hivatalos földrajzi kódex (Code officiel géographique) alapján meghatározott alábbi települések területén történik:

Charente megye alábbi települései:

Abzac, Les Adjots, Agris, Aigre, Alloue, Ambérac, Ambernac, Anais, Angeac-Champagne, Angeac-Charente, Angeduc, Angoulême, Ansac-sur-Vienne, Ars, Asnières-sur-Nouère, Aubeterre-sur-Dronne, Aunac-sur-Charente, Aussac-Vadalle, Baignes-Sainte-Radegonde, Balzac, Barbezières, Barbezieux-Saint-Hilaire, Bardenac, Barret, Barro, Bassac, Bazac, Beaulieu-sur-Sonnette, Bécheresse, Bellevigne, Bellon, Benest, Bernac, Berneuil, Bessac, Bessé, Bioussac, Birac, Blanzaguet-Saint-Cybard, Boisbretreau, Boisé-La Tude, Bonnes, Bonneuil, Bors (Tude-et-Lavalette járás), Bors (Charente-Sud járás), Le Bouchage, Bouëx, Bourg-Charente, Bouteville, Boutiers-Saint-Trojan, Brettes, Bréville, Brie, Brie-sous-Barbezieux, Brie-sous-Chalais, Brigueuil, Brillac, Brossac, Bunzac, Cellefrouin, Cellettes, Chabanais, Chabrac, Chadurie, Chalais, Challignac, Champagne-Vigny, Champagne-Mouton, Champmillon, Champniers, Chantillac, La Chapelle, Charmé, Charras, Chasseneuil-sur-Bonnieure, Chassenon, Chassiecq, Chassors, Châteaubernard, Châteauneuf-sur-Charente, Châtignac, Chazelles, Chenon, Cherves-Châtelars, Cherves-Richemont, La Chèverrie, Chillac, Chirac, Claix, Cognac, Combiers, Condac, Condéon, Confolens, Coteaux-du-Blanzacais, Coulgens, Coulonges, Courbillac, Courcôme, Courgeac, Courlac, La Couronne, Couture, Criteuil-la-Magdeleine, Curac, Deviat, Dignac, Dirac, Douzat, Ébréon, Échallat, Écuras, Édon, Empuré, Épenède, Les Essards, Esse, Étagnac, Étriac, Exideuil-sur-Vienne, Eymouthiers, La Faye, Feuillade, Fléac, Fleurac, Fontclaireau, Fontenille, La Forêt-de-Tessé, Fouquebrune, Fouqueure, Foussignac, Garat, Gardes-le-Pontaroux, Genac-Bignac, Gensac-la-Pallue, Genté, Gimeux, Gond-Pontouvre, Les Gours, Le Grand-Madieu, Grassac, Graves-Saint-Amant, Guimps, Guizengeard, Gurat, Hiersac, Hiesse, Houlette, L'Isle-d'Espagnac, Jarnac, Jauldes, Javrezac, Juignac, Juillac-le-Coq, Juillé, Julienne, Lachaise, Ladiville, Lagarde-sur-le-Né, Laprade, Lessac, Lesterps, Lésignac-Durand, Lichères, Ligné, Lignières-Ambleville, Linars, Le Lindois, Londigny, Longré, Lonnes, Louzac-Saint-André, Lupsault, Lussac, Luxé, La Magdeleine, Magnac-Lavalette-Villars, Magnac-sur-Touvre, Maine-de-Boixe, Mainzac, Mainxe-Gondeville, Manot, Mansle, Marcillac-Lanville, Mareuil, Marillac-le-Franc, Marsac, Marthon, Massignac, Mazerolles, Médillac, Mérignac, Merpins, Mesnac, Les Métairies, Mons, Montboyer, Montbron, Montmérac, Montemboeuf, Montignac-Charente, Montignac-le-Coq, Montjean, Montmoreau, Montrollet, Mornac, Mosnac-Saint-Simeux, Moulidars, Moulins-sur-Tardoire, Mouthiers-sur-Boème, Mouton, Moutonneau, Mouzon, Nabinaud, Nanclars, Nanteuil-en-Vallée, Nercillac, Nersac, Nieuil, Nonac, Oradour, Oradour-Fanais, Orgedeuil, Oriolles, Orival, Paizay-Naudouin-Embourie, Palluau, Parzac, Passirac, Pérignac, Pillac, Les Pins, Plassac-Rouffiac, Pleuville, Poullignac, Poursac, Pranzac, Pressignac, Puymoyen, Puyréaux, Raix, Ranville-Breuillaud, Reignac, Réparsac, Rioux-Martin, Rivières, La Rochefoucauld-en-Angoumois, La Rochette, Ronsenac, Rouffiac, Rougnac, Rouillac, Roullet-Saint-Estèphe, Roussines, Rouzède, Ruelle-sur-Touvre, Ruffec, Saint-Adjutory, Saint-Amant-de-Boixe, Saint-Amant-de-Nouère, Saint-Aulais-la-Chapelle, Saint-Avit, Saint-Bonnet, Saint-Brice, Saint-Christophe, Saint-Ciers-sur-Bonnieure, Saint-Claud, Saint-Coutant, Saint-Cybardeaux, Saint-Félix, Saint-Fort-sur-le-Né, Saint-Fraigne, Saint-Front, Saint-Genis-d'Hiersac, Saint-Georges, Saint-Germain-de-Montbron, Saint-Gourson, Saint-Groux, Saint-Laurent-de-Céris, Saint-Laurent-de-Cognac, Saint-Laurent-des-Combes, Saint-Martial, Saint-Martin-du-Clocher, Saint-Mary, Saint-Maurice-des-Lions, Saint-Médard, Saint-Même-les-Carrières, Saint-Michel, Saint-Palais-du-Né, Saint-Preuil, Saint-Quentin-sur-Charente, Saint-Quentin-de-Chalais, Saint-Romain, Saint-Saturnin, Sainte-Sévère, Saint-Séverin, Saint-Simon, Saint-Sornin, Sainte-Souligne, Saint-Sulpice-de-Cognac, Saint-Sulpice-de-Ruffec, Saint-Vallier, Saint-Yrieix-sur-Charente, Salles-d'Angles, Salles-de-Barbezieux, Salles-de-Villefagnan, Salles-Lavalette, Saulgond, Sauvagnac, Sauvignac, Segonzac, Sers, Sigogne, Sireuil, Souffrignac, Souvigné, Soyaux, Suaux, La Tâche, Taizé-Aizie, Taponnat-Fleurignac, Le Tâtre, Terres-de-Haute-Charente, Theil-Rabier, Torsac, Tourriers, Touvérac, Touvre, Triac-Lautrait, Trois-Palis, Turgon, Tusson, Val-d'Auge, Val-de-Bonnieure, Val des Vignes, Valence, Vars, Vaux-Lavalette, Vaux-Rouillac, Ventouse, Verdille, Verneuil, Verrières, Verteuil-sur-Charente, Vervant, Vibrac, Le Vieux-Cérier, Vieux-Ruffec, Vignolles, Villebois-Lavalette, Villefagnan, Villejoubert, Villiers-le-Roux, Villognon, Vindelle, Vitrac-Saint-Vincent, Voëuil-et-Giget, Voutharte, Voulgézac, Vouthon, Vouzan, Xambes, Yviers, Yvrac-et-Malleyrand.

Charente-Maritime megye alábbi települései:

Agudelle, Aigrefeuille-d'Aunis, Allas-Bocage, Allas-Champagne, Anais, Andilly, Angliers, Angoulins, Annepont, Annezay, Antezant-la-Chapelle, Arces, Archiac, Archingeay, Ardillières, Ars-en-Ré, Arthenac, Arvert, Asnières-la-Giraud, Aujac, Aulnay, Aumagne, Authon-Ébéon, Avy, Aytré, Bagnizeau, Balanzac, Ballans, Ballon, La Barde, Barzan, Bazauges, Beaugeay, Beauvais-sur-Matha, Bedenac, Belluire, Benon, Bercloux, Bernay-Saint-Martin, Berneuil, Berseley, Bignay, Biron, Blanzac-lès-Matha, Blanzay-sur-Boutonne, Bois, Le Bois-Plage-en-Ré, Boisredon, Bords, Borese-et-Martron, Boscammant, Bougneau, Bouhet, Bourcefranc-le-Chapus, Bourgneuf, Boutenac-Touvent, Bran, La Brée-les-Bains, Bresdon, Breuil-la-Réorte, Breuillet, Breuil-Magné, Brie-sous-Archiac, Brie-sous-Matha, Brie-sous-Mortagne, Brives-sur-Charente, Brizambourg, La Brousse, Burie, Bussac-sur-Charente, Bussac-Forêt, Cabariot, Celles, Cercoux, Chadenac, Chaillevette, Chambon, Chamouillac, Champagnac, Champagne, Champagnolles, Champdolent, Chaniers, Chantemerle-sur-la-Soie, La Chapelle-des-Pots, Charron, Chartuzac, Le Château-d'Oléron, Châtaillon-Plage, Chatenet, Chaunac, Le Chay, Chenac-Saint-Seurin-d'Uzet, Chepniers, Chérac, Cherbonnières, Chermignac, Chevanceaux, Chives, Cierzac, Ciré-d'Aunis, Clam, Clavette, Clérac, Clion, La Clisse, La Clotte, Coivert, Colombiers, Consac, Contré, Corignac, Corme-Écluse, Corme-Royal, La Couarde-sur-Mer, Coulonges, Courant, Courcelles, Courcerac, Courçon, Courcoury, Courpignac, Coux, Cozes, Cramchaban, Cravans, Crazannes, Cressé, Croix-Chapeau, La Croix-Comtesse, Dampierre-sur-Boutonne, La Devise, Doeuil-sur-le-Mignon, Dolus-d'Oléron, Dompierre-sur-Charente, Dompierre-sur-Mer, Le Douhet, Échebrune, Échillais, Écoyeux, Écurat, Les Éduts, Les Églises-d'Argenteuil,

L'Éguille, Épargnes, Esnandes, Les Essards, Essouvert, Étaules, Expiremont, Fenioux, Ferrières, Fléac-sur-Seugne, Floirac, La Flotte, Fontaine-Chalendray, Fontaines-d'Ozillac, Fontcouverte, Fontenet, Forges, Le Fouilloux, Fouras, Geay, Gémozac, La Genétouze, Genouillé, Germignac, Gibourne, Le Gicq, Givrezac, Les Gonds, Gourvillette, Grandjean, Le Grand-Village-Plage, La Grève-sur-Mignon, Grézac, La Gripperie-Saint-Symphorien, Le Gua, Le Gué-d'Alléré, Guitinières, Haimps, L'Houmeau, Île-d'Aix, La Jard, Jarnac-Champagne, La Jarne, La Jarrie, La Jarrie-Audouin, Jazennes, Jonzac, Juicq, Jussas, Lagord, La Laigne, Landes, Landrais, Léoville, Loire-les-Marais, Loiré-sur-Nie, Loix, Longèves, Lonzac, Lornac, Loulay, Louzignac, Lozay, Luchat, Lussac, Lussant, Macqueville, Marans, Marennes-Hiers-Brouage, Marignac, Marsais, Marsilly, Massac, Matha, Les Mathes, Mazeray, Mazerolles, Médis, Mérignac, Meschers-sur-Gironde, Messac, Meursac, Meux, Migré, Migron, Mirambeau, Moëze, Mons, Montendre, Montguyon, Montils, Montlieu-la-Garde, Montpellier-de-Médillan, Montroy, Moragne, Mornac-sur-Seudre, Mortagne-sur-Gironde, Mortiers, Mosnac, Le Mung, Muron, Nachamps, Nancras, Nantillé, Néré, Neuillac, Neulles, Neuvicq, Neuvicq-le-Château, Nieul-lès-Saintes, Nieul-le-Virouil, Nieul-sur-Mer, Nieulle-sur-Seudre, Les Nouillers, Nuallé-d'Aunis, Nuallé-sur-Boutonne, Orignolles, Ozillac, Paillé, Pérignac, Périgny, Pessines, Le Pin, Pisany, Plassac, Plassay, Polignac, Pommiers-Moulons, Pons, Pont-l'Abbé-d'Arnoult, Port-des-Barques, Port-d'Envaux, Les Portes-en-Ré, Pouillac, Poursay-Garnaud, Préguiillac, Prignac, Puilboreau, Puy-du-Lac, Puyravault, Puyrolland, Réaux sur Trèfle, Rétaud, Rivedoux-Plage, Rioux, Rochefort, La Rochelle, Romazières, Romegoux, La Ronde, Rouffiac, Rouffignac, Royan, Sablonceaux, Saint-Agnant, Saint-Aigulin, Saint-André-de-Lidon, Saint-Augustin, Saint-Bonnet-sur-Gironde, Saint-Bris-des-Bois, Saint-Césaire, Saint-Christophe, Saint-Ciers-Champagne, Saint-Ciers-du-Taillon, Saint-Clément-des-Baleines, Sainte-Colombe, Saint-Coutant-le-Grand, Saint-Crépin, Saint-Cyr-du-Doret, Saint-Denis-d'Oléron, Saint-Dizant-du-Bois, Saint-Dizant-du-Gua, Saint-Eugène, Saint-Félix, Saint-Fort-sur-Gironde, Saint-Froult, Sainte-Gemme, Saint-Genis-de-Saintonge, Saint-Georges-Antignac, Saint-Georges-de-Didonne, Saint-Georges-de-Longuepierre, Saint-Georges-des-Agoûts, Saint-Georges-des-Coteaux, Saint-Georges-d'Oléron, Saint-Georges-du-Bois, Saint-Germain-de-Lusignan, Saint-Pierre-la-Noue, Saint-Germain-de-Vibrac, Saint-Germain-du-Seudre, Saint-Grégoire-d'Ardenne, Saint-Hilaire-de-Villefranche, Saint-Hilaire-du-Bois, Saint-Hippolyte, Saint-Jean-d'Angély, Saint-Jean-d'Angle, Saint-Jean-de-Liversay, Saint-Julien-de-l'Escap, Saint-Just-Luzac, Saint-Laurent-de-la-Prée, Saint-Léger, Sainte-Lheurine, Saint-Loup, Saint-Maigrin, Saint-Mandé-sur-Brédoire, Saint-Mard, Sainte-Marie-de-Ré, Saint-Martial, Saint-Martial-de-Mirambeau, Saint-Martial-de-Vitaterne, Saint-Martial-sur-Né, Saint-Martin-d'Ary, Saint-Martin-de-Coux, Saint-Martin-de-Juillers, Saint-Martin-de-Ré, Saint-Médard, Saint-Médard-d'Aunis, Sainte-Même, Saint-Nazaire-sur-Charente, Saint-Ouen-d'Aunis, Saint-Ouen-la-Thène, Saint-Palais-de-Négrignac, Saint-Palais-de-Phiolin, Saint-Palais-sur-Mer, Saint-Pardoult, Saint-Pierre-d'Amilly, Saint-Pierre-de-Juillers, Saint-Pierre-de-l'Isle, Saint-Pierre-d'Oléron, Saint-Pierre-du-Palais, Saint-Porchaire, Saint-Quantin-de-Rançanne, Sainte-Radegonde, Sainte-Ramée, Saint-Rogatien, Saint-Romain-de-Benet, Saint-Saturnin-du-Bois, Saint-Sauvant, Saint-Sauveur-d'Aunis, Saint-Savinien, Saint-Seurin-de-Palenne, Saint-Sever-de-Saintonge, Saint-Séverin-sur-Boutonne, Saint-Sigismond-de-Clermont, Saint-Simon-de-Bordes, Saint-Simon-de-Pellouaille, Saint-Sorlin-de-Conac, Saint-Sornin, Sainte-Soulle, Saint-Sulpice-d'Arnoult, Saint-Sulpice-de-Royan, Saint-Thomas-de-Conac, Saint-Trojan-les-Bains, Saint-Vaize, Saint-Vivien, Saint-Xandre, Saintes, Saleignes, Salignac-de-Mirambeau, Salignac-sur-Charente, Salles-sur-Mer, Saujon, Seigné, Semillac, Semoussac, Semussac, Le Seure, Siecq, Sonnac, Soubise, Soubran, Souligonne, Souméras, Sousmoulins, Surgères, Taillant, Taillebourg, Talmont-sur-Gironde, Tanzac, Taugon, Ternant, Tesson, Thaims, Thairé, Thénac, Thézac, Thors, Le Thou, Tonny-Boutonne, Tonny-Charente, Torxé, Les Touches-de-Périgny, La Tremblade, Trizay, Tugéras-Saint-Maurice, La Vallée, Vanzac, Varaize, Varzay, Vaux-sur-Mer, Vénérand, Vergeroux, Vergné, La Vergne, Vérines, Vervant, Vibrac, Villars-en-Pons, Villars-les-Bois, La Villedieu, Villedoux, Villemorin, Villeneuve-la-Comtesse, Villexavier, Villiers-Couture, Vinax, Virollet, Virson, Voissay, Vouhé, Yves.

Dordogne megye alábbi települései:

Abjat-sur-Bandiât, Agonac, Ajat, Alles-sur-Dordogne, Allas-les-Mines, Allemans, Angoisse, Anliac, Annesse-et-Beaulieu, Antonne-et-Trigonant, Archignac, Aubas, Audrix, Augignac, Auriac-du-Périgord, Azerat, La Bachellerie, Badefols-d'Ans, Badefols-sur-Dordogne, Baneuil, Bardou, Bars, Bassillac et Auberoche, Bayac, Beaumontois en Périgord, Beaupouyet, Beaugard-de-Terrasson, Beaugard-et-Bassac, Beauronne, Beleymas, Berbiguières, Bergerac, Bertric-Burée, Besse, Beynac-et-Cazenac, Biras, Biron, Boisse, Boisseuilh, Bonneville-et-Saint-Avit-de-Fumadières, Borrèze, Bosset, Bouillac, Boulzac Isle Manoire, Bouniagues, Bourdilles, Le Bourdeix, Bourg-des-Maisons, Bourg-du-Bost, Bourgnac, Bourniquel, Bourrou, Bouteilles-Saint-Sébastien, Bouzic, Brantôme en Périgord, Brouchaud, Le Bugue, Le Buisson-de-Cadouin, Bussac, Busserolles, Bussière-Badil, Calès, Calviac-en-Périgord, Campagnac-lès-Quercy, Campagne, Campsegret, Capdrot, Carlux, Carsac-Aillac, Carsac-de-Gurson, Carves, La Cassagne, Castelnau-la-Chapelle, Castels et Bézenac, Cause-de-Clérans, Celles, Cénac-et-Saint-Julien, Chalagnac, Chalais, Champagnac-de-Belair, Champagne-et-Fontaine, Champcevinel, Champniers-et-Reilhac, Champs-Romain, Chancelade, Chantérac, Chapdeuil, La Chapelle-Aubareil, La Chapelle-Faucher, La Chapelle-Gonaguet, La Chapelle-Grésignac, La Chapelle-Montabourlet, La Chapelle-Montmoreau, La Chapelle-Saint-Jean, Chassaignes, Château-l'Évêque, Châtres, Cherval, Cherveix-Cubas, Chourgnac, Cladech, Clermont-de-Beaugard, Clermont-d'Excideuil, Colombier, Coly-Saint-Amand, Comberanche-et-Épeluche, Condat-sur-Trincou, Condat-sur-Vézère, Connezac, Conne-de-Labarde, La Coquille, Cornac-sur-l'Isle, Cornille, Les Coteaux-Périgourdiens, Coubjours, Coulaures, Coulounieix-Chamiers, Coursac, Cours-de-Pile, Coutures, Coux et Bigarouque-Mouzens, Couze-et-Saint-Front, Creyssac, Creysse, Creyssensac-et-Pissot, Cubjac-Auvézère-Val d'Ans, Cunèges, Daglan, Doissat, Domme, La Dornac, Douchapt, Douville, La Douze, Douzillac,

Dussac, Échourgnac, Église-Neuve-de-Vergt, Église-Neuve-d'Issac, Escoire, Étouars, Excideuil, Eygurande-et-Gardedeuil, Eymet, Eyraud-Crempse-Maurens, Eyzerac, Les Eyzies, Fanlac, Les Farges, Faurilles, Faux, La Feuillade, Firbeix, Le Fleix, Fleurac, Florimont-Gaumier, Fonroque, La Force, Fossemagne, Fougueyrolles, Fouleix, Fraise, Gabillou, Gageac-et-Rouillac, Gardonne, Gaugeac, Génis, Ginestet, Gout-Rossignol, Grand-Brassac, Granges-d'Ans, Grignols, Grives, Groléjac, Grun-Bordas, Hautefaye, Hautefort, Issac, Issigeac, Jaure, Javerlhac-et-la-Chapelle-Saint-Robert, Jayac, La Jemaye-Ponteyraud, Journiac, Jumilhac-le-Grand, Lacropte, Lalinde, Lamonzie-Montastruc, Lamonzie-Saint-Martin, Lamothe-Montravel, Lanouaille, Lanquais, Le Lardin-Saint-Lazare, Larzac, Lavalade, Lavaur, Les Lèches, Léguillac-de-l'Auche, Lembras, Lempzours, Limeuil, Limeyrat, Liorac-sur-Louyre, Lisle, Lolme, Loubéjac, Lunas, Lusignac, Lussas-et-Nontronneau, Manzac-sur-Vern, Marcillac-Saint-Quentin, Mareuil en Périgord, Marnac, Marquay, Marsac-sur-l'Isle, Marsalès, Mauzac-et-Grand-Castang, Mauzens-et-Miremont, Mayac, Mazeyrolles, Ménesplet, Mensignac, Mescoules, Meyrals, Mialet, Milhac-de-Nontron, Minzac, Molières, Monbazillac, Monestier, Monfaucon, Monmadalès, Monmarvès, Monpazier, Monsac, Monsaguel, Montagnac-d'Auberoche, Montagnac-la-Crempse, Montagnier, Montaut, Montazeau, Montcaret, Montferand-du-Périgord, Montignac, Montpeyroux, Monplaisant, Montpon-Ménésterol, Montrem, Mouleydier, Moulin-Neuf, Mussidan, Nabirat, Nadaillac, Nailhac, Nanteuil-Auriac-de-Bourzac, Nantheuil, Nanthiat, Nastringues, Naussannes, Négrondes, Neuvic, Nontron, Orliac, Parcou-Chenaud, Paulin, Paunat, Paussac-et-Saint-Vivien, Pays de Belvès, Payzac, Pazayac, Pechs-de-l'Espérance, Périgueux, Petit-Bersac, Peyrignac, Peyzac-le-Moustier, Pezuls, Piégut-Pluviers, Le Pizou, Plaisance, Plazac, Pomport, Pontours, Port-Sainte-Foy-et-Ponchapt, Prats-de-Carlux, Prats-du-Périgord, Pressignac-Vicq, Preyssac-d'Excideuil, Prigonrieux, Proissans, Queyssac, Quinsac, Rampieux, Razac-d'Eymet, Razac-de-Saussignac, Razac-sur-l'Isle, Ribagnac, Ribérac, La Rochebeaucourt-et-Argentine, La Roche-Chalais, La Roque-Gageac, Rouffignac-Saint-Cernin-de-Reilhac, Rouffignac-de-Sigoulès, Rudeau-Ladosse, Sadillac, Sagelat, Saint-Agne, Saint-Amand-de-Vergt, Saint-André-d'Allas, Saint-André-de-Double, Saint-Antoine-de-Breuilh, Saint-Aquilin, Saint-Astier, Saint-Aubin-de-Cadelech, Saint-Aubin-de-Lanquais, Saint-Aubin-de-Nabirat, Saint-Aulaye-Puymangou, Saint-Avit-de-Vialard, Saint-Avit-Rivière, Saint-Avit-Sénieur, Saint-Barthélemy-de-Bellegarde, Saint-Barthélemy-de-Bussière, Saint-Capraise-de-Lalinde, Saint-Capraise-d'Eymet, Saint-Cassien, Saint-Cernin-de-Labarde, Saint-Cernin-de-l'Herm, Saint-Chamassy, Saint-Crépin-d'Auberoche, Saint-Crépin-et-Carlucet, Sainte-Croix, Sainte-Croix-de-Mareuil, Saint-Cybranet, Saint-Cyprien, Saint-Cyr-les-Champagnes, Saint-Estèphe, Saint-Étienne-de-Puycorbier, Sainte-Eulalie-d'Ans, Saint-Félix-de-Bourdeilles, Saint-Félix-de-Reillac-et-Mortemart, Saint-Félix-de-Villadeix, Sainte-Foy-de-Belvès, Sainte-Foy-de-Longas, Saint-Front-d'Alemps, Saint-Front-de-Pradoux, Saint-Front-la-Rivière, Saint-Front-sur-Nizonne, Saint-Geniès, Saint-Georges-Blancaneix, Saint-Georges-de-Montclard, Saint-Géraud-de-Corps, Saint-Germain-de-Belvès, Saint-Germain-des-Prés, Saint-Germain-du-Salembre, Saint-Germain-et-Mons, Saint-Géry, Saint-Geyrac, Saint-Hilaire-d'Estissac, Saint-Julien-Innocence-Eulalie, Saint-Jean-d'Ataux, Saint-Jean-de-Côle, Saint-Jean-d'Estissac, Saint-Jory-de-Chalais, Saint-Jory-las-Bloux, Saint-Julien-de-Lampon, Saint-Just, Saint-Laurent-des-Hommes, Saint-Laurent-des-Vignes, Saint-Laurent-la-Vallée, Saint-Léon-d'Issigeac, Saint-Léon-sur-l'Isle, Saint-Léon-sur-Vézère, Saint-Louis-en-l'Isle, Saint-Marcel-du-Périgord, Saint-Marcory, Saint-Martial-d'Albarède, Saint-Martial-d'Artenset, Saint-Martial-de-Nabirat, Saint-Martial-de-Valette, Saint-Martial-Viveyrol, Saint-Martin-de-Fressengeas, Saint-Martin-de-Gurson, Saint-Martin-de-Ribérac, Saint-Martin-des-Combes, Saint-Martin-l'Astier, Saint-Martin-le-Pin, Saint-Maime-de-Péreyrol, Saint-Méard-de-Drôme, Saint-Méard-de-Gurçon, Saint-Médard-de-Mussidan, Saint-Médard-d'Excideuil, Saint-Mesmin, Saint-Michel-de-Double, Saint-Michel-de-Montaigne, Saint-Michel-de-Villadeix, Sainte-Mondane, Sainte-Nathalène, Saint-Nexans, Sainte-Orse, Saint-Pancrace, Saint-Pantaly-d'Excideuil, Saint-Pardoux-de-Drôme, Saint-Pardoux-et-Vielvic, Saint-Pardoux-la-Rivière, Saint-Paul-de-Serre, Saint-Paul-la-Roche, Saint-Paul-Lizonne, Saint-Perdoux, Saint-Pierre-de-Chignac, Saint-Pierre-de-Côle, Saint-Pierre-de-Frugie, Saint-Pierre-d'Eyraud, Saint-Pompont, Saint-Priest-les-Fougères, Saint Privat en Périgord, Saint-Rabier, Sainte-Radegonde, Saint-Raphaël, Saint-Rémy, Saint-Romain-de-Monpazier, Saint-Romain-et-Saint-Clément, Saint-Saud-Lacoussière, Saint-Sauveur, Saint-Sauveur-Lalande, Saint-Seurin-de-Prats, Saint-Séverin-d'Estissac, Saint-Sulpice-de-Roumagnac, Saint-Sulpice-d'Excideuil, Sainte-Trie, Saint-Victor, Saint-Vincent-de-Connezac, Saint-Vincent-de-Cosse, Saint-Vincent-Jalmoutiers, Saint-Vincent-le-Paluel, Saint-Vincent-sur-l'Isle, Saint-Vivien, Salagnac, Salignac-Eyvignes, Salles-de-Belvès, Salon, Sanilhac, Sarlande, Sarlat-la-Canéda, Sarliac-sur-l'Isle, Sarrazac, Saussignac, Savignac-de-Miremont, Savignac-de-Nontron, Savignac-Lédrier, Savignac-les-Églises, Sceau-Saint-Angel, Segonzac, Sergeac, Serres-et-Montguyard, Servanches, Sigoulès-et-Flaugeac, Simeyrols, Singleyrac, Siorac-de-Ribérac, Siorac-en-Périgord, Sorges et Ligueux en Périgord, Soudat, Soulaures, Sourzac, Tamniès, Teillots, Temple-Laguyon, Terrasson-Lavilledieu, Teyjat, Thénac, Thenon, Thiviers, Thonac, Tocane-Saint-Apre, La Tour-Blanche-Cercles, Tourtoirac, Trélassac, Trémolat, Tursac, Urval, Val de Louyre et Caudeau, Vallereuil, Valojoux, Vanxains, Varaignes, Varennes, Vaunac, Vélignes, Vendoire, Verdon, Vergt, Vergt-de-Biron, Verteillac, Veyrignac, Veyrines-de-Domme, Veyrines-de-Vergt, Vézac, Villac, Villambard, Villars, Villefranche-de-Lonchat, Villefranche-du-Périgord, Villetoueix, Vitrac.

Gironde megye alábbi települései:

Abzac, Aillas, Ambarès-et-Lagrave, Ambès, Andernos-les-Bains, Anglade, Arbanats, Arcachon, Arcins, Arès, Arzac, Artigues-près-Bordeaux, Les Artigues-de-Lussac, Arveyres, Asques, Aubiac, Audenge, Auriolles, Auros, Avensan, Ayguemorte-les-Graves, Bagas, Baigneaux, Balizac, Barie, Baron, Le Barp, Barsac, Bassanne, Bassens, Baurech, Bayas, Bayon-sur-Gironde, Bazas, Beautiran, Bégadan, Bègles, Béguey, Belin-Béliet, Bellebat, Bellefond, Belvès-de-Castillon, Bernos-Beaulac, Berson, Berthez, Beychac-et-Caillau, Bieujac, Biganos, Les Billaux, Birac, Blaignac, Blaignan-Prignac, Blanquefort, Blasimon, Blaye, Blésignac, Bommès, Bonnetan, Bonzac, Bordeaux, Bossugan, Bouliac, Bourdelles, Bourg, Bourideys, Le Bouscat, Brach, Branne, Brannens, Braud-et-Saint-Louis, Brouqueyran, Bruges, Budos, Cabanac-et-Villagrains, Cabara, Cadarsac, Cadaujac, Cadillac, Cadillac-en-Fronsadais, Camarsac, Cambes, Camblanes-et-Meynac, Camiac-et-Saint-Denis, Camiran, Camps-sur-l'Isle, Campugnan, Canéjan, Capian, Caplong, Captieux, Carbon-Blanc, Carcans, Cardan, Carignan-de-Bordeaux, Cars, Cartelègue, Casseuil, Castelmoron-d'Albret, Castelnaud-de-Médoc, Castelviel, Castets et Castillon, Castillon-la-Bataille, Castres-Gironde, Caudrot, Caumont, Cauvignac, Cavignac, Cazalis, Cazats, Cazaugitat, Cénac, Cenon, Cérons, Cessac, Cestas, Cézac, Chamadelle, Cissac-Médoc, Civrac-de-Blaye, Civrac-sur-Dordogne, Civrac-en-Médoc, Cleyrac, Coimères, Coirac, Comps, Coubeyrac, Couquègues, Courpiac, Cours-de-Monségur, Cours-les-Bains, Coutras, Coutures, Créon, Croignon, Cubnezais, Cubzac-les-Ponts, Cudos, Cursan, Cussac-Fort-Médoc, Daignac, Dardenac, Daubèze, Dieulivol, Donnezac, Donzac, Doulezon, Les Églisottes-et-Chalaures, Escaudes, Escoussans, Espiet, Les Esseintes, Étauliers, Eynesse, Eyrens, Eysines, Faleyras, Fargues, Fargues-Saint-Hilaire, Le Fieu, Floirac, Flaujagues, Floudès, Fontet, Fossès-et-Baleyssac, Fours, Francs, Fronsac, Frontenac, Gabarnac, Gaillan-en-Médoc, Gajac, Galgon, Gans, Gardégan-et-Tourtirac, Gauriac, Gauriaguet, Générac, Génissac, Gensac, Gironde-sur-Dropt, Giscos, Gornac, Goualade, Gours, Gradignan, Grayan-et-l'Hôpital, Grézillac, Grignols, Guillac, Guillos, Gujan-Mestras, Le Haillan, Haux, Hostens, Hourtin, Hure, Illats, Isle-Saint-Georges, Izon, Jau-Dignac-et-Loirac, Jugazan, Juillac, Labarde, Labescau, La Brède, Lacanau, Ladaux, Lados, Lagorce, La Lande-de-Fronsac, Lamarque, Lamothe-Landerron, Lalande-de-Pomerol, Landerrouat, Landerrouet-sur-Ségur, Landiras, Langoiran, Langon, Lansac, Lanton, Lapouyade, Laroque, Lartigue, Laruscade, Latresne, Lavazan, Lège-Cap-Ferret, Léogéats, Léognan, Lerm-et-Musset, Lesparre-Médoc, Lestiac-sur-Garonne, Les Lèves-et-Thoumeyragues, Libourne, Lignan-de-Bazas, Lignan-de-Bordeaux, Ligueux, Listrac-de-Durèze, Listrac-Médoc, Lormont, Loubens, Louchats, Loupes, Loupiac, Loupiac-de-la-Réole, Lucmau, Ludon-Médoc, Lugaignac, Lugasson, Lugon-et-l'Île-du-Carnay, Lugos, Lussac, Macau, Madirac, Maransin, Marcenais, Marcheprime, Margaux-Cantenac, Margueron, Marimbault, Marions, Marsas, Martignas-sur-Jalle, Martillac, Martres, Marseilles, Massugas, Mauriac, Mazères, Mazion, Mérignac, Mérignas, Mesterriex, Mios, Mombrier, Mongauzy, Monprimblanc, Monségur, Montagne, Montagoudin, Montignac, Montussan, Morizès, Mouillac, Moullets-et-Villemartin, Moulis-en-Médoc, Moulon, Mourens, Naujac-sur-Mer, Naujan-et-Postiac, Néac, Nérigean, Neuffons, Le Nizan, Noaillac, Noaillan, Omet, Ordonnac, Origine, Paillet, Parempuyre, Pauillac, Les Peintures, Pellegrue, Périssac, Pessac, Pessac-sur-Dordogne, Petit-Palais-et-Cornemps, Peujard, Le Pian-Médoc, Le Pian-sur-Garonne, Pineuilh, Plassac, Pleine-Selve, Podensac, Pomerol, Pompéjac, Pompignac, Pondauret, Porchères, Le Porge, Porte-de-Benauges, Portets, Le Pout, Préchac, Preignac, Prignac-et-Marcamps, Pugnac, Puisseguin, Pujols-sur-Ciron, Pujols, Le Puy, Puybarban, Puynormand, Queyrac, Quinsac, Rauzan, Reignac, La Réole, Rimons, Riocaud, Rions, La Rivière, Roaillan, Romagne, Roquebrune, La Roquette, Ruch, Sablons, Sadirac, Saillans, Saint-Aignan, Saint-André-de-Cubzac, Saint-André-du-Bois, Saint-André-et-Appelles, Saint-Androny, Saint-Antoine-du-Queyret, Saint-Antoine-sur-l'Isle, Saint-Aubin-de-Blaye, Saint-Aubin-de-Branne, Saint-Aubin-de-Médoc, Saint-Avit-de-Soulège, Saint-Avit-Saint-Nazaire, Saint-Brice, Saint-Caprais-de-Bordeaux, Saint-Christoly-de-Blaye, Saint-Christoly-Médoc, Saint-Christophe-des-Bardès, Saint-Christophe-de-Double, Saint-Cibard, Saint-Ciers-d'Abzac, Saint-Ciers-de-Canesse, Saint-Ciers-sur-Gironde, Sainte-Colombe, Saint-Côme, Sainte-Croix-du-Mont, Saint-Denis-de-Pile, Saint-Émilien, Saint-Estèphe, Saint-Étienne-de-Lisse, Sainte-Eulalie, Saint-Exupéry, Saint-Félix-de-Foncaude, Saint-Ferme, Sainte-Florence, Sainte-Foy-la-Grande, Sainte-Foy-la-Longue, Sainte-Gemme, Saint-Genès-de-Blaye, Saint-Genès-de-Castillon, Saint-Genès-de-Fronsac, Saint-Genès-de-Lombaud, Saint-Genis-du-Bois, Saint-Germain-de-Grave, Saint-Germain-d'Esteuil, Saint-Germain-du-Puch, Saint-Germain-de-la-Rivière, Saint-Gervais, Saint-Girons-d'Aiguevives, Sainte-Hélène, Saint-Hilaire-de-la-Noaille, Saint-Hilaire-du-Bois, Saint-Hippolyte, Saint-Jean-de-Blaignac, Saint-Jean-d'Illac, Saint-Julien-Beychevelle, Saint-Laurent-Médoc, Saint-Laurent-d'Arce, Saint-Laurent-des-Combes, Saint-Laurent-du-Bois, Saint-Laurent-du-Plan, Saint-Léger-de-Balson, Saint-Léon, Saint-Loubert, Saint-Loubès, Saint-Louis-de-Montferrand, Saint-Macaire, Saint-Magne, Saint-Magne-de-Castillon, Saint-Maixant, Saint-Mariens, Saint-Martial, Saint-Martin-Lacaussade, Saint-Martin-de-Laye, Saint-Martin-de-Lerm, Saint-Martin-de-Sescas, Saint-Martin-du-Bois, Saint-Martin-du-Puy, Saint-Médard-de-Guizières, Saint-Médard-d'Eyrans, Saint-Médard-en-Jalles, Saint-Michel-de-Castelnau, Saint-Michel-de-Fronsac, Saint-Michel-de-Rieufret, Saint-Michel-de-Lapujade, Saint-Morillon, Saint-Palais, Saint-Pardon-de-Conques, Saint-Paul, Saint-Pey-d'Armens, Saint-Pey-de-Castets, Saint-Philippe-d'Aiguille, Saint-Philippe-du-Seignal, Saint-Pierre-d'Aurillac, Saint-Pierre-de-Bat, Saint-Pierre-de-Mons, Saint-Quentin-de-Baron, Saint-Quentin-de-Caplong, Sainte-Radegonde, Saint-Romain-la-Virvée, Saint-Sauveur, Saint-Sauveur-de-Puynormand, Saint-Savin, Saint-Selve, Saint-Seurin-de-Bourg, Saint-Seurin-de-Cadourne, Saint-Seurin-de-Cursac, Saint-Seurin-sur-l'Isle, Saint-Sève, Saint-Sulpice-de-Faleyrens, Saint-Sulpice-de-Guilleragues, Saint-Sulpice-de-Pommiers, Saint-Sulpice-et-Cameyrac, Saint-Symphorien, Sainte-Terre, Saint-Trojan, Saint-Vincent-de-Paul, Saint-Vincent-de-Pertignas, Saint-Vivien-de-Blaye, Saint-Vivien-de-Médoc, Saint-Vivien-de-Monségur, Saint-Yzan-de-Soudiac, Saint-Yzans-de-Médoc, Salaunes, Salleboeuf, Salles, Les Salles-de-Castillon, Samonac, Saucats, Saugon, Saumos, Sauternes, La Sauve, Sauveterre-de-Guyenne, Sauviac, Savignac, Savignac-de-l'Isle, Semens, Sendets, Sigalens, Sillas, Soulac-sur-Mer, Soullignac, Soussac, Soussans, Tabanac, Le Taillan-Médoc, Taillecevat, Talais, Talence, Targon,

Tarnès, Tauriac, Tayac, Le Teich, Le Temple, La Teste-de-Buch, Teuillac, Tizac-de-Curton, Tizac-de-Lapouyade, Toulenne, Le Tourne, Tresses, Le Tuzan, Uzeste, Val-de-Livenne, Val de Virvée, Valeyrac, Vayres, Vendays-Montalivet, Vensac, Vêrac, Verdélais, Le Verdon-sur-Mer, Vertheuil, Vignonet, Villandraut, Villegouge, Villenave-de-Rions, Villenave-d'Ornon, Villeneuve, Virelade, Virsac, Yvrac.

Lot-et-Garonne megye alábbi települései:

Allons, Ambrus, Antagnac, Anzex, Argenton, Auriac-sur-Dropt, Baleyssagues, Barbaste, Beaupuy, Beauziac, Bouglon, Boussès, Bruch, Buzet-sur-Baise, Calignac, Cambes, Casteljaloux, Castelnau-sur-Gupie, Caubeyres, Caubon-Saint-Sauveur, Cocumont, Couthures-sur-Garonne, Damazan, Durance, Duras, Escassefort, Esclottes, Espiens, Fargues-sur-Ourbise, Feugarolles, Gaujac, Grézet-Cavagnan, Guérin, Houeillès, Jusix, Labastide-Castel-Amouroux, Lachapelle, Lagupie, Lavardac, Lévigac-de-Guyenne, Leyritz-Moncassin, Loubès-Bernac, Marcellus, Marmande, Mauvezin-sur-Gupie, Meilhan-sur-Garonne, Moncaut, Montagnac-sur-Auvignon, Montesquieu, Monteton, Montgaillard-en-Albret, Montpouillan, Moustier, Nérac, Pardaillan, Peyrière, Pindères, Pompiéy, Pompogne, Poussignac, Puch-d'Agenais, Razimet, La Réunion, Romestaing, Ruffiac, Saint-Astier, Saint-Avit, Sainte-Bazeille, Sainte-Colombe-de-Duras, Sainte-Colombe-en-Bruilhais, Sainte-Gemme-Martailac, Saint-Géraud, Saint-Jean-de-Duras, Saint-Laurent, Saint-Léon, Saint-Martin-Curton, Saint-Martin-Petit, Saint-Pierre-de-Buzet, Saint-Pierre-sur-Dropt, Saint-Sauveur-de-Meilhan, Saint-Sernin, Samazan, Sauméjan, La Sauvetat-du-Dropt, Savignac-de-Duras, Sérignac-sur-Garonne, Seyches, Soumensac, Thouars-sur-Garonne, Vianne, Villefranche-du-Queyran, Villeneuve-de-Duras, Virazeil, Xaintrailles.

7. **Borszőlőfajta (borszőlőfajták)**

Abondant B

Abouriou B

Alicante Henri Bouschet N

Aligoté B

Alphonse Lavallée N

Altess B

Alvarinho – Albariño

Aléatico N

Aramon N

Aramon blanc B

Aramon gris G

Aranel B

Arbane B

Arinarnoa N

Arriloba B

Arrouya N

Arrufiac B – Arrufiat

Artaban N

Aubin B

Aubin vert B

Aubun N – Murescola

Auxerrois B

Bachet N

Barbaroux Rs

Baroque B

Biancu Gentile B

Blanc Dame B

Bouchalès N

Bouillet N

Bouquettraube B

Bourboulenc B – Doucillon blanc

Brachet N – Braquet

Bronner B

Brun Fourca N

Brun argenté N – Vaccarèse

Béclan N – Petit Béclan

Béquignol N

Cabernet blanc B

Cabernet cortis N

Cabernet franc N

Cabernet sauvignon N

Caladoc N

Calitor N

Camaralet B

Carcajolo N

Carcajolo blanc B

Carignan N

Carignan blanc B

Carmenère N

Castets N

Chardonnay B

Chasan B

Chasselas B

Chasselas rose Rs

Chatus N

Chenanson N

Chenin B

Cinsaut N – Cinsault

Clairette B

Clairette rose Rs

Clarín B

Claverie B

Codivarta B

Colombard B

Colombaud B – Bouteillan

Corbeau N – Douce noire

Cot N – Malbec

Counoise N

Courbu B – Gros Courbu

Courbu noir N

Crouchen B – Cruchen

César N

Danlas B

Duras N
Durif N
Egiodola N
Ekigäina N
Elbling B
Etraire de la Dui N
Fer N – Fer Servadou, Braucol, Mansois, Pinenc
Feunate N
Floreale B
Folignan B
Folle blanche B
Franc noir de Haute-Saône N
Fuella nera N
Furmint B
Gamaret
Gamay Fréaux N
Gamay N
Gamay de Bouze N
Gamay de Chaudenay N
Ganson N
Gascon N
Genovèse B
Goldriesling B
Gouget N
Graisie B
Gramon N
Grassen N – Grassenc
Grenache N
Grenache blanc B
Grenache gris G
Gringet B
Grolleau N
Grolleau gris G
Gros Manseng B
Gros vert B
Jacquère B
Johanniter B
Joubertin
Jurançon blanc B
Jurançon noir N – Dame noire
Knipperlé B
Lauzet B
Len de l'El B – Loin de l'Oeil
Liliorila B

Listan B – Palomino
Lival N
Macabeu B – Macabeo
Mancin N
Manseng noir N
Marsanne B
Marselan N
Mauzac B
Mauzac rose Rs
Mayorquin B
Melon B
Merlot N
Merlot blanc B
Meslier Saint-François B – Gros Meslier
Meunier N
Milgranet N
Molette B
Mollard N
Monarch N
Mondeuse N
Mondeuse blanche B
Monerac N
Montils B
Morrastel N – Minustellu, Graciano
Mourvaison N
Mourvèdre N – Monastrell
Mouyssaguès
Muresconu N – Morescono
Muscadelle B
Muscardin N
Muscaris B
Muscat Ottonel B – Muscat, Moscato
Muscat cendré B – Muscat, Moscato
Muscat d’Alexandrie B – Muscat, Moscato
Muscat de Hambourg N – Muscat, Moscato
Muscat à petits grains blancs B – Muscat, Moscato
Muscat à petits grains roses Rs – Muscat, Moscato
Mérille N
Müller-Thurgau B
Nielluccio N – Nielluciu
Noir Fleurien N
Négret de Banhars N
Négrette N
Ondenc B

Orbois B
Pagadebiti B
Pascal B
Perdea B
Persan N
Petit Courbu B
Petit Manseng B
Petit Meslier B
Petit verdot N
Picardan B – Araignan
Pineau d'Aunis N
Pinot blanc B
Pinot gris G
Pinot noir N
Pinotin N
Piquepoul blanc B
Piquepoul gris G
Piquepoul noir N
Plant droit N – Espanenc
Portan N
Poulsard N – Ploussard
Prior N
Prunelard N
Précoce Bousquet B
Précoce de Malingre B
Raffiat de Moncade B
Ribol N
Riminèse B
Rivarenc N – Aspiran noir
Rivarenc blanc B – Aspiran blanc
Rivarenc gris G – Aspiran gris
Romorantin B – Danery
Rosé du Var Rs
Roublot B
Roussanne B
Roussette d'Ayze B
Sacy B
Saint Côte B
Saint-Macaire N
Saint-Pierre doré B
Saphira B
Sauvignac
Sauvignon B – Sauvignon blanc
Sauvignon gris G – Fié gris

Savagnin blanc B
Savagnin rose Rs
Sciaccarello N
Segalin N
Select B
Semebat N
Semillon B
Servanin N
Servant B
Solaris B
Soreli B
Souvignier gris Rs
Syrah N – Shiraz
Tannat N
Tempranillo N
Terret blanc B
Terret gris G
Terret noir N
Tibouren N
Tourbat B
Touriga nacional N
Tressot N
Trousseau N
Téoulier N
Ugni blanc B
Valdiguié N
Velteliner rouge précoce Rs
Verdesse B
Vermentino B – Rolle
Vidoc N
Viognier B
Voltis B

8. **A kapcsolat(ok) leírása**

Az előállítás földrajzi területe Charente, Charente-Maritime, Dordogne és Gironde megyére, valamint Lot-et-Garonne megye nyugati részére terjed ki.

Az oltalom alatt álló földrajzi jelzés elnevezése szorosan kapcsolódik a közeli Atlanti-óceánhoz, amely a földrajzi terület nyugati partjait 250 km hosszan szegélyezi. A régiót, amelyet folyamok és folyók – a Garonne, a Dordogne, a Charente és a Lot –, valamint az azokba érkező számos mellékfolyó tagol, és amelyet nyugatról keletre a Gironde hatalmas tölcserorkolata vág ketté, mérsékelt óceáni éghajlat jellemzi, melyet erőteljesen befolyásol az említett víztömegek közelsége és a meleg Golf-áramlat. A telek enyhék és nedvesek, a nyarak melegek, szárazak és napsütésesek. Az átlagos napsütéses órák száma körülbelül 1 950 óra évente. Ezek az éghajlati viszonyok kifejezetten kedveznek a szőlőtermesztésnek. A tenger felől érkező enyhe áramlatok – az árapály nyomán a torkolatokon felhatoló víztömegek és a tenger felől fújó uralkodó nyugati szeleknek köszönhetően – a folyók torkolatától több mint száz kilométerre is érzékelhetők. Az éghajlat óceáni jellege kelet felé fokozatosan mérséklődik, és egyre inkább jellemzővé válnak a kontinentális éghajlat jegyei, a hidegebb telek és a forróbb nyarak.

Három fő talajtípus létezik, amelyek kifejezetten kedvezőek szőlőültetvények létrehozására: a mészkőszubsztrátumon képződött barna agyagos-mészköves talajok, a kimosódott „boulbène” (iszapos-homokos) talajok, amelyek a „Périgord homokját, agyagát és kavicsát” borító szélfúttá iszaplerakódásokból állnak, valamint olyan alluviális talajok, amelyek különböző arányban tartalmaznak kavicsot, agyagot, homokot és iszapot attól függően, hogy a folyamok és folyók régi, illetve újonnan képződött teraszain található-e. A termelési medence kiterjedt területen kapcsolódik a tengerhez, és már az ókorban nyitott volt a kereskedelemre. A szőlőtermesztés – római hatásra – megjelenik Franciaország délnyugati részén. Felvirágzása középkorban szorosan kötődik ahhoz, hogy Aquitánia angol uralom alá kerül. A borok, amelyek gyakran a behajózásuk helyszínéül szolgáló folyami kikötőkről kapják nevüket, jelentős hírnévre tesznek szert egész Európában. A régióban előállított bor és pálinka tengeri kereskedelme körül olyan nagy kikötők jönnek létre, mint Bordeaux és La Rochelle.

A régióban termesztett szőlő nagyobb részéből ellenőrzött eredetmegjelölés alá eső termék készül. Az Atlantique régió tájborai a termelési medencék létrehozásával és a nagy szőlőtermő övezetekben előállított borok szegmentációjának meghatározásával alakultak ki, és ezáltal az említett új szegmentáció alapját képezik. Az első szüretre 2006-ban került sor.

Az „Atlantique” oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel ellátott borok – a három borszínen alapuló felosztás szerint – túlnyomó részt vörösborok (50 %), a fehér- és rozé borok pedig egyenlő (25–25 %-os) arányban képviseltetik magukat. A felhasznált szőlőfajták többnyire a délnyugati hagyományos fajták közül kerülnek ki, melyek a vörös- és rozé borok esetében a Merlot N, a Cabernet sauvignon N, a Cabernet franc N és a Cot N (vagy Malbec), a fehérborok esetében pedig a Sauvignon B, a Sémillon B és az Ugni blanc B. A természetők ültethetnek más szőlőfajtákat is, ami lehetővé teszi a termelés megfelelő alakítását és a minőségi fejlődést, valamint olyan borok előállítását, amelyek a fogyasztók számára könnyen felismerhető névvel rendelkező szőlőfajtákból készülnek.

Az előállított borok lágyak, gyümölcsösek, aromásak. Az „Atlantique” oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel ellátott borok mennyisége a termesztés első négy évében átlagosan évi 25 000 hektoliter volt. A szőlőültetvények már 2 000 éve jelen vannak az „Atlantique” OFJ teljes földrajzi területén, ami azt bizonyítja, hogy e régió borkészítésre való alkalmassága messzi időkre nyúlik vissza.

Ezeket a borokat az Atlanti-óceán partján található turistacélpontok környékén nagy mennyiségben forgalmazzák helyben. A fehér- és rozé borok frissességük miatt különösen alkalmasak arra, hogy gyors nyári italként, marennes-i vagy arcachon-i osztriga, illetve Franciaország délnyugati részének más termékei kíséretében fogyasszák. A Franciaország e régiójában inkább jellemző vörösborok kiegészítik az ugyanezen a területen előállított, világszerte ismert, eredetmegjelöléssel rendelkező borok sorozatát. Az Atlanti-óceán közelségének köszönhető enyhébb éghajlat következtében kiegyensúlyozott, friss és elegáns borok készülnek itt, melyeken teljes mértékben érzékelhetők az előállításukhoz felhasznált szőlőfajták jellemzői. Ezek a termékek barátságos megvilágításba helyezik régióink borait, és a sokféle, markáns jellemzőkkel rendelkező, oltalom alatt álló megjelölés felfedezésére sarkallnak, apránként képet alkotva a terület különlegességeiről.

9. További alapvető feltételek (csomagolás, címkézés, egyéb követelmények)

A földrajzi terület közvetlen szomszédságában lévő terület (1)

Jogi keret:

Nemzeti jogszabályok

A további feltétel típusa:

A körülhatárolt földrajzi területen való előállítás tekintetében biztosított eltérés

A feltétel leírása:

Az „Atlantique” oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel ellátott borok erjesztése és készítése tekintetében biztosított eltérés kapcsán meghatározott közvetlenül szomszédos terület – a 2022. február 18-i hivatalos földrajzi kódex (Code officiel géographique) alapján – a következő települések területét foglalja magában:

Corrèze megye alábbi települései:

Albignac, Allasac, Arnac-Pompadour, Astailac, Aubazines, Ayen, Beaulieu-sur-Dordogne, Benayes, Beynat, Beyssac, Beyssenac, Bilhac, Branceilles, Brignac-la-Plaine, Brive-la-Gaillarde, Chabrignac, La Chapelle-aux-Brocs, La Chapelle-aux-Saints, Charrier-Ferrière, Chasteaux, Chauffour-sur-Vell, Chenailler-Mascheix, Collonges-la-Rouge, Concèze, Cosnac, Cublac, Curemonte, Dampnat, Donzenac, Estivals, Estivaux, Jugeals-Nazareth, Juillac, Lagleygeolle, Lanteuil,

Larche, Lascaux, Ligneyrac, Liourdres, Lissac-sur-Couze, Lostanges, Louignac, Lubersac, Malemort, Mansac, Marcellac-la-Croze, Meyssac, Montgibaud, Nespouls, Noailhac, Noailles, Nonards, Objat, Orgnac-sur-Vézère, Palazinges, Perpezac-le-Blanc, Perpezac-le-Noir, Le Pescher, Puy-d'Arnac, Queyssac-les-Vignes, Rosiers-de-Juillac, Sadroc, Saillac, Saint-Aulaire, Saint-Bazile-de-Meyssac, Saint-Bonnet-la-Rivière, Saint-Bonnet-l'Enfantier, Saint-Cernin-de-Larche, Saint-Cyprien, Saint-Cyr-la-Roche, Saint-Eloy-les-Tuileries, Sainte-Féréole, Saint-Julien-le-Vendômois, Saint-Julien-Maumont, Saint-Martin-Sepert, Saint-Pantaléon-de-Larche, Saint-Pardoux-Corbier, Saint-Pardoux-l'Ortigier, Saint-Robert,

Jogi keret:

Nemzeti jogszabályok

A további feltétel típusa:

A címkzésre vonatkozó kiegészítő rendelkezések

A feltétel leírása:

Az „Atlantique” oltalom alatt álló földrajzi jelzés nevét kiegészíthetik az alábbi jelölések:

Egy vagy több szőlőfajta megjelölése.

A „primeur” (primőr) vagy „nouveau” (új) kifejezések.

Amennyiben az „Indication géographique protégée” (oltalom alatt álló földrajzi jelzés) helyett a hagyományos „Vin de pays” (tájbor) megjelölés van feltüntetve, a címkén szerepeltetni kell az Európai Unió OFJ logóját.

A földrajzi terület közvetlen szomszédságában lévő terület (2)

Jogi keret:

Uniós jogszabályok

A további feltétel típusa:

A körülhatárolt földrajzi területen való előállítás tekintetében biztosított eltérés

A feltétel leírása:

Saint-Solve, Saint-Sornin-Lavolps, Saint-Viance, Segonzac, Ségur-le-Château, Sérilhac, Sioniac, Troche, Tudeils, Turenne, Ussac, Varetz, Vars-sur-Roseix, Végenne, Vigeois, Vignols, Voutezac, Yssandon.

Gers megye alábbi települései:

Arblade-le-Haut, Avensac, Avezan, Ayguetinte, Ayzieu, Bajonnette, Bascons, Beaucaire, Beaumont, Béraut, Berrac, Bétous, Bezolles, Bivès, Blaziert, Bonas, Bourrouillan, Bretagne-d'Armagnac, Brugnens, Cadeilhan, Campagne-d'Armagnac, Cassaigne, Castelnau-d'Arbieu, Castelnau d'Auzan Labarrère, Castelnau-sur-l'Auvignon, Castéra-Lectourois, Castéra-Verduzan, Castéron, Castet-Arrouy, Castex-d'Armagnac, Caupenne-d'Armagnac, Caussens, Cazaubon, Cazeneuve, Céran, Cézan, Condom, Courrensan, Cravencères, Dému, Eauze, Espas, Estang, Estramiac, Flamarens, Fleurance, Fourcès, Gaudonville, Gavarret-sur-Aulouste, Gazaupouy, Gimbrède, Gondrin, Goutz, Homps, Le Houga, L'Isle-Bouzon, Justian, Labrihe, Lagarde, Lagardère, Lagraulet-du-Gers, Lalanne, Lamothe-Goas, Lannemaignan, Lannepax, Lanne-Soubiran, Larée, Larressingle, Larroque-Engalin, Larroque-Saint-Sernin, Larroque-sur-l'Osse, Laujuzan, Lauraët, Lectoure, Lias-d'Armagnac, Ligardes, Loubédat, Luppé-Violles, Magnan, Magnas, Maignaut-Tauzia, Manciet, Mansempuy, Mansencôme, Maravat, Marguestau, Marsolan, Mas-d'Auvignon, Mauléon-d'Armagnac, Maupas, Mauroux, Mauvezin, Miradoux, Miramont-Latour, Monclar, Monfort, Monguilhem, Monlezun-d'Armagnac, Montestruc-sur-Gers, Montréal, Mormès, Mouchan, Mourède, Nogaro,

A földrajzi terület közvetlen szomszédságában lévő terület (3)

Jogi keret:

Uniós jogszabályok

A további feltétel típusa:

A körülhatárolt földrajzi területen való előállítás tekintetében biztosított eltérés

A feltétel leírása:

Noulens, Panjas, Pauilhac, Perchède, Pergain-Taillac, Pessoulens, Peyrecave, Pis, Plieux, Pouy-Roquelaure, Préchac, Puységur, Ramouzens, Réans, Réjaumont, La Romieu, Roquepine, Roques, Rozès, Saint-Antoine, Saint-Antonin, Saint-Avit-Frandat, Saint-Brès, Sainte-Christie-d'Armagnac, Saint-Clar, Saint-Créac, Sainte-Gemme, Saint-Griède, Saint-Léonard, Saint-Martin-d'Armagnac, Saint-Martin-de-Goyne, Sainte-Mère, Saint-Mézard, Saint-Orens, Saint-Orens-Pouy-Petit, Saint-Paul-de-Baïse, Saint-Puy, Sainte-Radegonde, Salles-d'Armagnac, Sarrant, La Sauvetat, Séailles, Sempesserre, Séremputy, Sion, Solomiac, Sorbets, Taybosc, Terraube, Toujouse, Tournecoupe, Urdens, Urgosse, Valence-sur-Baïse.

Landes megye alábbi települései:

Aire-sur-l'Adour, Arboucave, Arengosse, Argelouse, Artassenx, Arthez-d'Armagnac, Arue, Arx, Aubagnan, Audignon, Aureilhan, Aurice, Bahus-Soubiran, Banos, Bascons, Bas-Mauco, Bats, Baudignan, Belhade, Bélis, Benquet, Betbezer-d'Armagnac, Bias, Biscarrosse, Bordères-et-Lamensans, Bostens, Bougue, Bourdalat, Bourriot-Bergonce, Bretagne-de-Marsan, Brocas, Buanes, Cachen, Callen, Campagne, Campet-et-Lamolère, Canenx-et-Réaut, Castandet, Castelnau-Tursan, Castelnau, Cauna, Cazalis, Cazères-sur-l'Adour, Cère, Classun, Clèdes, Commensacq, Coudures, Créon-d'Armagnac, Duhort-Bachen, Dumes, Escalans, Escource, Estigarde, Eugénie-les-Bains, Eyres-Moncube, Fargues, Le Frêche, Gabarret, Gaillères, Garein, Gastes, Geaune, Geloux, Grenade-sur-l'Adour, Hagetmau, Haut-Mauco.

A földrajzi terület közvetlen szomszédságában lévő terület (4)

Jogi keret:

Uniós jogszabályok

A további feltétel típusa:

A körülhatárolt földrajzi területen való előállítás tekintetében biztosított eltérés

A feltétel leírása:

Herré, Hontanx, Horsarrieu, Labastide-Chalosse, Labastide-d'Armagnac, Labouheyre, Labrit, Lacajunte, Lacquy, Lacrabe, Laglorieuse, Lagrange, Larrivière-Saint-Savin, Latrille, Lauret, Lencouacq, Lesperon, Liposthey, Losse, Lubbon, Lucbardez-et-Bargues, Lüe, Luglon, Lussagnet, Luxey, Maillas, Maillères, Mano, Mant, Mauries, Maurrin, Mauvezin-d'Armagnac, Mazerolles, Mézos, Mimizan, Miramont-Sensacq, Momuy, Monget, Monségur, Montaut, Mont-de-Marsan, Montégut, Montgaillard, Montsoué, Morcenx-la-Nouvelle, Morganx, Moustey, Onesse-Laharie, Ousse-Suzan, Parentis-en-Born, Parleboscq, Payros-Cazautets, Pécorade, Perquie, Peyre, Philondenx, Pimbo, Pissos, Pontenx-les-Forges, Poudenx, Puydesseaux, Pujo-le-Plan, Puyol-Cazalet, Renung, Retjons, Rimbez-et-Baudiets, Roquefort, Sabres, Saint-Agnet, Saint-Avit, Sainte-Colombe, Saint-Cricq-Chalosse, Saint-Cricq-Villeneuve, Sainte-Eulalie-en-Born, Sainte-Foy, Saint-Gein, Saint-Gor, Saint-Julien-d'Armagnac, Saint-Justin, Saint-Loubouer, Saint-Martin-d'Oney, Saint-Maurice-sur-Adour, Saint-Paul-en-Born, Saint-Pierre-du-Mont, Saint-Sever, Samadet, Sanguinet, Sarbazan, Sarraziet, Sarron, Sagnacq-et-Muret, Le Sen, Serres-Gaston, Serreslous-et-Arribans, Solférino, Sorbets, Sore, Trensacq, Uchacq-et-Parentis, Urgons, Vert, Vielle-Tursan, Vielle-Soubiran, Le Vignau, Villeneuve-de-Marsan, Ychoux, Ygos-Saint-Saturnin.

Lot megye alábbi települései:

Albas, Anglars-Juillac, Arcambal, Les Arques, Aujols, Bach,

A földrajzi terület közvetlen szomszédságában lévő terület (5)

Jogi keret:

Uniós jogszabályok

A további feltétel típusa:

A körülhatárolt földrajzi területen való előállítás tekintetében biztosított eltérés

A feltétel leírása:

Beauregard, Bélave, Belfort-du-Quercy, Bellefont-La Rauze, Belmont-Sainte-Foi, Berganty, Blars, Boissières, Porte-du-Quercy, Bouziès, Cabrerets, Cahors, Caillac, Calamane, Calvignac, Cambayrac, Carnac-Rouffiac, Cassagnes, Castelfranc, Castelnau Montratier-Sainte Alauzie, Catus, Cazals, Cénevières, Cézac, Cieurac, Concots, Cras, Crayssac, Crégols, Cremps, Douelle, Duravel, Escamps, Esclauzels, Espère, Flaujac-Poujols, Floressas, Fontanes, Francoulès, Frayssinet-le-Gélat, Gigouzac, Gindou, Goujounac, Grézels, Les Junies, Labastide-du-Vert, Labastide-Marnhac, Laburgade, Lacapelle-Cabanac, Lagardelle, Lalbenque, Lamagdelaine, Laramière, Lauzès, Lendou-en-Quercy, Lentillac-du-Causse, Lherm, Lhospitalet, Limogne-en-Quercy, Lugagnac, Luzech, Marminiac, Mauroux, Maxou, Mechmont, Mercuès, Le Montat, Montcabrier, Montcléra, Montcuq-en-Quercy-Blanc, Montdoumerc, Montgesty, Montlauzun, Nadillac, Nuzéjols, Orniac, Parnac, Les Pechs du Vers, Pern, Pescadoires, Pomarède, Pontcirq, Pradines, Prayssac, Promilhanes, Puy-l'évêque, Sabadel-Lauzès, Saillac, Saint-Caprais, Saint-Cirq-Lapopie, Barguelonne-en-Quercy, Saint-Denis-Catus, Saint Géry-Vers, Saint-Martin-Labouval, Saint-Martin-le-Redon, Saint-Médard, Saint-Paul-Flaugnac, Saint-Pierre-Lafeuille, Saint-Vincent-Rive-d'Olt, Sauliac-sur-Célé, Sauzet, Sénaillac-Lauzès, Sérignac, Soturac, Tour-de-Faure, Touzac, Trespoux-Rassiels, Varaire, Vaylats, Vidaillac, Villesèque, Vire-sur-Lot.

A földrajzi terület közvetlen szomszédságában lévő terület (6)

Jogi keret:

Uniós jogszabályok

A további feltétel típusa:

A körülhatárolt földrajzi területen való előállítás tekintetében biztosított eltérés

A feltétel leírása:

Lot-et-Garonne megye alábbi települései:

Agen, Agmé, Agnac, Aiguillon, Allemans-du-Dropt, Andiran, Armillac, Astaffort, Aubiac, Bajamont, Bazens, Beaugas, Birac-sur-Trec, Boé, Bon-Encontre, Boudy-de-Beauregard, Bourgougnague, Bourran, Brax, Brugnac, Cahuzac, Calonges, Cancon, Casseneuil, Castelmoron-sur-Lot, Castelnau-de-Gratecambe, Castillonès, Caudecoste, Caumont-sur-Garonne, Cavarc, Clairac, Clermont-Dessous, Colayrac-Saint-Cirq, Coulx, Cuq, Douzains, Estillac, Fals, Fauquierolles, Fauillet, Ferrensac, Fieux, Fongrave, Foulayronnes, Fourques-sur-Garonne, Francescas, Fréchou, Frégimont, Galapian, Gontaud-de-Nogaret, Grateloup-Saint-Gayrand, Hautesvignes, Labretonie, Lafitte-sur-Lot, Lagarrigue, Lagruère, Lalandusse, Lamontjoie, Lannes, Laparade, Laperche, Laplume, Lasserre, Lauzun, Lavergne, Layrac, Longueville, Lougratte, Marmont-Pachas, Le Mas-d'Agenais, Mézin, Miramont-de-Guyenne, Moirax, Monbahus, Monclar, Moncrabeau, Monheurt, Montastruc, Montauriol, Montignac-de-Lauzun, Montignac-Toupinerie, Monviel, Moulinet, Nicole, Nomdieu, Pailloles, Le Passage, Pinel-Hauterive, Pont-du-Casse, Port-Sainte-Marie, Poudenas, Puymiclan, Puysserampion, Réaup-Lisse, Roquefort, Roumagne, Saint-Barthélemy-d'Agenais, Saint-Colomb-de-Lauzun, Saint-Etienne-de-Fougères, Saint-Hilaire-de-Lusignan, Saint-Léger, Sainte-Marthe, Sainte-Maure-de-Peyriac, Saint-Maurice-de-Lestapel, Saint-Nicolas-de-la-Balermie.

A földrajzi terület közvetlen szomszédságában lévő terület (7)

Jogi keret:

Uniós jogszabályok

A további feltétel típusa:

A körülhatárolt földrajzi területen való előállítás tekintetében biztosított eltérés

A feltétel leírása:

Saint-Pardoux-du-Breuil, Saint-Pardoux-Isaac, Saint-Pastour, Saint-Pé-Saint-Simon, Saint-Quentin-du-Dropt, Saint-Salvy, Saint-Sixte, Saint-Vincent-de-Lamontjoie, Saumont, Sauveterre-Saint-Denis, Ségalas, Sénestis, Sérignac-Péboudou, Sos, Taillebourg, Tombebœuf, Tonneins, Tourtrès, Varès, Verteuil-d'Agenais, Villebramar, Villeton.

Deux-Sèvres megye alábbi települései:

Aiffres, Aigondigné, Alloinay, Amuré, Arçais, Ardin, Asnières-en-Poitou, Aubigné, Augé, Avon, Azay-le-Brûlé, Beaussais-Vitré, Beauvoir-sur-Niort, Béceleuf, Bessines, Beugnon-Thireuil, Bougon, Le Bourdet, Brieuil-sur-Chizé, Brioux-sur-Boutonne, Brûlain, Le Busseau, Caunay, Celles-sur-Belle, Champdeniers, La Chapelle-Bâton, La Chapelle-Pouilloux, Chauray, Chef-Boutonne, Chenay, Chérigné, Cherveux, Chey, Chizé, Clussais-la-Pommeraiie, Coulon,

Coulonges-sur-l'Autize, Cours, Couture-d'Argenson, La Crèche, Echiré, Ensigné, Epannes, Exireuil, Exoudun, Faye-sur-Ardin, Fenioux, Fontenille-Saint-Martin-d'Entraigues, Fontivillé, Fors, Les Fosses, La Foye-Monjault, François, Fressines, Frontenay-Rohan-Rohan, Germond-Rouvre, Granzay-Gript, Juillé, Juscorps, Lezay, Limalonges, Lorigné, Loubigné, Loubillé, Luché-sur-Brioux, Lusseray, Magné, Mairé-Levescault, Maisonnay, Marcillé, Marigny, Mauzé-sur-le-Mignon, Melle, Melleran, Messé, Montalembert, La Mothe-Saint-Héray, Nanteuil, Niort, Paizay-le-Chapt, Pamplie, Pamproux, Périgné, Pers, Plaine-d'Argenson, Pliboux, Prahecq.

A földrajzi terület közvetlen szomszédságában lévő terület (8)

Jogi keret:

Uniós jogszabályok

A további feltétel típusa:

A körülhatárolt földrajzi területen való előállítás tekintetében biztosított eltérés

A feltétel leírása:

Prailles-La Couarde, Prin-Deyrançon, Puihardy, La Rochénard, Rom, Romans, Saint-Christophe-sur-Roc, Saint-Coutant, Sainte-Eanne, Saint-Gelais, Saint-Georges-de-Rex, Saint-Hilaire-la-Palud, Saint-Laurs, Saint-Maixent-de-Beugné, Saint-Maixent-l'école, Saint-Martin-de-Bernegoue, Saint-Martin-de-Saint-Maixent, Saint-Maxire, Sainte-Néomaye, Sainte-Ouenne, Saint-Pompain, Saint-Rémy, Saint-Romans-des-Champs, Saint-Romans-lès-Melle, Sainte-Soline, Saint-Symphorien, Saint-Vincent-la-Châtre, Saivres, Salles, Sansais, Sauzé-Vaussais, Sciecq, Scillé, Secondigné-sur-Belle, Séligné, Sepvret, Soudan, Souvigné, Surin, Valdelaume, Val-du-Mignon, Vallans, Vançais, Le Vanneau-Irleau, Vanzay, Vernoux-sur-Boutonne, Le Vert, Villefollet, Villemain, Villiers-en-Bois, Villiers-en-Plaine, Villiers-sur-Chizé, Vouillé, Xaintray.

Vendée megye alábbi települései:

Les Achards, L'Aiguillon-la-Presqu'île, L'Aiguillon-sur-Vie, Angles, Antigny, Apremont, Auchay-sur-Vendée, Avrillé, Barbâtre, La Barre-de-Monts, Bazoges-en-Pareds, Beaulieu-sous-la-Roche, Beauvoir-sur-Mer, Benet, Le Bernard, Bois-de-Céné, La Boissière-des-Landes, Bouillé-Courdault, Bouin, Le Boupère, Bourneau, Brem-sur-Mer, Bretignolles-sur-Mer, Breuil-Barret, La Caillère-Saint-Hilaire, Cezais, Chaillé-les-Marais, La Chaize-Giraud, Challans, Champagné-les-Marais, Le Champ-Saint-Père, La Chapelle-aux-Lys, La Chapelle-Hermier, La Chapelle-Palluau.

A földrajzi terület közvetlen szomszédságában lévő terület (9)

Jogi keret:

Uniós jogszabályok

A további feltétel típusa:

A körülhatárolt földrajzi területen való előállítás tekintetében biztosított eltérés

A feltétel leírása:

La Chapelle-Thémer, Chasnais, La Châtaigneraie, Châteauneuf, Chavagnes-les-Redoux, Cheffois, Coëx, Commequiers, Curzon, Damvix, Doix lès Fontaines, L'Épine, Falleron, Faymoreau, Le Fenouiller, Fontenay-le-Comte, Foussais-Payré, Froidfond, La Garnache, Le Girouard, Givrand, Le Givre, Grand-Landes, Grosbreuil, Grues, Le Gué-de-Velluire, La Guérinière, L'Hermenault, L'Île-d'Elle, L'Île-d'Olonne, L'Île-d'Yeu, Jard-sur-Mer, La Jaudonnière, La Jonchère, Lairoux, Landeronde, Landevieille, Le Langon, Liez, Loge-Fougereuse, Longèves, Longeville-sur-Mer, Luçon, Maché, Les Magnils-Reigniers, Maillé, Maillezais, Marillet, Marsais-Sainte-Radégonde, Martinet, Le Mazeau, La Meilleraie-Tillay, Menomblet, Mervent, Monsireigne, Montournais, Montreuil, Moreilles, Mouilleron-Saint-Germain, Moutiers-les-Mauxfaits, Mouzeuil-Saint-Martin, Nalliers, Nieul-le-Dolent, Noirmoutier-en-l'Île, Notre-Dame-de-Monts, Notre-Dame-de-Riez, L'Orbrie, Palluau, Le Perrier, Petosse, Pissotte, Poiroux, Pouillé, Pouzauges, Puy-de-Serre, Puyravault, Réaumur, La Réorthie, Rives-d'Autise, Les Sables-d'Olonne, Saint-Aubin-la-Plaine, Saint-Avaugourd-des-Landes, Saint-Benoist-sur-Mer, Saint-Christophe-du-Ligneron, Saint-Cyr-des-Gâts, Saint-Cyr-en-Talmondais, Saint-Denis-du-Payré, Saint-Etienne-de-Brillouet, Saint-Etienne-du-Bois, Sainte-Flaive-des-Loups, Sainte-Foy.

A földrajzi terület közvetlen szomszédságában lévő terület (10)

Jogi keret:

Uniós jogszabályok

A további feltétel típusa:

A körülhatárolt földrajzi területen való előállítás tekintetében biztosított eltérés

A feltétel leírása:

Sainte-Gemme-la-Plaine, Saint-Georges-de-Pointindoux, Saint-Gervais, Saint-Gilles-Croix-de-Vie, Sainte-Hermine, Saint-Hilaire-de-Riez, Saint-Hilaire-des-Loges, Saint-Hilaire-de-Voust, Saint-Hilaire-la-Forêt, Saint-Jean-de-Beugné, Saint-Jean-de-Monts, Saint-Juire-Champgillon, Saint-Julien-des-Landes, Saint-Laurent-de-la-Salle, Saint-Maixent-sur-Vie, Saint-Martin-de-Fraigneau, Saint-Martin-des-Fontaines, Saint-Martin-Lars-en-Sainte-Hermine, Saint-Mathurin, Saint-Maurice-des-Noues, Saint-Maurice-le-Girard, Saint-Mesmin, Saint-Michel-en-l'Herm, Saint-Michel-le-Cloucq, Saint-Paul-Mont-Pénit, Saint-Pierre-du-Chemin, Saint-Pierre-le-Vieux, Sainte-Radégonde-des-Noyers, Saint-Révérend, Saint-Sigismond, Saint-Sulpice-en-Pareds, Saint-Urbain, Saint-Valérien, Saint-Vincent-sur-Graon, Saint-Vincent-sur-Jard, Sallertaine, Sérigné, Sèvremont, Soullans, La Taillée, Tallud-Sainte-Gemme, Talmont-Saint-Hilaire, La Tardière, Thiré, Thouarsais-Bouildroux, La Tranche-sur-Mer, Triaize, Vairé, Les Velluire-sur-Vendée, Vix, Vouillé-les-Marais, Vouvant, Xanton-Chassenon.

Vienne megye alábbi települései:

Adriers, Anché, Angles-sur-l'Anglin, Antigny, Asnières-sur-Blour, Asnois, Availles-Limouzine, Béthines, Blanzay, Boursse, Bourg-Archambault.

A földrajzi terület közvetlen szomszédságában lévő terület (11)

Jogi keret:

Uniós jogszabályok

A további feltétel típusa:

A körülhatárolt földrajzi területen való előállítás tekintetében biztosított eltérés

A feltétel leírása:

Brigueil-le-Chantre, Brion, Brux, La Bussière, Champagné-le-Sec, Champagné-Saint-Hilaire, Champniers, La Chapelle-Bâton, Chapelle-Viviers, Charroux, Chatain, Château-Garnier, Chaunay, Chauvigny, Civaux, Civray, Coulonges, La Ferrière-Airoux, Fleix, Gençay, Genouillé, Goux, Haims, L'Isle-Jourdain, Jouhet, Journet, Joussé, Lathus-Saint-Rémy, Lauthiers, Leignes-sur-Fontaine, Lhonnaizé, Liglet, Linazay, Lizant, Luchapt, Lussac-les-Châteaux, Magné, Mauprévoir, Mazerolles, Millac, Montmorillon, Moulismes, Moussac, Mouterre-sur-Blourde, Nalliers, Nérignac, Paizay-le-Sec, Payroux, Persac, Pindray, Plaisance, Pressac, Queaux, Romagne, Saint-Gaudent, Saint-Germain, Saint-Laurent-de-Jourdes, Saint-Léomer, Saint-Macoux, Saint-Martin-l'Ars, Saint-Maurice-la-Clouère, Saint-Pierre-de-Maillé, Saint-Pierre-d'Exideuil, Sainte-Radégonde, Saint-Romain, Saint-Savin, Saint-Saviol, Saint-Secondin, Saulgé, Savigné, Sillars, Sommières-du-Clain, Surin, Thollet, La Trimouille, Usson-du-Poitou, Valdivienne, Valence-en-Poitou, Verrières, Le Vigeant, Villemort, Voulême, Voulon.

Haute-Vienne megye alábbi települései:

Aixe-sur-Vienne, Ambazac, Arnac-la-Poste, Augne, Aureil, Azat-le-Ris, Balledent, La Bazeuge, Beaumont-du-Lac, Bellac, Berneuil, Bersac-sur-Rivalier.

A földrajzi terület közvetlen szomszédságában lévő terület (12)

Jogi keret:

Uniós jogszabályok

A további feltétel típusa:

A körülhatárolt földrajzi területen való előállítás tekintetében biztosított eltérés

A feltétel leírása:

Bessines-sur-Gartempe, Beynac, Les Billanges, Blanzac, Blond, Boisseuil, Bonnac-la-Côte, Bosmie-l'Aiguille, Breuilaufa, Le Buis, Bujaleuf, Burgnac, Bussière-Galant, Les Cars, Chaillac-sur-Vienne, Le Chalard, Châlus, Chamboret, Champagnac-la-Rivière, Champnétery, Champsac, La Chapelle-Montbrandeix, Chaptelat, Château-Chervix, Châteauneuf-la-Forêt, Châteauponsac, Le Châtenet-en-Dognon, Cheissoux, Chéronnac, Cieux, Cognac-la-Forêt, Compreignac, Condat-sur-Vienne, Coussac-Bonneval, Couzeix, La Croisille-sur-Briance, La Croix-sur-Gartempe, Cromac, Cussac, Dinsac, Dompierre-les-Églises, Dombs, Le Dorat, Dournazac, Droux, Eybouleuf, Eyjeaux, Eymoutiers, Feytiat, Flavignac, Folles, Fromental, Gajoubert, La Geneytouse, Glandon, Glanges, Gorre, Les Grands-Chézeaux, Isle, Jabreilles-les-Bordes, Janailhac, Javerdat, La Jonchère-Saint-Maurice, Jouac, Jourgnac, Ladrignac-le-Long, Laurière, Lavignac, Limoges, Linards, Lussac-les-églises, Magnac-Bourg, Magnac-Laval, Mailhac-sur-Benaize, Maisonnais-sur-Tardoire, Marval, Masléon, Meilhac, Meuzac, La Meyze, Moissannes, Montrol-Sénard, Mortemart, Nantiat, Nedde, Neuvic-Entier, Nexon, Nieul, Nouic, Oradour-Saint-Genest, Oradour-sur-Glane, Oradour-sur-Vayres, Pageas, Le Palais-sur-Vienne, Panazol, Pensol, Peyrat-de-Bellac, Peyrat-le-Château, Peyrilhac, Pierre-Bufferière, La Porcherie, Rancon, Razès, Rempnat, Rilhac-Lastours, Rilhac-Rancon, Rochechouart, La Roche-l'Abeille, Royères, Roziers-Saint-Georges.

A földrajzi terület közvetlen szomszédságában lévő terület (13)

Jogi keret:

Uniós jogszabályok

A további feltétel típusa:

A körülhatárolt földrajzi területen való előállítás tekintetében biztosított eltérés

A feltétel leírása:

Saillat-sur-Vienne, Saint-Amand-le-Petit, Saint-Amand-Magnazeix, Sainte-Anne-Saint-Priest, Saint-Auvent, Saint-Bazile, Saint-Bonnet-Briance, Saint-Bonnet-de-Bellac, Saint-Brice-sur-Vienne, Saint-Cyr, Saint-Denis-des-Murs, Saint-Gence, Saint-Genest-sur-Roselle, Saint-Georges-les-Landes, Saint-Germain-les-Belles, Saint-Gilles-les-Forêts, Saint-Hilaire-Bonneval, Saint-Hilaire-la-Treille, Saint-Hilaire-les-Places, Saint-Jean-Ligoure, Saint-Jouvent, Saint-Julien-le-Petit, Saint-Junien, Saint-Junien-les-Combes, Saint-Just-le-Martel, Saint-Laurent-les-églises, Saint-Laurent-sur-Gorre, Saint-Léger-la-Montagne, Saint-Léger-Magnazeix, Saint-Léonard-de-Noblat, Sainte-Marie-de-Vaux, Saint-Martial-sur-Isop, Saint-Martin-de-Jussac, Saint-Martin-le-Mault, Saint-Martin-le-Vieux, Saint-Martin-Terressus, Saint-Mathieu, Saint-Maurice-les-Brousses, Saint-Méard, Saint-Ouen-sur-Gartempe, Saint-Pardoux-le-Lac, Saint-Paul, Saint-Priest-Ligoure, Saint-Priest-sous-Aixe, Saint-Priest-Taurion, Saint-Sornin-la-Marche, Saint-Sornin-Leulac, Saint-Sulpice-Laurière, Saint-Sulpice-les-Feuilles, Saint-Sylvestre, Saint-Victurnien, Saint-Vitte-sur-Briance, Saint-Yrieix-la-Perche, Saint-Yrieix-sous-Aixe, Les Salles-Lavauguyon, Sauviat-sur-Vige, Séreilhac, Solignac, Surdoux, Sussac, Tersannes, Thouron, Val d'Issoire, Val-d'Oire-et-Gartempe, Vaulry, Vayres, Verneuil-Moustiers, Verneuil-sur-Vienne, Veyrac, Vicq-sur-Breuilh, Videix, Le Vigen, Villefavard.

A termékleíráshoz vezető link

https://info.agriculture.gouv.fr/gedei/site/bo-agri/document_administratif-1db0da02-46fc-4e90-95af-b544f83dd5cd

**Elnevezés bejegyzése iránti kérelem közzététele a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek
minőségrendszereiről szóló 1151/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 50. cikke
(2) bekezdésének a) pontja alapján**

(2023/C 264/11)

Ez a közzététel az 1151/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽¹⁾ 51. cikke alapján jogot keletkeztet a kérelem elleni felszólalásra, amely a közzététel napjától számított három hónapon belül tehető meg.

EGYSÉGES DOKUMENTUM

„Requeijão da Madeira”

EU-szám: PGI-PT-02831 – 2022.3.6.

OEM () OFJ (X)

1. Elnevezés (OEM vagy OFJ)

„Requeijão da Madeira”

2. Tagállam vagy harmadik ország

Portugália

3. A mezőgazdasági termék vagy élelmiszer leírása

3.1. A termék típusa

1.4. osztály: Egyéb állati eredetű termékek (tojás, méz, különböző tejtermékek a vaj kivételével stb.)

3.2. Az 1. pontban szereplő elnevezéssel jelölt termék leírása

A „Requeijão da Madeira” Madeira szigetén termelt teljes vagy fölözött tehéntej hő hatására történő kicsapódásából származó friss tejtermék, amelynek előállítása során első lépésben a nyers tej a benne kifejlődő őshonos tejsavbaktériumok hatására természetes savanyodás révén megalvad. A termékhez nem adnak hozzá tejoltót, élesztőt vagy savképző anyagot. Csak sózzák, és a hagyományos madeirai előállítási módszernek megfelelően semmilyen pácolási eljárásnak nem vetik alá.

Fizikai-kémiai jellemzők:

Olyan friss termék, amelyet kipréselés előtt pamutszövetbe helyeznek, majd a helyiek által „pãe”-ként („cipó”) vagy „bola”-ként („labda”) ismert formákba préselik, amelyek súlya változó lehet (de tömege 10 kg-nál kisebb), és lezárt műanyag tálcákba vagy zacskókba csomagolják, egészben vagy darabolva. Sajtformákban vagy többretegű tálcákban is formázható, ami lehetővé teszi a savó lecsepegtetését, mielőtt különböző térfogatú (100 g és 500 g közötti) tárolóedényekbe csomagolják, amelyeket szintén lezárnak.

A nedvességtartalma 52 % (préselt) és 66 % (formázott) között változhat, és enyhén savas (pH 5,6 és 6,2 között).

A termékben magas

a fehérjetartalom: általában több mint 15 %;

a zsírtartalom: akár 16 %;

a hamutartalom: 1,8 % felett;

a cukortartalom: 2–3 % között; valamint

a sótartalom, amely 0,2–0,3 % között van.

⁽¹⁾ HL L 343., 2012.12.14., 1. o.

Ezek az értékek az év során változhatnak a szigeten termelt tehéntej összetételének természetes változásai miatt, és a zsírtartalom alacsonyabb is lehet, ha a felhasznált nyers tejet fölözik.

Érzékszervi jellemzők:

Színe az intenzívtól a többé-kevésbé fakóig terjed, a krétafehértől a kissé sárgásig.

Állaga krémestől és simától a meglehetősen csomósig és sűrűig terjed, felületén néhol repedések, illetve lyukak láthatók. Általában meglehetősen tömör, ezért csomagolás céljából felvágható, de ha sajtfomákba vagy tálcákba formázzák, hogy külön-külön csomagolják, akkor nagyobb nedvességtartalmú és kevésbé kemény. Tésztája kevésbé áll össze, nem tapad és nem kemény, megfelelően rágós és rugalmas.

Tejes, vajas illatú, édes, gyümölcsös jegyekkel. Íze szintén tejes és kellemes, enyhén vajas és/vagy édes, enyhén savanyú, és megfelelően sós. Mind az illat, mind az íz megfelelő intenzitású.

3.3. Takarmány (kizárólag állati eredetű termékek esetében) és nyersanyagok (kizárólag feldolgozott termékek esetében)

A „Requeijão da Madeira” előállításának fő alapanyaga a szigeten termelt tehéntej, amelyet jelenleg főként kereskedelmi gazdaságok állítanak elő, amelyek elsősorban a Holstein-fríz fajtát használják tejtermelésre.

Madeira szigetén a tejelő tehenek étrendjének alapvető részét képező szalastakarmányok (szalma, széna és szilázs) és a növekedésük különböző szakaszaiban szükséges takarmánykeverékek gyakori hiánya azt jelenti, hogy a helyi állattenyésztőknek gyakran a közösségen belüli piacon kell megvásárolniuk ezeket a termékeket.

Amennyiben rendelkezésre állnak, olyan helyi agrár-élelmiszeripari melléktermékeket használnak fel, mint a burgonya- vagy édesburgonya-hajtások, a cukornádlevelek, a banánlevél, valamint a cukornád, az alma vagy az árpa bagassz, amelyeket az állattenyésztők a mezőgazdasági termelőktől és a hagyományos agráripartól vásárolnak vagy gyűjtenek be az állatok kiegészítő takarmányaként vagy alomként való felhasználása céljából. Az állatokat csak néhány olyan családi gazdaságban takarmányozzák a mai napig a mezőgazdasági üzemből származó, spontán termő növényekkel, szőlőlevéllel és egyéb növényi maradványokkal, amelyek továbbra is tartanak egyes Madeirán keresztezett szarvasmarhákat.

3.4. Az előállítás azon műveletei, amelyeket a meghatározott földrajzi területen kell elvégezni

A tehéntej előállításának és a tej „Requeijão da Madeira” előállítása céljából történő feldolgozásának a meghatározott földrajzi területen kell történnie.

3.5. A bejegyzett elnevezést viselő termék szeletelésére, aprítására, csomagolására stb. vonatkozó egyedi szabályok

A helyi kiskereskedelmi piacon a terméket egyedi, általában lezárt csomagolásban értékesítik; az élelmiszerekkel való érintkezésre alkalmas műanyag fóliával bevont tasakokba vagy tálcákba csomagolt *pão de requeijão* szeletekben vagy adagokban is értékesíthető.

Az egész *pão de requeijão*-t főként helyi pékségeknek és vendéglátóipari létesítményeknek értékesítik hagyományos és modern madeirai sütemények és pékáruk készítéséhez.

A „Requeijão da Madeira” csomagolása – annak formájától függetlenül – Madeira szigetén történik annak érdekében, hogy elkerülhető legyen a friss termék szennyeződésének vagy minőségromlásának kockázata, amely természetes módon savanyított, nyers, teljes vagy fölözött tehéntejből készült, tartósítószerrel hozzáadása nélkül (a só kivételével), és amely semmilyen pácolási eljárás nem esik át, ezért eltarthatósága korlátozott, és alacsony hőmérsékleten (0–5 °C) hűtve kell tárolni.

3.6. A bejegyzett elnevezést viselő termék címkézésére vonatkozó egyedi szabályok

–

4. A földrajzi terület tömör meghatározása

Madeira szigete.

5. Kapcsolat a földrajzi területtel

A „Requeijão da Madeira” és a földrajzi terület közötti kapcsolat a hagyományos madeirai előállítási folyamat sajátos jellemzőin alapul.

A „Requeijão da Madeira” előállításához a sajtüzemekbe érkező, esetleg fölözött tehéntejet gyorsan lehűtik, és hosszabb ideig (több mint 24 órát) tárolják a gazdaságban (6 °C alatt) annak érdekében, hogy természetes módon megsavanyodjon a laktózt tejsavvá alakító őshonos baktériumok hatására. A tejet a helyszínen végzett tejsavas erjesztéssel is meg lehet savanyítani úgy, hogy az átvett nyers tej kis részét szobahőmérsékletre helyezik, védett körülmények között, a természetes savanyodási folyamat felgyorsítása érdekében, majd összekeverik a feldolgozandó tej többi részével.

A cél mindkét esetben a tej normál pH-értékének (amely 6,6 és 6,8 között van) 6,0–6,2 körüli értékre történő csökkentése, ami optimálisnak tekinthető ahhoz, hogy a savanyított tej, vagy a savanyított tej és a friss tej keveréke hő hatására kicsapódjon, úgy, hogy fokozatosan 1,5–2 órán át melegítik, amíg a hőmérséklet eléri a 90–92 °C-ot, ami a tejfehérjék alvadásához vezet.

A nemzedékeken át felhalmozott szakértelemnek köszönhetően a helyi sajt készítőik könnyen meg tudják állapítani, hogy a savtartalom mikor megfelelő ahhoz, hogy a tejet elkezdjék magas hőmérsékletre melegíteni. Mindenekelőtt a tapasztalatokon alapuló „kanálpróbára” támaszkodnak, amelynek során a savanyított tejből, vagy a savanyított tej és a friss tej keverékéből vett kis mennyiségű mintákat nyílt láng felett egy fém kanálban addig melegítik, amíg az elég savassá válik ahhoz, hogy a tejfehérjék kicsapódjanak.

A savas/melegítési alvasztási folyamathoz alacsonyabb savtartalomra van szükség a kazein kicsapódásához, mivel a 85–90 °C fölé történő fokozatos felmelegítés elősegíti a tejből lévő, a kazeinnel együtt alvadó savófehérjék teljes denaturálását. Így a tejfehérjék és a tej egyéb összetevői kinyerhetők a savó felszínén úszó alvadékban. Az alvadékat összegyűjtik és pamutkendővel bélelt tárolóedényekbe öntik *embrulho*-k (kötegek) készítéséhez, amelyeket aztán kipréselnek a *pãe* vagy *bola* formák előállításához, vagy sajtformákba vagy több formát tartalmazó tálcákba öntik, amelyekben a savót hagyják lecsöpögni és a sajtészta összeállni a külön-külön történő csomagolás előtt.

A szigeten termelt tehéntej hagyományos feldolgozási módjával előállított „Requeijão da Madeira”:

- a 3.2. pontban leírt sajátos érzékszervi tulajdonságokkal rendelkezik, amelyek kellemes, friss, tejes, enyhén savanyú (5,6 és 6,2 közötti pH-értékű) és enyhén vajos és gyümölcsös illatot és ízt kölcsönöznek a terméknek, amelyeket az önmagában történő fogyasztás során nagyra értékelnek;
- összetétele megőrzi az előállításához felhasznált tej legtöbb összetevőjét, aminek eredményeképpen a termék magas fehérje-, zsír- (teljes tej felhasználása esetén) és hamutartalommal rendelkezik, valamint cukrokat is tartalmaz; valamint
- a kazein mellett tejsavófehérjét is nagy koncentrációban tartalmaz, aminek köszönhetően magas (52–66 % közötti) a nedvességtartalma, jól összeáll és nem olvadékony, ami az önmagában fogyasztás esetében megkönnyíti a felvágást, vagy a darabokban történő csomagolást, és ideálissá teszi Madeira legismertebb hagyományos édességeinek, illetve modern süteményeinek és pékáruinak előállításához.

Madeira szigetén az állattenyésztés az első telepések megjelenésének idejére, körülbelül 1425-re nyúlik vissza, mivel a szarvasmarhák az első telepésekkel érkeztek a szigetre. A szigeten végzett sajt készítésre vonatkozó legkorábbi utalások csak a 18. század végétől származnak, amikor a friss tehéntejből készült sajtokat Funchalban háztól házig értékesítették a vajjal együtt. A sziget kolostorainak bevételeket és kiadásokat nyilvántartó könyvei tartalmaznak a helyileg előállított *requeijão* vásárlásáról szóló feljegyzéseket is, amelyet a *queijadas* (édes sajtos sütemény), és egyéb, ünnepek alkalmával készített édességekhez használtak fel.

A jelenlegi termelők elmondásai szerint a 20. század elejétől Santo Antonio da Serra, Camacha és Gaula községek hegyvidéki területein a nagyszüleik kezdtek el friss tejtermékeket előállítani az évszázadok során az állattenyésztők és a *leitiros* (háztól házig járó nyerstej-értékesítők) által fenntartott alapvető eljárásokat alkalmazva, hogy a megsavanyodott tejet felhasználják.

Kezdetben az úgynevezett soro-ból (savó) állították elő, amely abból a tehéntejből készült, amelyet az állattenyésztők a szigeten elszórtan található tejföldrő létesítményekbe szállítottak, hogy a tejszínt leföldrőzzék, összegyűjtsék és exportra szánt vajat készítsenek belőle az 1895-ben Santo da Serrában épült gyárban, majd a soro-t az állattenyésztőknek visszajuttatták emberi fogyasztás vagy állatok takarmányozása céljából.

Ez az úgynevezett soro, amely valójában fölözött tej volt, mivel tartalmazza a tej valamennyi fehérjét és egyéb összetevőit, természetes módon megsavanyodott, így a felhasználása érdekében egyes állattenyésztők elkezdték „megfőzni”, hogy megalvadjon, majd az alvadékat összegyűjtötték és pamutkendőkben összpréselték a saját fogyasztásra szánt *bola*-k vagy *pãe*-k készítéséhez.

A tejjárnak a vajexport visszaesése miatti, körülbelül 1936-ra tehető szerkezetátalakítása a sziget tejfölöző létesítményeinek bezárásához vezetett, így egyes termelők teljes tehéntejet kezdtek felhasználni a *pães de requeijão* készítéséhez, amelyet immár nemcsak saját fogyasztásra, hanem a helyi kereslet kielégítésére is gyártottak. A hagyományos előállítási folyamatot a helyi sajtkészítők generációról generációra adták át, majd a 20. század második felében finomították, hogy biztosítsák a kisüzemi sajtkészítésre vonatkozó szabályok és előírások betartását.

Mivel eredetileg a „soro”-ként ismert alapanyagból készült, a helyi sajtkészítők a terméküket *requeijão*-nak nevezték el, amely elnevezést a 20. század közepéig használták, amikor is át kellett térniük a „Requeijão Madeirense” vagy „Requeijão da Madeira” kifejezésekre, hogy a terméküket megkülönböztessék a máshonnan származó *requeijão*-tól, amelyet a különböző sajtajták előállításából származó savból készítettek.

Minőségének köszönhetően a „Requeijão da Madeira” sajt igen keresett termék a fogyasztók, valamint a helyi pékek és éttermek körében, akár önmagában történő fogyasztásra, akár a különböző hagyományos és modern madeirai sütemények és pékáruk, különösképpen a Madeirán nagy hagyománynak örvendő *queijadas* készítéséhez, amelynek fő összetevője a „Requeijão da Madeira”. A „Requeijão da Madeira” terméket Madeira szigetén erre specializálódott üzletekben és nagy kiskereskedelmi egységekben értékesítik.

A termék az elmúlt években egyre ismertebbé vált a cukrászok, az újságírók, valamint a madeirai néprajz és konyhaművészet iránt érdeklődő diákok körében, amint azt a nemzeti sajtó különböző cikkei és a „Requeijão da Madeira”-t említő egyéb kiadványok is bizonyítják, mint például Alexandra Prado Coelho „Moro numa ilha subtropical” [Szubtrópusi szigeten élek] című cikke, amely a Público napilap Fugas magazinjának 2016. májusi „Volta às Ilhas” [A szigetek körül] számában jelent meg, Tiago Pais „Madeira para todos os bolsos” [„Madeira minden pénztárcának megfelel”] című, az Observador napilapban 2017 júniusában megjelent cikke, a MadMarket által 2017 novemberében közzétett „Sobremesas e doçaria Típica da Madeira” [Madeira hagyományos desszertjei és édességei] honlap, valamint a 2017 áprilisában megjelent Gastronomia Tradicional – Oqueijão de massa kiadvány, amely a Madeirai Néprajzi Múzeum folyóirat-gyűjteményének részét képezi.

A termék iránti rendkívüli kereslet és elismertsége annak a köszönhető, hogy a fogyasztók többet szeretnének megtudni erről a különleges madeirai termékről, amelynek sajátos érzékszervi jellemzői és egyedi állaga abból erednek, hogy a „Requeijão da Madeira” nem egy közönséges *requeijão* és nem egy közönséges sajt.

Hivatkozás a termékleírás közzétételére

<https://tradicional.dgadr.gov.pt/pt/cat/queijos-e-productos-lacteos/1116-requeijao-da-madeira>

Elnevezés bejegyzése iránti kérelem közzététele a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek minőségrendszereiről szóló 1151/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 50. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján

(2023/C 264/12)

Ez a közzététel az 1151/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽¹⁾ 51. cikke alapján jogot keletkeztet a kérelem elleni felszólalásra, amely az e közzététel napjától számított három hónapon belül tehető meg.

EGYSÉGES DOKUMENTUM

„Achill Island Sea Salt”

EU-szám: PDO-IE-02652 – 2020.12.23.

OEM (X) OFJ ()

1. Elnevezés (OEM vagy OFJ)

„Achill Island Sea Salt”

2. Tagállam vagy harmadik ország

Írország

3. A mezőgazdasági termék vagy élelmiszer leírása

3.1. A termék típusa

2.6. osztály: Só

3.2. Az 1. pontban szereplő elnevezéssel jelölt termék leírása

Az „Achill Island Sea Salt” az Achill-sziget (Mayo megye, Írország) körüli vizekből előállított tengeri só nevét jelöli. A puha, pelyhes szerkezetű „Achill Island Sea Salt” fehér, kristályos megjelenésű, tömény sós ízű, és semmilyen adalékanyagot vagy tartósítószeret nem tartalmaz. Puha, pelyhes szerkezetének köszönhetően a só könnyen bomlik és olvad bele az ételbe, ezáltal gyorsan fokozva annak ízét.

Az „Achill Island Sea Salt” vizsgálati tanúsítványa az alábbi táblázat értékeinek +/-20 %-án belül van:

Az „Achill Island Sea Salt” elemzése		
	Elem	mg/kg
As	Arzén	<0,01
B	Bór	6,9
Cd	Kadmium	<0,040
Ca	Kalcium	682
Cr	Króm	<0,20
Co	Kobalt	<0,050
Cu	Réz	<0,10

⁽¹⁾ HLL 343., 2012.12.14., 1. o.

Fe	Vas	1,3
Pb	Ólom	<0,050
Mg	Magnézium	5 690
Mn	Mangán	<0,10
Ni	Nikkel	<0,20
K	Kálium	3 000
Se	Szelén	<5,0
Na	Nátrium	364 000
Zn	Cink	0,86

3.3. *Takarmány (kizárólag állati eredetű termékek esetében) és nyersanyagok (kizárólag feldolgozott termékek esetében)*

Az Atlanti-óceánból természetes módon kinyert tengeri só

3.4. *Az előállítás azon műveletei, amelyeket a meghatározott földrajzi területen kell elvégezni*

A kiváló minőségű végtermék előállítása érdekében a kinyerés, párologtatás, kristályosítás és szárítás összes folyamatát ellenőrzött és felügyelt körülmények között végzik a kijelölt területen.

Az előállítási folyamat a következő:

- meghatározott gyűjtőhelyről tengervíz szivattyúzása vákuumos tartályhajóba,
- a begyűjtött tengervíz elszállítása az előállító létesítménybe,
- a tengervíz szűrése egyedi kialakítású szűrőrendszer segítségével,
- a tengervíz elpárologtatása nyomás alatti zárt rendszerben,
- a koncentrált sós oldat kristályosítása nyitott kristályosító edényben,
- a tengeri sópelyhek manuális kinyerése,
- a tengeri sópelyhek szárítása szabályozott hőmérsékletű szárítórendszerben.

Az „Achill Island Sea Salt” tiszta tengervízből készül; az előállítási folyamat egyik szakaszában sem adnak hozzá további tengeri sót vagy kősót.

3.5. *A bejegyzett elnevezést viselő termék szeletelésére, aprítására, csomagolására stb. vonatkozó egyedi szabályok*

N/A

3.6. *A bejegyzett elnevezést viselő termék címkézésére vonatkozó egyedi szabályok*

N/A

4. **A földrajzi terület tömör meghatározása**

Az Achill-sziget Írország legnagyobb szigete, amely Mayo megye nyugati partjánál található.

A 140 négyzetkilométeres sziget partvonala 128 km hosszú, koordinátái: É 53° 57' 50,0724" és NY 10° 0' 10,9116".

A sziget kelet-nyugati irányban 20 km, észak-déli irányban pedig 18 km hosszú, és délkeleti részén az Achill Sound nevű híd köti össze a szárazfölddel. A Sound szélessége mintegy 270 méter (délen) és mintegy 6 km (északon) között változik.

5. Kapcsolat a földrajzi területtel

Az Achill-szigetet az Atlanti-óceán veszi körül, amelynek sótartalma az öt óceáni medence közül a legmagasabb (3,5 %). Az Achill-sziget körüli vizeket a Tengeri Halászati Védelmi Hatóság folyamatosan A. osztályba sorolja a külső vázas ehető vízi gerinctelenek minősége alapján. A vidéki elhelyezkedésnek köszönhetően e vizeket nem érinti a nagyvárosok vagy a nehézipar hatása. A mérsékeltén védett északi parton található vízgyűjtő terület ideális a tengervíz kiváló minősége és állaga miatt.

Az „*Achill Island Sea Salt*” előállításához használt tengervizet a sziget északi oldalán gyűjtik a völgygátnál, amelynek koordinátái: 54° 01' 21,3" (észak) és 9° 57' 50,9" (nyugat).

Az árapály áramlatok viszonylag alacsonyok és a parthoz közeliek, de a parttól távol drámai mértékben fokozódnak, amint az Achill Soundnál az áramlási sebesség eléri a kb. 7 méter/másodperc értéket. A parti vizek körforgásának és cseréjének fő mozgatója az apály és a dagály váltakozása. Az apály- és dagályáramlatok délről haladnak a part mentén, és az Achill Soundon keresztül jutnak el a sziget északi részére. Az apály- és dagályáramlat mértékét és sebességét a tengerjárás ciklusa befolyásolja, amely a szökőár és a vakár között változik (Aqua-Fact, 2003). Ez az apály- és dagályáramlat biztosítja az „*Achill Island Sea Salt*” ásványianyag-tartalmához és ebből adódó jellegzetes sós ízéhez hozzájáruló ásványi nyomelemek egyensúlyát.

Az „*Achill Island Sea Salt*” semmilyen adalékanyagot vagy tartósítószeret nem tartalmaz, és az előállítás módja több mint 20, a tengervízben természetesen jelen lévő nyomelem megőrzését teszi lehetővé. Az ízében és megjelenésében az eredetére jellemző „*Achill Island Sea Salt*” terméket a külső vázas ehető vízi gerinctelenek minősége alapján a Tengeri Halászati Védelmi Hatóság által A. osztályba sorolt tengervíz tisztasága, az ásványianyag-tartalom és az alkalmazott előállítási módszer befolyásolja. A tengervíz ásványianyag-tartalma hozzájárul az „*Achill Island Sea Salt*” kimutathatóan jellegzetes szerkezetéhez és tömény sós ízéhez. Az „*Achill Island Sea Salt*” természetesen tiszta, fehér, kristályos megjelenésű. A sópelyhek szabálytalan formáját és eltérő méretét, valamint a puha szerkezetet a kinyerési folyamat eredményezi, amelynek során a tengervíz hő hatására lassan párolog el, így biztosítva a tengeri sópelyhek kristályosodását. E folyamatot képzett sókészítők végzik, akik a sópelyhek egyedi formájának és szerkezetének kialakulásához szükséges helyes időzítést és hőmérsékleteket ismerve ügyelnek a só lehető legjobb minőségben történő előállítására. Emellett a pelyhek szerkezetének megőrzése körültekintést és szakértelmet igényel a párologtató edény használata során. A sópelyhek helyes szerkezetének, méretének és formájának biztosítása érdekében a csapat minden tagja képzésben részesül. Ez egy képzési program keretében történik, ahol gyakorlati bemutatókat tartanak a tengeri sónak a párologtató edényben történő kezeléséről, illetve a helyes hőmérsékletről és időzítésről, amelyek nagyon fontosak a tengeri sópelyhek kívánt minőségéhez. A képzés során a csapat tagjai a pelyhek helyes és helytelen szerkezetére és méretére vonatkozó példákat is láthatnak. Az összes intézkedés következetes minőségének biztosítása érdekében a csapat minden tagja a standard működési eljárásokat követi.

Az Achill-szigeten az 1800-as évek végéig folytatták a tengeri só kinyerését és előállítását, amit MacKenzie „Írország tengeri felmérése” (1776) és Bald „Achill-sziget térképe” (1809) című munkája is alátámaszt, amelyben a „Salt Point” és „Salt Pans” egyértelműen Polrannyban (Achill Sound) van jelölve. A vélekedések szerint a 19 század elején több ok, de főként az élelmiszerhiányok és az ipari előállítású olcsóbb só széles körű elérhetőségének együttese vezetett a só előállításának megszűnéséhez.

Generációkon át a tenger volt az Achill-sziget közösségének éltető eleme. A helyi közösséget a megélhetést és életmódot biztosító, zsákmányban gazdag halászvizek tartották fenn. Természetes tartósítószerként a só létfontosságú összetevőt jelentett a halászati iparnak azzal, hogy a tartósítás, tárolás és fogyasztás eszköze volt.

Hivatkozás a termékleírás közzétételére

<https://www.gov.ie/pdf/?file=https://assets.gov.ie/100780/7edb4c2b-0763-4bb7-bb9d-5051d5cefb8b.pdf#page=null>

HELYESBÍTÉSEK

Helyesbítés a következőhöz: Nyílt pályázati felhívás – GP/DVQ/ReferNet_FPA/001/23 – ReferNet – A Cedefop európai szakképzési szakértői hálózata (VET)

(Az Európai Unió Hivatalos Lapja C 243., 2023. július 10.)

(2023/C 264/13)

A 8. oldalon: 4. pont, Határidő:

a következő szö-„A 2024. évi ReferNet-tevékenységre vonatkozó partnerségi keretmegállapodás és egyedi megállapodás iránti pályázatokat **legkésőbb 2023. szeptember 22-ig** kell benyújtani.”

helyesen: „A 2024. évi ReferNet-tevékenységre vonatkozó partnerségi keretmegállapodás és egyedi megállapodás iránti pályázatokat legkésőbb **2023. október 6-ig** kell benyújtani.”

5. pont, További információ:

a következő szö-„A pályázati felhívás részletes feltételei, a pályázati űrlap és annak mellékletei 2023. július 10-től a Cedefop webrész: oldalán, a következő címen található meg:

<http://www.cedefop.europa.eu/about-cedefop/public-procurement>”

helyesen: „A pályázati felhívás részletes feltételei, a pályázati űrlap és annak mellékletei 2023. július 10-től kezdődően a Cedefop webrész: oldalán, a következő címen található meg:

<http://www.cedefop.europa.eu/about-cedefop/public-procurement>”.

ISSN 1977-0979 (elektronikus kiadás)
ISSN 1725-518X (nyomtatott kiadás)

Az Európai Unió
Kiadóhivatala
L-2985 Luxembourg
LUXEMBURG

HU